

Problemstillinger rundt tilgjengeliggjøring av mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger i Munin

—

Tanja Larssen

Masteroppgave i dokumentasjonsvitenskap – dokumentforvaltning, November 2015

Forord

Jeg vil takke de ansatte ved Kultur og samfunnsfagsbiblioteket ved UiT–Norges arktiske universitet som tok godt imot meg under mitt hospiteringsopphold her. Særlig takk til alle ved faggruppe for forsknings og publiseringsstøtte som introduserte meg for temaet til masteroppgaven, og gav meg tilgang til datamaterialet oppgaven er basert på. Jeg var så heldig at jeg fikk jobbe som en del av faggruppen også etter hospiteringsoppholdet, et arbeid som var lærerikt og nyttig i arbeidet med denne oppgaven.

En stor takk til min veileder Roswitha Skare for gode samtaler, innspill, oppmuntring og ikke minst tålmodighet. Takk for all hjelp og støtte jeg har mottatt siden jeg begynte på dette studiet.

Takk til familien for moralsk støtte, korrekturlesning, søndagsmiddager og kanelnurrer. Og takk til Karl Gunnar for at du hold ut runde to.

Innhold

1	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn for oppgaven	1
1.2	Open Access	2
1.2.1	Hva er Open Access	2
1.3	Grønn OA	6
1.3.1	OA digitale arkiv og OA institusjonelle arkiv	6
1.4	Munin.....	8
1.4.1	Bakgrunnen for Munin	8
2	Metode og datagrunnlag	11
2.1	Kvantitativ og kvalitativ metode	13
2.1.1	Innleverte mastergradsoppgaver (undersøkelse 1) og innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2)	13
2.1.2	Undersøkelse 3. Nåværende studenter	14
2.1.3	Spørreundersøkelse som metode	15
3	Gjennomgang av undersøkelsene	20
3.1	Undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgaver	20
3.1.1	Valg av begrunnelseskategorier	21
3.1.2	Resultater fra undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgave	24
3.1.3	Kategorien «publiseringsplaner».....	27
3.1.4	Diskusjon undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgaver	28
3.2	Undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger	33
3.2.1	Resultater fra undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger	34
3.2.2	Diskusjon undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger.....	37
3.3	Undersøkelse 3. Nåværende studenter.....	40
3.3.1	Utarbeiding av spørreskjema.....	41
3.3.2	Distribueringen av spørreskjemaet.....	42
3.3.3	Resultater fra undersøkelse 3. Nåværende studenter.....	44
3.3.4	Diskusjon undersøkelse 3. Nåværende studenter	53
3.4	Sammenligning og diskusjon av resultatene fra undersøkelsene	56
4	Åpne institusjonsarkiv; myter og fakta	60
5	Avslutning. Hvordan oppmuntre til åpen tilgjengeliggjøring	62

Liste over figurer

<i>Figur 1: Oversikt over hvor mange masteroppgaver som ble tilgjengeliggjort i Munin i forhold til hvor mange som ble levert i Munin mellom 2009-2014.....</i>	<i>11</i>
<i>Figur 2: Oversikt over metoder.....</i>	<i>12</i>
<i>Figur 3: Følgetekst til spørreundersøkelse</i>	<i>18</i>
<i>Figur 4: Oversikt over innleverte oppgaver og avhandlinger</i>	<i>21</i>
<i>Figur 5: Begrunnelseskategorier, første inndeling. Navnet på kategorien er i uthevet skrift med en forkortelse satt i parentes.</i>	<i>22</i>
<i>Figur 6: Begrunnelseskategoriene benyttet i spørreskjemaet.....</i>	<i>23</i>
<i>Figur 7: Forkortelser av fakultetsnavn</i>	<i>25</i>
<i>Figur 8: Fordeling av oppgaver i uttrekket innen fakultet.....</i>	<i>25</i>
<i>Figur 9: Fordeling innen begrunnelseskategorier I.....</i>	<i>26</i>
<i>Figur 10: Fordeling innen begrunnelseskategorier II</i>	<i>26</i>
<i>Figur 11: Fordeling innen begrunnelseskategorier II tabell</i>	<i>27</i>
<i>Figur 12: Fordeling "publiseringsplaner" fakultet.....</i>	<i>28</i>
<i>Figur 13: Antall registrerte studenter master/profesjon høst 2014</i>	<i>29</i>
<i>Figur 14: Registrerte studenter master/profesjon høst 2014 innen ulike fakultet i prosent</i>	<i>30</i>
<i>Figur 15: Antall ferdige kandidater master/profesjon vår/høst 2014.....</i>	<i>30</i>
<i>Figur 16: Fordeling av doktorgradsavhandlinger innen fakultet.....</i>	<i>34</i>
<i>Figur 17: Fordeling av avhandlinger med begrensninger innen fakultet.....</i>	<i>35</i>
<i>Figur 18: Fordeling av doktorgradsoppgaver innen begrunnelseskategorier</i>	<i>36</i>
<i>Figur 19: Oversikt over antall doktorgradsavhandlinger innen de ulike begrunnelseskategoriene</i>	<i>36</i>
<i>Figur 20: Fordeling av begrunnelseskategorier for doktorgradsavhandlinger innen fakultet</i>	<i>37</i>
<i>Figur 21: Respondentenes fordeling innen fakultet</i>	<i>44</i>
<i>Figur 22 Hva svarer respondentene fra ulike fakultet på spørsmålet om de ønsker å tilgjengeliggjøre i Munin.....</i>	<i>48</i>
<i>Figur 23: Oversikt over når respondenten ønsker å tilgjengeliggjøre i Munin, i prosent.....</i>	<i>50</i>
<i>Figur 24 Fordeling innen de ulike begrunnelseskategoriene</i>	<i>51</i>
<i>Figur 25: Fordeling av kategorien publiseringsplaner innen fakultet</i>	<i>52</i>
<i>Figur 26: Andel oppgaver med utsatt tilgjengeliggjøring fra Helsefak og HSL-fak.....</i>	<i>55</i>
<i>Figur 27: Oversikt over oppgitte begrunnelsene fra studenter og stipendiater.....</i>	<i>56</i>
<i>Figur 28: Andel av masteroppgaver med begrensninger for tilgjengeliggjøring.....</i>	<i>58</i>
<i>Figur 29: Andel av doktorgradsavhandlinger med begrensninger for tilgjengeliggjøring.....</i>	<i>58</i>

1 Innledning

Jeg begynte på denne oppgaven med en interesse for problemstillinger rundt formidling og tilgjengeliggjøring av forskningsresultater, og så for meg en problemstilling med utgangspunkt i Open Access publisering. Under hospiteringsoppholdet ved Universitetsbiblioteket ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) jobbet jeg blant annet ved universitetsbibliotekets faggruppe for forsknings- og publiseringsstøtte hvor man var interessert i å undersøke hvorfor noen studenter velger å ikke tilgjengeliggjøre masteroppgaven sin i Munin. Munin er Universitetet i Tromsøs Open Access institusjonelle arkiv for faglig og forskningsrelatert materiale. En av mine oppgaver under hospiteringen var derfor å lage en oversikt over hvilke begrunnelser masterstudenter oppgir for at de enten aldri vil tilgjengeliggjøre oppgaven sin, eller utsette en slik tilgjengeliggjøring i Munin.

Universitetet i Tromsø har i Munin et ferdigutviklet system for tilgjengeliggjøring av egen forskning og mastergradsoppgaver på nett. Mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandling ved UiT leveres inn gjennom Munin og beståtte oppgaver er i prinsippet klar til å tilgjengeliggjøres åpent på nett. Likevel velger mange kandidater bort muligheten til å tilgjengeliggjøre oppgaven i Munin. Problemstillingen for denne oppgaven er å undersøke hvilke begrunnelser kandidatene oppgir for hvorfor de vil reservere seg mot, eller utsette tilgjengeliggjøring i Munin. Hvilke faktorer spiller inn på denne avgjørelsen og er de oppgitte begrunnelsene basert på reelle innvendinger eller feiloppfatninger?

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Temaet for denne oppgaven er utarbeidet i samarbeid med Universitetsbiblioteket ved UiT og er i hovedsak basert på materiale fra ArkivMunin som jeg fikk tilgang til i forbindelse med hospiteringsoppholdet. Fri tilgang til forskning er et uttalt mål ved UiT som gjennom sitt vitenarkiv, Munin, vil sørge for at flest mulig av vitenskapelig arbeid som skapes ved UiT gjøres tilgjengelig gjennom samme institusjon.¹ Faggruppen for forsknings- og publiseringsstøtte, som blant annet har ansvar for universitetets digitale publiseringstjeneste, hadde inntrykk av at publiseringsplaner var en vanlig begrunnelse for hvorfor noen studenter ikke ønsket å tilgjengeliggjøre egen mastergradsoppgave umiddelbart gjennom Munin.

¹ https://uit.no/ub/art?p_document_id=252955&p_dimension_id=88185&p_menu=42374

Faggruppen ønsket derfor å undersøke problemstillingen nærmere for å bekrefte eller avkrefte denne oppfatningen.

For å undersøke dette har jeg basert meg på flere ulike kilder. Fra ArkivMunin fikk jeg tilgang til informasjon om innlevere mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger. Gjennomgangen av materialet fra ArkivMunin gjorde meg nysgjerrig på hva nåværende masterstudenter tenker om tilgjengeliggjøring i Munin av egne oppgaver. Jeg ønsket å undersøke hvilke holdninger nåværende studenter ved UiT har til tilgjengeliggjøring av egen mastergradsoppgave i Munin. Målet var å benytte resultatene fra spørreundersøkelsen som et sammenligningsgrunnlag for å undersøke hvilke holdninger som går igjen blant både tidligere og nåværende studenter.

Det er meg bekjent ikke utført undersøkelser i Norge som gjennomgår studentenes holdninger til tilgjengeliggjøring av egen oppgave i institusjonelle arkiv. Jeg har basert meg på flere ulike kilder, da jeg i tillegg til materialet fra ArkivMunin for beståtte mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger, også samlet inn opplysninger fra nåværende studenter ved UiT. Jeg satt igjen med datamateriale samlet fra ulike kilder og ved bruk av ulike metoder, noe som viste seg å by på visse utfordringer, men som og gav interessante resultater.

I oppgaven benytter jeg meg av begrepet *masteroppgave* når jeg omtaler de studentoppgavene på dette nivået som leveres og tilgjengeliggjøres gjennom Munin. I enkelte fagområder benyttes andre termer, som sisteårsoppgave, 5-års oppgave (medisin profesjonsstudium), og hovedoppgave (psykologi profesjonsstudium). Termene viser til et større avsluttende arbeid etter en høyere grad. Jeg har derfor valgt å benytte meg av begrepet *masteroppgave* for å unngå for mange ulike betegnelser. Det vises til en avsluttende oppgave som leveres, og kan tilgjengeliggjøres, gjennom Munin.

1.2 Open Access

1.2.1 Hva er Open Access

“Open Access (OA) literature is digital, online, free of charge, and free of most copyright and licensing restrictions.” (Suber 2012:4).

Ideen bak Open Access (OA) er å sikre åpen tilgang til blant annet forskningsresultater for alle med internettilgang uten barrierer i form av betalingsmurer og til en viss grad uten copyright restriksjoner. OA bevegelsen begynte for alvor på 1990-tallet ettersom

internettilgang ble stadig mer utbredt og publisering på internett vanligere². Perioden markerer og fremveksten av OA journaler (Laakso et al 2011). UiT har siden 2010 sluttet seg til OA prinsipper om fri tilgang til vitenskapelige resultater, de har som mål å gjøre forskningsresultater tilgjengelig for flest mulig og ønsker at studenter og forskere ved universitet skal publisere sine arbeider i kanaler som gir mest mulig åpen tilgang³. Universitetet tilbyr, blant annet gjennom sitt publiseringsfond, støtte til utgifter ved publisering i OA publiseringskanaler (Appendix 1) Egenarkivering i eksempelvis institusjonelle arkiv, som Munin, er en form for OA. UiT har som hovedregel at studenter og forskere skal egenarkivere sine publikasjoner i institusjonsarkivet, og anerkjenner at åpent tilgjengelige institusjonelle arkiv har en viktig funksjon i å sikre tilgang til forskningsmateriale. Når studenter velger å holde tilbake eget arbeid fra åpen og gratis tilgjengeliggjøring går dette imot universitets uttalte retningslinjer. Jeg vil derfor gå litt nærmere inn på hva OA er og argumenter for og imot denne formen for publisering.

Budapest Open Access Initiative (BOAI) definerer Open Access som: “(...) *free availability on the public internet, permitting any users to read, download, copy, distribute, print, search, or link to the full texts of these articles, crawl them for indexing, pass them as data to software, or use them for any other lawful purpose, without financial, legal, or technical barriers other than those inseparable from gaining access to the internet itself*(...)”⁴.

OA må ikke forveksles med den tilgangen studenter og ansatte har ved et universitet der institusjonen har betalt for tilgang til tidsskrift og lignende. En slik tilgang oppleves som gratis og åpen, men vil kun gjelde så lenge en har formell tilknytning til institusjonen som betaler for tilgang, og da kun for det materialet institusjonen betaler for. Betegnelsen OA omhandler digitalt materiale som er åpent og gratis tilgjengelig for alle, uten noen form for betalingsmur og uavhengig av institusjonstilhørighet. Publikasjoner som kun er tilgjengelig mot betaling kalles Toll Access (TA). Det finnes flere former for OA og disse går under ulike betegnelser. Et arbeid kan gjøres OA enten ved at det publiseres i et OA tidsskrift eller bok, eller det gjøres tilgjengelig i et arkiv.⁵ OA innhold levert av tradisjonelle utgivere går under navnet Gold OA. Det publiseres altså av en utgiver, på samme måte som ved tradisjonelle TA utgivere, men innholdet er her gratis og åpent tilgjengelig gjennom internett. OA innhold

² <http://cshl.libguides.com/content.php?pid=222607&sid=1847688>

³ https://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=244798&p_dimension_id=88127

⁴ <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai-10-recommendations>

⁵ <http://www.openaccess.no/faq/>

levert av ulike digitale depot, eller arkiv, som eksempelvis Munin, kalles Green OA. Slike OA arkiv er åpent tilgjengelige artikkeldatabaser (Suber 2012:6). De fleste OA arkiv ble lansert for å samle fagfelleverderte forskningsartikler, samt pre-print av disse, altså manusversjonen av artikkel før fagfellevurdering. Men arkivene inkluderer ofte også annet innhold som oppgaver og avhandlinger, datasett, undervisningsmaterieell, og kopier av arbeider fra samlingene til institusjonens bibliotek. For akademikere er slike arkiv egnet til å gjøre ens arbeid OA da arkivene gir en permanent nettsadresse, en URL (Uniform Resource Locator), de arbeider aktivt med bevaring, og innholdet i disse forsvinner ikke om forfatteren skifter jobb eller dør (Ibid:52).

Andre forskjeller mellom gull og grønn OA er at OA tidsskrifter (gull OA), på samme måte som TA tidsskrifter, utfører egne fagfellevurderinger. OA arkiv utfører normalt ingen fagfellevurderinger, men har innhold som har gjennomgått dette andre steder. Publiseringsrettigheter er et annet punkt som skiller OA tidsskrifter, som får de nødvendige rettighetene til eksempelvis publisering direkte fra rettighetshaver, fra OA arkiv der den som deponerer arbeidet selv må sørge for å skaffe til veie nødvendige rettigheter. Ofte kan en forfatter som selv ønsker å deponere i åpne arkiv allerede ha gitt fra seg rettighetene til å gjøre dette til den utgiveren som først publiserte dette arbeidet (Suber 2012:52-54). En annen forskjell mellom OA tidsskrifter og OA depoter, er at OA artikler i et tidsskrift kan siteres akkurat som arbeider i «tradisjonelle» publikasjoner (TA). *«Egenarkivert, 'grønn' OA-litteratur vil ofte være forfatterens manusversjon av en artikkel, og ikke den endelige, siterbare utgivelsen, selv om innholdet vil være så å si identisk med forlagets publiserte versjon. 'Grønn' OA egner seg derfor best til å finne frem til forskningsresultater».*⁶ I tillegg til grønn og gull OA, tilbyr flere utgivere det som kalles hybrid OA. Dette innebærer at artikkelforfatter blir tilbudt å betale utgiver en sum for at ens artikkel skal gjøres gratis tilgjengelig. Dette er et alternativ som ikke støttes av de fleste publiseringfond, deriblant UiTs.⁷

I tillegg til gull og grønn OA, som skiller mellom ulike kanaler for tilgjengeliggjøring, er det og skillelinjer for hvor stor frihet man har i bruken av OA arbeider. Det skilles mellom det som kalles *gratis* og *libre* OA. *Libre* OA er både gratis tilgjengelig samt at det åpner for flere

⁶ http://www.openaccess.no/faq/#FAQ_hva_er_OA

⁷ https://uit.no/ub/publisering/art?p_document_id=225287&p_lang=2

bruksmuligheter av et arbeid gjennom å videreformidle rettigheter som originalforfatteren selv innehar gjennom opphavsretten. *Gratis* OA er også gratis tilgjengelig, men vil ha flere restriksjoner gjennom opphavsretten for hvordan materialet kan benyttes av andre (Suber 2012:67-68). Jeg går ikke nærmere inn på disse begrepene, men vil her eller fokusere på grønn og gull OA og hvordan dette skiller seg fra TA publisering da dette er begrepene som er mest aktuelle for denne oppgavens tema og problemstilling.

Argumenter mot OA har blant annet vært at denne formen for publisering eller tilgjengeliggjøring ikke gir forfattere samme beskyttelse og rettigheter og at det ikke utøver samme kvalitetssikring som publisering i TA journaler. Slike argumenter er ifølge Peter Suber basert på feiloppfatninger av hvordan OA publisering fungerer (2012:20). OA publisering er ikke en metode for å omgå kvalitetssikring i form av fagfelleevaluering, da OA journaler (gull OA) på samme måte som TA journaler kan benytte seg av fagfelleevaluering av artikler (Ibid:99-104). Å gjøre arbeidet sitt OA er heller ingen invitasjon til plagiering, da det ikke er noen vesensforskjell mellom digital tilgang til TA og OA artikler når man først har betalt for tilgang til TA ressurser. «*..if making literature digital and online makes plagiarism easier to commit, then OA makes plagiarism easier to detect*» (Ibid:24). Suber viser til at alle offisielle definisjoner av OA oppfordrer til anerkjennelse av forfatter(e) og alle de største åpne lisensene, som Creative Commons, krever at man siterer (Ibid 23-24). En annen vanlig feiloppfatning er ifølge Suber at man må søke internt i OA depot etter innhold, men slike arkiv indekseres av de fleste store søkemotorer (ibid 56). Arkivene følger et sett internasjonale tekniske standarder slik at metadata, som forfatternavn, tittel og sammendrag, for alt innholdet er tilgjengeliggjort på nett på tilnærmet samme måte. Når innholdet i slike arkiv indekseres av søkemotorer som Google Scholar blir det åpent tilgjengelige gjennom databaser (Alma Swan 2009). Det er foretatt flere undersøkelser som viser at forskningsartikler som er OA siteres tidligere og oftere enn artikler som ikke er OA (Eysenbach 2006:696, Suber 2012:15). Men her er forskningsresultatene ikke entydige og det er studier som ikke viser denne forskjellen (Davis 2011).⁸ Det som i bunn og grunn skiller et OA tidsskrift fra et TA er at den første er Open Access (Suber 2012:49).

OA publisering lar forfattere i hovedsak beholde rettighetene til eget arbeid, mens de ved tradisjonell publisering i TA journaler må overføre alle rettigheter til eget arbeide til utgiver. I

⁸ Se http://sparceurope.org/oaca_table/ for oversikt over studier på temaet.

noen tilfeller betyr dette at forfatteren gir fra seg retten til å tilgjengeliggjøre eget arbeid som grønn OA gjennom institusjonelle arkiv, eller at de på annen måte ikke står fritt til å bruke eget arbeid, som å dele ut kopier av en utgitt artikkel i undervisningssammenheng (Suber 2012:53). Dette er en kjent problemstilling for forskere som publiserer gjennom tradisjonelle utgivere, men mange er ikke klar over at de fleste tollbelagte (TA) utgivere og tidsskrift faktisk tillater grønn OA, eller vil gi tillatelse til dette ved forespørsel. Særlig i gjelder dette i tilfeller der forfatter er pålagt å legge ut arbeidet i depot av egne finansieringsinstitusjoner/bevilgningsorganer eller universitet. Suber hevder at mange akademikere derfor har en feilaktig oppfatning av at grønn OA ikke er forenelig med tradisjonell publisering. Feiloppfatningen fører til at retningslinjer ved ens forskningsinstitusjon som krever at arbeid gjøres tilgjengelig gjennom grønn OA, feiltolkes slik at en tror en må publisere gjennom gull OA. Det vil si en oppfatning av at en må publisere ens arbeid i OA tidsskrifter. Dette ville vært en innskrenking av forfatterens rett til å selv velge hvor hun skal publisere eget arbeid. Feiloppfatningen kommer av at forfatteren tror hun kun må gjøre arbeidet sitt OA gjennom utgivere av OA tidsskrift, når retningslinjene egentlig bare krever at arbeidet gjøres OA gjennom institusjonens OA arkiv (Ibid: 54-55).

Forskere som publiserer i bokform møter noen andre utfordringer i å gjøre arbeidet sitt OA. Publisering i tidsskrift genererer ingen direkte inntekt til forfatteren, men for bøker vil forfatteren kunne tjene penger på salg av denne. Suber argumenterer med at dette ikke nødvendigvis bør stoppe forfattere fra å gjøre sitt arbeid OA. Han peker på salg av fagbøker sjeldent generer store inntekter til forfattere og at det er fordeler ved OA som kan veie opp for eventuell tapt inntekt. Papirutgaver vil enda kunne selge selv om stoffet ligger tilgjengelig på nett, og OA vil kunne øke leserkretsen og dermed ens «impact» (Suber 2012: 106-112). Valg av publiseringskanal påvirkes av mange faktorer, men flere undersøkelser viser at ulike fagfelt har ulike tradisjoner og preferanser for dette. Hvordan man publiserer vil da også kunne påvirke hvordan man forholder seg til OA (Kingsley 2008, Pelizzari 2003).

1.3 Grønn OA

1.3.1 OA digitale arkiv og OA institusjonelle arkiv

Det kan skilles mellom institusjonelle OA arkiv og emnebaserte digitale OA arkiv. I emnebaserte arkiv er en deponerings policy bestemt av de aktuelle forskningsmiljøene og disse utvikles gjerne etter de ulike fagenes behov. For institusjonelle arkiv bestemmes arkivets retningslinjer av institusjonen selv (Kingsley 2008:206). Det finnes også universelle

OA arkiv som er åpne for alle slags forskningsartikler. Arkivene har til felles at de lar en tilgjengeliggjøre både pre-print og publiserte versjoner av ens arbeid. For denne oppgaven er det institusjonelle OA arkiv som står i fokus da oppgaven omhandler deponering i et slikt arkiv. Institusjonelle arkiv, eller vitenarkiv som de også kalles, samler og lagrer en institusjons arbeid. Institusjonelle arkiv kan defineres som: «(...) *a set of services that a university offers to the members of its community for the management and dissemination of digital materials created by the institution and its community members*” (Clifford Lynch 2003:1). Institusjonelle arkiv ved et universitet kan beskrives som en database, tilgjengelig via internett, for digitalt eller digitalisert vitenskapelig arbeid, opprettet for å bevare og tilgjengeliggjøre akademisk forskning (Quinn 2010:67). Utviklingen av digitale institusjonelle arkiv kom for alvor i gang i 2003 og ble gjort mulig takket være blant annet rimeligere digital lagring, standardisering av innhenting av metadata, samt en økende bevissthet om fordelene ved digital lagring. (Lynch 2003:1).

Det vises til flere fordeler med OA institusjonelle arkiv. For et universitet vil et eget OA arkiv la en samle og bevare universitetets vitenskapelige arbeid, samt bidra til tilgjengeliggjøring av disse til resten av verden. Universitets arkiv kan også ha en rolle i å vise frem universitetet til fremtidige ansatte og studenter da OA arkiv vil synliggjøre et universitetets forskning og undervisningsaktiviteter. Det hevdes også at slike arkiv muliggjør og oppmuntrer til en tverrfaglig tilnærming til forskning, og at de forenkler utviklingen og deling av digital undervisningsmaterieell og hjelpemidler. I tillegg bidrar slike arkiv til studenters arbeid ved å tilby enkel tilgang til andres studenters avhandlinger og oppgaver (Alma Swan 2009).

Deponering i institusjonelle arkiv er nyttig for at institusjoner får samlet sin forskning, men arkivene må aktivt sørge for åpen tilgang til det deponerte materialet. Dette krever at den som innehar rettighetene – forfatteren eller utgiver – tillater at materialet er åpent, for allmennheten⁹. Siden Google og andre nettbaserte søkemotorer indekserer innholdet i institusjonelle arkiv, kan alle med internettilgang finne frem til artikler eller datasett fra et universitet eller forskningsinstitusjon. Men det er også andre måter å bruke slike arkiv på. Brukere kan søke direkte i et spesielt arkiv, eller de kan følge lenker fra andre forskeres

⁹ <http://www.openaccess.no/veiledere/institusjoner/index.html#toc4>

nettsider eller blogger. Men den vanligste måten for forskere å finne arbeider som ligger i et arkiv er gjennom søkemotorer som Google¹⁰.

1.4 Munin

1.4.1 Bakgrunnen for Munin

Ved UiT ble den institusjonelle OA arkivet, Munin, lansert 21. september 2006. Våren 2007 ble det som et pilotprosjekt innført obligatorisk levering av master og doktorgradsavhandlinger i Munin ved to fakultet. Ved disse fakultetene leverte alle inn i Munin, men studentene hadde anledning til å reservere seg mot åpen tilgjengeliggjøring av oppgaven. Ved de andre fakultetene fortsatte man å levere inn oppgavene som papireksemplar, men man hadde her også mulighet til å legge oppgaven ut i Munin. Resultatet viste en tydelig effekt; der studentene leverte inn gjennom Munin ble 70% av oppgavene også gjort tilgjengelige i Munin. Ved fakultetene hvor studentene leverte oppgaven i papirutgave var det kun 19% som valgte å også tilgjengeliggjøre oppgaven i Munin.

Vårsemesteret 2008 foretok Universitetsdirektøren et vedtak om at studenter og stipendiater ved alle fakultet skulle levere mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger via Munin. Dette vedtaket sammenfalt med utviklingen av en egen innleveringsportal, iPortal – en egen DSpace¹¹-instans for innlevering av master og etter hvert doktoravhandlinger. I oppstartsfasen leverte studentene direkte i Munin, men iPortal var bedre tilpasset innleveringsprosessen for både studenter og studiekonsulenter. Fra og med vårsemesteret 2008 ble alle masteroppgaver levert inn gjennom Munin-systemet. For doktorgradsavhandlinger ble en ny versjon av iPortal lansert våren 2010, men begynte også her som et prøveprosjekt med to fakulteter, NT-fak og HSL-fak. Utviding til alle fakultetene ved UiT ble gjort i løpet av vårsemesteret 2011.

De ulike valgmulighetene for når oppgaven skal offentliggjøres i Munin, ble innført 2. juli 2012 og studenten har alltid kunne oppgi grunn for hvorfor man eventuelt ikke vil offentliggjøre oppgaven. Studentene kan også velge at oppgaven ikke skal gjøres åpent tilgjengelig i Munin, dette kan de beslutte selv, uten noen begrunnelse eller søknad. Dette var

¹⁰ http://www.openscholarship.org/upload/docs/application/pdf/2009-01/open_access_institutional_repositories.pdf

¹¹ DSpace er en kildekode arkiv/depo-programvare, vanligvis brukt til å lage OA arkiv for digitalt innhold (<https://en.wikipedia.org/wiki/DSpace>).

noe som ble avklart med en jurist før lanseringen av iPortal. Men man har alltid bedt om en begrunnelse for å prøve å få innsikt i hvorfor de ikke ønsker tilgjengeliggjøring.

1.4.1.1 Om Munin

I Munin finner man som sagt masteroppgaver og doktoravhandlinger, men også bøker, bokkapitler, vitenskapelige artikler, rapporter, arbeidsnotater, faglige foredrag, samt populærvitenskapelig materiale.¹² Arkivet inneholder altså både materiale fra vitenskapelige publikasjoner og såkalt grå litteratur. Grå litteratur kan defineres som akademisk litteratur som ikke er formelt publisert, eksempelvis patenter, rapporter, arbeidspapirer og avhandlinger. Databasen The Grey Literature Report in Public Health viser til en definisjon av grå litteratur gitt under The Fourth International Conference on Grey Literature (GL '99), Washington, DC. Denne definerer grå litteratur som: *“That which is produced on all levels of government, academics, business and industry in print and electronic formats, but which is not controlled by commercial publishers.”*¹³ Kravet for at noe skal kunne arkiveres og tilgjengeliggjøres i Munin er at det dreier seg om akademisk arbeid utført av personer med tilknytning til UiT. *«Hovedhensikten med et universitets vitenarkiv er at det skal bidra til størst mulig spredning av den offentlig finansierte vitenskapelige produksjonen, til beste for videre forskning, for utdanning, for næringsliv, for media og for den alminnelig interesserte borger. Munin bidrar til at den vitenskapelige aktiviteten fra Universitetet i Tromsø blir synlig for hele verden».*¹⁴ Gjennom Munin får både universitetet synliggjort sine publikasjoner, og ansatte og studenter får en åpent tilgjengelig arena for sitt arbeid. Siden Munin er OA er arbeidene her tilgjengelig for alle med internettilgang, så potensielle lesere behøver ikke et tidsskriftabonnement eller en bestemt institusjonstilhørighet for å få tilgang til materialet her.

Alle mastergradsstudenter og stipendiater ved UiT tilbys å tilgjengeliggjøre masteroppgaven sin i Munin¹⁵. En innlevert oppgave vil tilgjengeliggjøres her så snart den er godkjent av komite og fakultet, med mindre studenten har reservert seg mot dette. For å reservere seg, må studenten krysse av for dette ved innlevering. Oppgaven vil heller ikke publiseres om den får strykkarakter. For doktorgradsavhandlinger har Munin tatt ansvar for oversikt over regelverk knyttet til publisering og avtaler med ulike tidsskrifter, og følger opp dette slik at det ikke skal

¹² https://uit.no/ub/art?p_document_id=252955&p_dimension_id=88185&p_menu=42374

¹³ <http://www.greylit.org/about>

¹⁴ <http://munin.uit.no/>

¹⁵ http://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=171539&p_dimension_id=88165&men=28714

oppstå konflikter med tidsskrift og forleggere.¹⁶ En masteroppgave, eller doktorgradsavhandling, som legges ut i Munin kan være merket med at den aldri skal offentliggjøres. Alle oppgaver og avhandlinger skal i utgangspunktet være åpent tilgjengelig, også bare som papirversjon i universitetets bibliotek. Men oppgaven kan også sperres helt for tilgjengeliggjøring både digitalt og i papirformat. Dette gjelder når kandidaten selv søker om unntak fra offentlighet, og dette må da begrunnes og fakultetet avgjør om unntak skal innvilges. Et eksempel på en begrunnelse kan være at studenten har benyttet seg av sensitive opplysninger fra en bedrift under forutsetningen at dette ikke skal offentliggjøres. Om søknaden innvilges vil dette normalt bare være for en begrenset periode. Unntaket er om oppgaven inneholder sensitive personopplysninger. Studenten må da ikke selv søke, men institusjonen skal fange det opp og sørge for at oppgaven ikke offentliggjøres. Det er studentens veileder som må melde fra om slike situasjoner til fakultet, og oppgaven kan da holdes fra offentligheten på ubestemt tid. Det er det enkelte fakultet og institutt som har ansvar for masteroppgavene som sørger for informasjon til studentene om levering og tilgjengeliggjøring i Munin. I den første tiden etter innføringen av innlevering i Munin og iPortal jobbet man mye med å hjelpe instituttene og fakultetene med dette, men denne oppgaven er nå overlatt til studieadministrasjonen ved de ulike instituttene og fakultetene.¹⁷

Under følger en gjennomgang av hvor mange masteroppgaver som ble levert gjennom Munin og hvor mange av disse som ble tilgjengeliggjort i Munin i perioden mellom 2009 og 2014 hvor data for denne undersøkelsen stammer fra. Tallene viser at et flertall av innleverte masteroppgaver i denne perioden ble tilgjengeliggjort i Munin.

År	Antall oppgaver levert i Munin	Antall oppgaver tilgjengeliggjort i Munin	Andel av innleverte oppgaver som er tilgjengeliggjort i Munin
2009	501	337	67,27 %
2010	563	368	65,36 %
2011	583	377	64,67 %
2012	635	437	68,82 %
2013	571	393	68,83 %

¹⁶ http://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=228701&p_dimension_id=88127&men=42374

¹⁷ Fra mailkorrespondanse med Leif Longva, Universitetsbibliotekar Kultur- og samfunnsfagbiblioteket UB UiT.

2014	381	260	68,24 %
Sum	3234	2172	67,16 %

Figur 1: Oversikt over hvor mange masteroppgaver som ble tilgjengeliggjort i Munin i forhold til hvor mange som ble levert i Munin mellom 2009-2014

Grovt regnet kan man si at 2/3 av masteroppgavene som leveres ved UiT er tilgjengelige gjennom Munin. Det betyr at 1/3 holdes utenfor, og økningen i andelen åpent tilgjengelig masteroppgaver ved UiT er veldig liten, om ikke fraværende, de siste 5 årene.

2 Metode og datagrunnlag

Undersøkelsene av innleverte mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger er basert på data fra ArkivMunins over alle leverte mastergradsoppgaver med begrensninger for tilgjengeliggjøring ved UiT i perioden mellom 15.05.2009 og 05.02.2014 og alle leverte doktorgradsavhandlinger ved UiT levert i perioden mellom 27.03.2013 og 23.01.2015. Datamaterialet inkluderte kun oppgaver og avhandlinger som var bestått, og som dermed er kvalifisert for tilgjengeliggjøring i Munin. Undersøkelsen blant nåværende studenter ved UiT er basert på en elektronisk spørreundersøkelse hvor studenter ble bedt om å svare på spørsmål rundt egen masteroppgave og eventuell tilgjengeliggjøring av denne.

For undersøkelsen av innleverte mastergradsoppgaver (undersøkelse 1) gjennomgikk jeg først de begrunnelsene tidligere mastergradsstudenter hadde oppgitt ved innlevering av masteroppgaven. Under gjennomgangen lagde jeg en oversikt over alle oppgitte begrunnelser og sorterte disse inn i egendefinerte kategorier. Undersøkelsen av innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2) tar utgangspunkt i en tilsvarende gjennomgang av innleverte doktorgradsavhandlinger hvor jeg undersøke hvilke begrunnelser som ble oppgitt for å tilbakeholde hele, eller deler av avhandlingen. Datagrunnlaget til undersøkelsen av nåværende studenter (undersøkelse 3) ble innsamlet ved bruk elektronisk spørreskjema henvendt mot alle studenter ved UiT, til og med mastergradsnivå. Til spørreundersøkelsen benyttet jeg Questback for å innhente svarene. Jeg benyttet meg dermed av data fra ulike kilder, anskaffet ved bruk av ulike metoder. Data fra undersøkelsen av innleverte oppgaver og avhandlinger (undersøkelse 1 og 2) er sekundærdata hentet fra ArkivMunins database, altså data samlet inn av andre enn meg selv og ikke spesielt til mitt formål. I undersøkelsen av nåværende studenter (undersøkelse 3) benyttet jeg meg av data som jeg samlet inn selv, såkalt primærdata (Jacobsen 2005:137). Bruk av ulike undersøkelsesmetoder kan potensielt være problematisk, og en særlig utfordring for meg ville være om det i tolkningen av materialet

vise seg vanskelig å sammenligne resultatene fra de ulike undersøkelsen. Men det å benytte seg av ulike typer data i slike undersøkelser er også anbefalt, da det alltid vil knytte seg svakheter til å bare basere seg på én type data. Benytter man seg av ulike datakilder kan disse brukes til å kontrollere hverandre. Om de ulike datasettene gir like resultater kan de støtte opp om resultatene, og om resultatene er ulike kan de brukes til å vise kontraster i de innhentede opplysningene (Jacobsen 2005:137). Målet med spørreundersøkelsen blant nåværende studenter, var nettopp å teste om tendensene jeg så i materialet hentet fra ArkivMunin også gikk igjen her.

De ulike undersøkelsenes navn	Datakilde	Første eller annenhåndsinformasjon/datasett	Metode for datainnsamling
1. Innleverte masteroppgaver	Tidligere mastergradsstudenter	Annenhåndsinformasjon/data	Uttrekk fra ArkivMunin
2. Innleverte doktorgradsavhandlinger	Tidligere stipendiater	Annenhåndsinformasjon/data	Uttrekk fra ArkivMunin
3. Spørreundersøkelse blant nåværende studenter	Nåværende studenter (til og med mastergradsnivå)	Førstehåndsinformasjon/data	Elektronisk spørreskjema

Figur 2: Oversikt over metoder

Jeg ønsket å sammenligne resultatene fra de ulike undersøkelsene og baserte meg derfor på resultatene fra undersøkelse 1 og 2 i utformingen av det elektroniske spørreskjemaet brukt i undersøkelse 3. Under følger en oversikt over hvilke metoder som ble benyttet for tre ulike undersøkelsene

Datagrunnlaget la visse føringer på hvilke metoder jeg benyttet meg av i bearbeidelsen av disse. Bruken av sekundære kilder i undersøkelsen av innleverte mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger satte visse rammer for metodebruk. For undersøkelse 3, hvor jeg baserte meg på egeninnsamlet materiale, hadde jeg flere ulike muligheter for hvordan undersøkelsen kunne gjennomføres.

2.1 Kvantitativ og kvalitativ metode

2.1.1 Innleverte mastergradsoppgaver (undersøkelse 1) og innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2)

Med undersøkelsen av mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 1 og 2) ønsket jeg å utarbeide en oversikt over begrunnelsene tidligere studenter og stipendiater oppga for å reservere seg mot, eller utsette tilgjengeliggjøring av egen oppgave. Samt en oversikt over hvor utbredt reservasjon mot publisering var. Jeg anså det som mest hensiktsmessig å basere meg på *kvantitativ* metode, da metoden er egnet for undersøkelser hvor en ønsker å beskrive en situasjon, eller undersøke hyppigheten eller utstrekningen av et fenomen (Jacobsen 2005: 62). «*if you want to quantify the variation in a phenomenon, situation, problem or issue; if the information is gathered using predominantly quantitative variables; and if the analysis is geared to ascertain the magnitude of the variation*» (Kumar 2005:12). Valg av metode bør henge sammen med problemstillingen en ønsker å undersøke, og *kvantitativ* metode benyttes gjerne for problemstillinger hvor en vil vise utviklingstrekk eller forklaringsmodeller (Creswell 2008:62). Undersøkelsen av innleverte oppgaver og avhandlinger ble utført for å undersøke hvilke, om noen, begrunnelser som ble oppgitt av kandidater for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.

Både undersøkelsen av mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger er basert på sekundærdata som kan være enten *kvalitativ* eller *kvantitativ* (Jacobsen 2005:137). *Kvalitativ* sekundærdata vil eksempelvis være når eksisterende fortellinger analyseres og tolkes av en historiker, mens *kvantitativ* sekundærdata vil kunne være statistikk innsamlet til et formål som så benyttes i annen forskning til et annet formål. Den sekundærdata jeg baserte meg på i undersøkelse av oppgaver og avhandlinger (undersøkelse 1 og 2) har *kvalitative* trekk, da jeg har måtte tolke og sortere de begrunnelsene studentene selv har oppgitt. Men den vil likevel regnes som *kvantitativ*, da datamaterialet gir en oversikt over antall studenter som ikke tilgjengeliggjør egen oppgave umiddelbart. Jeg har også benyttet meg av statistiske, *kvantitative* analyser av dataen ved å gruppere de individuelle begrunnelsene inn i kategorier for å undersøke hvor mange oppgaver som faller inn under disse. Kumar (2005) fremhever at både *kvalitative* og *kvantitative* metoder har sine styrker og svakheter, og at valg av undersøkelsesmetode bør avhengige av hva som er målet med undersøkelsen og bruken av funnene (Kumar 2005:12). *Kvalitativ* og *kvantitativ* metode har tradisjonelt blitt benyttet

innen ulike fagfelt og tradisjoner, men metodene kan også utfylle hverandre. Det er vanligere å ta i bruk begge metodene innen samme forskningsprosjekt hvor de kan benyttes separert eller i kombinasjon med hverandre (Creswell, J.W. 2008:46-50). Skillet mellom *kvalitativ* og *kvantitativ* metode er heller ikke entydig, så selv om en undersøkelse tar utgangspunkt i eksempelvis *kvantitativ* metode vil den gjerne inneholde *kvalitative* elementer, forskningsmetoder befinner seg ofte et sted langs spekteret mellom *kvantitativ* og *kvalitativ metode* (Ibid:46). Et eksempel på slike kvalitative elementer er de tolkningene man gjør underveis i en undersøkelse.

For undersøkelsen av nåværende studenter benyttet jeg meg av en *kvantitativ* undersøkelsesmetode i form av spørreskjema med faste svaralternativer (Jacobsen 2005:63, Kumar 2005:12). Men metoden involverte også tolkninger. Spørsmålene i undersøkelsen var påvirket av egen forståelse og fordommer, både beviste og ubeviste. Både problemstillingen som ligger til grunn for undersøkelsen og mine holdninger til denne vil ha påvirket hvilke spørsmål som stilles og hvordan, også presentasjonen av resultatene og mine tolkninger av disse vil være farget av dette. Eksempler på dette er hvordan jeg gikk inn i dette arbeidet med både en positiv holdning til tilgjengeliggjøring av studentarbeider i OA arkiv, og med en forventning om at noen begrunnelseskategorier ville være vanligere enn andre slik at jeg valgte å fokusere på disse.

2.1.2 Undersøkelse 3. Nåværende studenter

For å undersøke nåværende studenters holdninger til tilgjengeliggjøring av egen masteroppgave benyttet jeg meg av spørreskjema med faste svaralternativer. Denne undersøkelsen er, i motsetning til undersøkelsene av leverte oppgaver og avhandlinger, basert på førstehåndsdata, innsamling av data ble foretatt av meg og til mitt eget formål. Jeg stod her fritt til å bestemme hvilke metode jeg ville benytte meg av. Jeg kunne eksempelvis utført undersøkelsen ved bruk av *kvalitativ* metode som et alternativ, eller supplement til den elektroniske spørreundersøkelsen. En *kvalitativ* metode kunne være personintervju med et utvalg av nåværende studenter. Slike personintervju kan la en komme tettere inn på respondentene ved at man kan stille oppfølgingsspørsmål, samt forklare eventuelle uklarheter i spørsmålene (Kumar 2005:131). Denne metoden kunne latt meg gå nærmere inn på hvorfor en student ønsker, eller ikke ønsker, å tilgjengeliggjøre egen masteroppgave, ved at jeg kunne stille mer inngående spørsmål og få lengere og mer utfyllende svar. Men en slik metode gir også utfordringer, eksempelvis rundt utvalg. For å svare på denne oppgavens problemstilling

måtte jeg intervjuet personer fra ulike fakultet på ulike stadier i studieløpet. Ved å benytte meg av spørreskjema kunne jeg raskt nå ut til en større gruppe studenter og jeg var hovedsakelig interessert i *kvantitative* data da fokuset i oppgaven var å undersøke hvilke begrunnelser som gikk igjen, samt eventuelle ulikheter mellom fakultetene. Ved intervjuemetoden ville det da vært nødvendig å foreta mange intervju for å kunne få en slik oversikt over holdningene blant nåværende studenter.

2.1.3 Spørreundersøkelse som metode

Undersøkelsen blant nåværende studenter ble utført ved bruk av et elektronisk spørreskjema med faste svaralternativer. Spørreundersøkelser har en fordel over intervjuemetoden når det gjelder tidsbruk, da prosessen med å sende ut et spørreskjema via nett går hurtig og respondenten kan besvare mange spørsmål på relativ kort tid (Jacobsen 2005). Men metoden kan vise seg tidkrevende om det tar lang tid for å få samlet inn nok svar og lav svarprosent er en vanlig utfordring her (Boolsen 2008:31). Både lang svartid og lav svarprosent var problemer jeg møtte på under arbeidet med spørreundersøkelsen. Undersøkelsen var særlig rettet mot masterstudenter ved UiT, men var i praksis tilgjengelig for alle studenter ved UiT, på tross av dette fikk den kun svar fra 133 respondenter. Det er flere grep en kan benytte seg av i forsøk på å motvirke lav svarprosent. En kan lokke med gaver til respondenter, eller sende ut purringer for å minne mottaker på undersøkelsen, men begge metodene avhenger av at en kan kontakte respondentene i ettertid. UiT retningslinjer for personvern forhindret tilgang til epost-adresselister for mastergradsstudentene ved de ulike instituttene, og det er heller ikke tillatt med masseutsendelser av epost til universitetets studenter. Vanskelighetene rundt distribueringen av spørreskjemaet førte til at jeg ikke kunne kontakte respondentene direkte. Men jeg kunne legge ut nye lenker til undersøkelsen i ulike forum etter en viss periode og på denne måten minne potensielle respondenter på undersøkelsen.

Mye av arbeidet med å heve svarprosenten ligger også i å ha en undersøkelsen med enkle og forståelige spørsmål, som ikke er for lang og som garanterer respondentens anonymitet, samt at en redegjør for undersøkelses nytte (Jacobsen 2005:298-300). Mitt spørreskjema kunne besvares på ca. 4 minutter, noe jeg viste til i beskrivelsen som fulgte lenken til spørreskjemaet. Her viste jeg også til at undersøkelsen var helt anonym, samt hva som var undersøkelsens formål. Det er også viktig at spørsmålene og skjemaene i en spørreundersøkelse har en viss spørreteknisk kvalitet, noe som vil ha innvirkning på svarprosent og på hvor gode resultater man får (Boolsen 2008:31). Ved bruk av spørreskjema

har en ikke kontroll over hvordan spørsmålene bli oppfattet av respondenten, og ingen mulighet til å korrigere eventuelle feiloppfatninger (Ringdal 2001:262), og det er mange fallgruver en bør være oppmerksom på i formuleringen av spørsmålene. Eksempler på dette kan være tvetydige spørsmål og ord, lange spørsmål, følelsesmessige spørsmål, hypotetisk spørsmål, veldig generelle spørsmål, ledende spørsmål, og tekniske uttrykk og spørsmål som forutsetter spesiell kunnskap. Det anbefales å benytte seg av enkle spørsmål i form av korte, avsluttede setninger, samt enkle begreper som i liten grad kan tolkes ulikt av forskjellige respondenter (Boolsen 2008:58, Jacobsen 2005:254). Et av spørsmålene i mitt spørreskjema viste seg i ettertid å ha vært åpent for ulike tolkninger. Dette var et spørsmål hvor respondenten skulle oppgi antall semester en hadde studert kunne mistolkes. Ikke alle studenter har fulgt et tradisjonelt studieløp, og antall semester kan si lite om hvor langt i løpet de er kommet. Det viste seg også at flere masterstudenter så på masterløpet som separert fra bachelorgraden i forhold til semester og oppgav at de gikk første eller ander semester selv om de hadde studert i flere år tidligere.

Det er anbefalt å teste spørreskjemaet på en testgruppe bestående av personer fra samme gruppe som undersøkelsen er ment for (Hansen et al.2008:117). Jeg fikk hjelp til å gjennomgå og formulere spørsmålene. Jeg fikk og testet spørsmålene for å undersøke om de var forståelige også for personer uten særlige kunnskaper om Munin, men jeg har ikke benyttet meg av en egen testgruppe. For denne undersøkelsen burde en testgruppe bestå av personer med tilhørighet til ulike fakultet og som er på ulike nivå i utdanningsløpet. Når jeg så hvor utfordrende det var å få distribuert selve undersøkelseskjemaet, vurderte jeg det som for tidkrevende å distribuere undersøkelsen blant en representativ testgruppe. Under arbeidet med å utarbeide spørsmålene undersøkte jeg hva en har vektlagt i andre, lignende undersøkelser av studenters forhold til deponering i åpne institusjonsarkiv. Slik kunne gode poeng inkorporeres i eget spørreskjema. Et eksempel er spørsmålet om kandidaten hadde diskutert tilgjengeliggjøring av egen oppgave med sin veileder. Andre undersøkelser viser at veileder har stor innflytelse over hvor og hvordan stipendiater velger å publisere sitt arbeid (Stanton og Liew 2011a:185).

I spørreundersøkelsen ber jeg respondentene om å uttale seg om noe som ligger frem i tid, det Jacobsen kaller spørsmål om intensjoner, hvor en ønsker å undersøke hva respondentene tenker å gjøre en gang i fremtiden (Jacobsen 2005.252). Denne typen spørsmål er ifølge Jacobsen generelt vanskelige, og vil ofte gi svar som er av tvilsom kvalitet. En tar

utgangspunkt i at respondentene har ganske klare oppfatninger av hva de skal gjøre i fremtiden, men det viser seg at de fleste svarer ut fra hva de føler i dag. Det viktigste spørsmålet i mitt spørreskjema var om studenten ønsker å tilgjengeliggjøre egen oppgave i Munin og eventuelt når dette kan gjøres. Dette er spørsmål som mange av respondentene ikke nødvendigvis har tenkt gjennom før de besvarte undersøkelsen, og en problemstilling som ligger langt frem i tid for studenter som er tidlig i studieløpet. Spørsmål om intensjoner kan ifølge Jacobsen invitere til å gi strategiske svar, da det å delta på slike spørreundersøkelser er uforpliktende og de svarene man oppgir vil ikke ha noen konsekvenser (Ibid). De svarene man oppgir i en slik undersøkelse sammenfaller ikke nødvendigvis med det en faktisk gjør senere.

En undersøkelse blant doktorgradsstipendiater ved Massey University i New Zealand viste at selv om flertallet av de spurte kandidatene støttet prinsippet om Open Access, og mente avhandlinger bør være åpent tilgjengelige på nett, så var de kritiske til å legge ut egen avhandling i åpne institusjonsarkiv (Stanton & Liew 2011a:184, 188). Jeg ser for meg at mange av respondentene vil være positive til prinsippet om tilgjengeliggjøring av masteroppgaver i Munin, men ha innvendinger mot å faktisk gjøre egen oppgave tilgjengelig. En annen mulig feilkilde ved metoden er at man kun får svar av de som har veldig sterke følelser for den aktuelle problemstillingen. De som faktisk svarer på undersøkelsen kan ha holdninger eller motivasjon som skiller seg fra de som ikke svarer. Så om svarprosenten blir lav, vil funnene være lite representative for den totale spurte populasjonen (Kumar 2005:131). Det vil være vanskelig å redegjøre for motivasjonen til de som svarer på en elektronisk spørreundersøkelse. Villighet til å svare på en slik undersøkelse viser nok et særlig engasjement, enten for undersøkelsens tema, eller for å støtte opp om en medstudents arbeid. Men jeg mente jeg ville kunne se noen tendenser blant besvarelsene da jeg baserer meg på ulike typer data, og vil kunne sammenligne- og kontrollere resultatene opp mot hverandre. Begrunnelser for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring oppgitt av nåværende studenter sammenlignes med de oppgitt av kandidater ved innlevering. Om begrunnelser går igjen kan dette indikere at visse holdninger til tilgjengeliggjøring ikke endrer seg.

2.1.3.1 Utvalg og svarprosent

Undersøkelsen av innleverte masteroppgaver (undersøkelse 1) er basert på data fra beståtte mastergradsoppgaver hvor studenten ikke ønsket umiddelbar tilgjengeliggjøring i Munin. Data for innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2) er hentet fra godkjente

doktorgradsavhandlinger. Spørreundersøkelsen var henvendt mot alle nåværende studenter ved UiT. Om jeg hadde mulighet til å sende undersøkelsen direkte til den enkelte student via mail, ville jeg kunne foreta et utvalg basert på hvilket semester eller hvilket fakultet studentene tilhører. Da det viste seg vanskelig å foreta et slik utvalg, ville jeg favne bredt ved å åpne for at flest mulig studenter skulle kunne svare på undersøkelsen. Denne undersøkelsen omhandlet en problemstilling det er sannsynlig at studenter på høyere nivå vil være mer engasjert i enn bachelorstudenter. Studenter som er nærmest i tid innlevering av egen masteroppgave har nok i større grad tenkt gjennom muligheten for tilgjengeliggjøring, enn førstesemesterstudenter. Utlysningsteksten som fulgte lenken til spørreskjemaet henvendte seg ikke spesielt til masterstudenter. Spørreundersøkelsen var rettet mot mastergradsstudenter, men temaet for undersøkelsen er relevant for alle studenter ved UiT, og svar fra andre studenter kunne også være interessante.

Din mening om tilgjengeliggjøring av masteroppgave* i Munin!

Ønsker du at din masteroppgave skal være digitalt tilgjengelig?

Som en del av min masteroppgave i Dokumentasjonsvitenskap gjennomfører jeg en spørreundersøkelse blant studenter ved UiT for å kartlegge deres holdninger til offentliggjøring av egen masteroppgave gjennom vitenarkivet Munin.

Målet er å undersøke om studenter selv ønsker at deres masteroppgave skal offentliggjøres digital, og begrunnelser for eller imot dette.

Undersøkelsen tar ca 4 min og er helt anonym.

Håper du kan bruke noen minutter på å hjelpe en medstudent!

** Sisteårsoppgave, avsluttende oppgave*

Lenke til undersøkelsen:

<https://response.questback.com/tanjalarssen/gmvinwn0zm/>

Figur 3: Følgetekst til spørreundersøkelse

Flertallet av de som besvarte spørreundersøkelsen var mastergradsstudenter av 133 respondenter var det 18 som ikke studerte på masternivå. 15 av de 18 oppgav å være bachelorstudenter, 1 var enkeltemnestudent og 2 gikk årsstudium. Formuleringen av spørsmålet som skulle avklare hvor i studieløpet respondentene befinner seg viste seg å være uklar, noe som gjorde det vanskelig å skille ut nøyaktig hvilket nivå respondentene befinner seg på.

En populasjon vil si alle de undersøkelsesenheterne en ønsker å uttale seg om. Og undersøkelsen av nåværende studenter (undersøkelse 3) hadde en populasjon bestående av alle masterstudenter ved UiT campus Tromsø. Men da undersøkelsen kunne besvares av studenter på alle nivå vil den reelle populasjonen være alle studenter ved UiT. I følge Statistisk Sentralbyrås oversikt var det i 2013 10291 studenter ved UiT.¹⁸ På UiT's nettsider er det i 2015 oppført 10144 studenter ved universitetet. Dette inkluderer studenter ved alle universitetets campuser, samt alle utvekslingsstudentene. Undersøkelsen var rettet mot, og ble kun besvart av, studenter ved campus Tromsø, og den var rettet mot studenter som forstår norsk, da spørreskjemaet kun er på norsk. I 2013 var det 530 utvekslingsstudenter ved UiT, men hvor mange av dem som kan norsk og hvordan de er fordelt ved ulike campus har jeg ikke tall for.¹⁹ Selv om en utelater studentene ved andre campuser enn Tromsø, vil populasjonen være på rundt 7000 studenter, noe som kan anses som en relativt stor populasjon. Et problem ved store populasjoner er at det kan være kostnadskrevenende å få en høy nok svarprosent (Jacobsen 2005). Ideelt sett bør svarprosenten være over 50 %, er det under dette vil en kunne stille spørsmål ved om utvalget kan ses som representativt for populasjonen (Ringdal 2001:277, Jacobsen 2005:300). Ved store populasjoner kan man foreta et utvalg av enheter fra populasjonen, en må da prøve å få et representativt utvalg altså en gruppe som ligner den populasjonen man ønsker å undersøke, men et lite utvalg vil igjen være spesielt sårbar for frafall (Jacobsen 2005:80).

For spørreundersøkelsen blant nåværende studenter (undersøkelsen 3) var den potensielle frafallsprosenten høy, særlig da spørreskjemaet ikke kunne distribueres direkte til studentene, men kun gjennom enkelte nettsider. Jeg hadde ikke mulighet til å foreta flere av de grepene en kan benyttes mot frafall i slike undersøkelser, og ønsket ikke å bidra ytterligere til frafall ved å ekskludere studenter fra andre nivå enn master fra å delta. En fordel med å benytte et elektronisk spørreskjema henvendt mot en stor gruppe er poetsialet for å få mange svar. Ved å gjøre et utvalg vil en møte på problemet med å få utvalget til å bli representativt for den gruppen en ønsket å undersøke (Boolsen 2008:31). Jeg ønsket en generelt oversikt over av hva nåværende studenter mener om tilgjengeliggjøring i Munin for å ha et sammenligningsgrunnlag til begrunnelsene oppgitt blant tidligere studenter. Jeg vektla derfor ikke å oppnå statistisk signifikante tall fra spørreundersøkelsen.

¹⁸ <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utuvh/aar/2014-05-23?fane=tabell&sort=nummer&tabell=174416>

¹⁹ http://uit.no/startside/uit/dbhartikkel?p_document_id=328104

3 Gjennomgang av undersøkelsene

3.1 Undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgaver

I forbindelse med arbeidet jeg utførte under hospiteringsoppholdet ved UB, mottok jeg en Excel-fil med et automatisk generert uttrekk av 868 innleverte masteroppgaver ved UiT. Uttrekket ble tatt fra Munins database, ArkivMunin, over innleverte oppgaver, på bakgrunn av enkelte kriterier. Felles for oppgavene i uttrekket er at de var bestått og at studenten ved innlevering hadde reservert seg mot, eller utsatt tilgjengeliggjøring i Munin. En feilkilde her ville være om oppgaver «falt ut» og dermed ikke ble med i uttrekket. Dette vil være vanskelig å undersøke i ettertid da uttrekket ble gjort automatisk, men et automatisk uttrekk vil i mindre grad påvirkes av menneskelige feil. Under gjennomgangen av uttrekket viste det seg at to oppgaver var lagt inn dobbelt, noe som sannsynligvis skyldes at studenten har levert en ny versjon av oppgaven etter eksamen uten at den opprinnelige innførelsen ble sletter. Da det var et overkommelig antall oppgaver i uttrekket var det lett å oppdage og luke ut slike tilfeller.

Innholdet i filen tilsvarte den informasjonen studenten, og eventuelt, studiekonsulent oppgir i det elektroniske skjemaet studenten fyller ut ved innlevering av masteroppgave i Munin. Filen inneholdt generell informasjon om kandidaten, som navn, navnet på veileder eller veiledere, oppgavetittel, et sammendrag av oppgaven, fakultet og fagkode. Ved innlevering i Munin blir studenten også bedt om å oppgi når oppgaven kan legges ut og kan velge mellom svaralternativene «nå», «senere» eller «aldri». Studiekonsulent kan etter ønske fra studenten, eller studentens veileder, gå inn og endre studentens ønske for tilgjengeliggjøring. Dette kan skje i tilfeller hvor studenten oppgir at hun eller han vil tilgjengeliggjøre oppgaven umiddelbart, men det så viser seg at oppgaven inneholder sensitiv persondata. En innlevert oppgave kan også gis en embargo slik at den ikke legges ut i Munin før en oppgitt dato, eksempelvis et år etter innlevering, eller aldri. Studenten blir ved innlevering bedt om å oppgi en begrunnelse for hvorfor han eller hun, eventuelt ikke vil gjøre oppgaven tilgjengelig i Munin umiddelbart. Studenten kan her selv formulere en begrunnelse og det er begrunnelsene oppgitt i dette feltet som danner grunnlaget for undersøkelse 1. Det er frivillig for studentene om de vil oppgi en begrunnelse, noe som igjen har en innvirkning på hvor mange som velger å gjøre dette. Men det viste seg at flertallet av studentene som utsetter eller reserverer seg faktisk valgte å oppgi en begrunnelse for dette. Av de 868 oppgavene var det 620 av disse hvor det var oppgitt en begrunnelse for utsettelse av eller reservering mot tilgjengeliggjøring i Munin.

I listen over doktorgradsavhandlinger var det 190 av 435 avhandlinger hvor det er oppgitt en begrunnelse for hvorfor hele, eller deler av, avhandlingen ikke skulle tilgjengeliggjøres.

1. Innleverte mastergradsoppgaver	
Antall: 868	Oppgitt begrunnelse: 620
2. Innleverte doktorgradsavhandlinger	
Antall: 435	Oppgitt begrunnelse: 190

Figur 4: Oversikt over innleverte oppgaver og avhandlinger

Fra tabellen over ser man at drøye 70% av mastergradsstudentene og 43% av doktorgradsstipendiatene valgte å oppgi en begrunnelse.

3.1.1 Valg av begrunnelseskategorier

Jeg foretok en gjennomgang av alle mastergradsoppgavene og skilte ut alle som oppga en begrunnelse. Jeg lagde så en oversikt over alle begrunnelsene og sorterte disse inn i ulike kategorier. Enkelte av kategoriene tilsvarer de man ved faggruppen for forsknings og publiseringsstøtte ved Universitetsbiblioteket selv hadde utarbeidet. Under arbeidet ved UB fikk jeg utlevert en liste over de begrunnelsene en mente gikk igjen blant masterstudentene for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring. Begrunnelsene på denne listen var; *publiseringsplaner*, *persondata*, *forretningshemmeligheter* og *kopirettigheter*. Under gjennomgangen av begrunnelsene viste det seg at disse gikk igjen for flere av oppgavene og jeg valgte derfor å basere meg på disse, men det ble også lagt til nye kategorier.

Etter en gjennomgang av listen over innleverte masteroppgaver satt jeg igjen med følgende kategorier over begrunnelser. Under følger en liste over de ulike begrunnelseskategoriene med en beskrivelse av disse.

Kategorinavn	Beskrivelse
Publiseringsplaner (PP)	Begrunnelse hvor studenten ønsker å publisere oppgaven et annet sted. Her kan tidspunkt for tilgjengeliggjøring i Munin være satt til «aldri», eller «senere».
Persondata (PD)	Oppgaven inneholder informasjon om personer hvis identitet kan identifiseres. Slike oppgaver vil aldri legges ut i Munin.
Kopirettigheter (KR)	Oppgaven inneholder materialet som er opphavsrettbeskyttet. Slike oppgaver vil aldri legges ut i Munin.
Forretningshemmeligheter (FH)	Student har skrevet oppgaven i samarbeid med en bedrift og den inneholder opplysninger som bedriften ikke ønsker at skal offentliggjøres.
Taushetsplikt (TP)	Studenten oppgir at oppgaven inneholder taushetsbelagt materiale.
Unntatt offentlighet (UO)	Oppgaven inneholder informasjon som er unnlatt offentligheten.

Usikker på kvalitet (U)	Studenten oppgir at han/hun er usikker på oppgavens kvalitet
Etter sensur (ES)	Studenten ikke vil tilgjengeliggjøre oppgaven før etter sensuren er satt. Herunder tilfeller hvor studenten kun vil tilgjengeliggjøre om det oppnås en bestemt karakter.
Ikke offentliggjør (IO)	Studenten ønsker ikke at oppgaven skal være offentlig tilgjengelig.
Annet (A)	Begrunnelser som ikke passer inn i de overnevnte kategoriene.
Vil ikke	Når studenten ikke oppgir annen grunn enn at han/hun ikke vil at oppgaven skal legges ut i Munin.

Figur 5: Begrunnelseskategorier, første inndeling. Navnet på kategorien er i uthevet skrift med en forkortelse satt i parentes.

Begrunnelseskategoriene er basert på hva studenten, eller studentene om oppgaven er skrevet av flere, selv har oppgitt, og det viste seg å være store variasjoner i hvor detaljerte disse begrunnelsene var. Noen oppgav utførlige beskrivelser av nøyaktig hva det var ved oppgaven som hindret tilgjengeliggjøring i Munin, mens andre kun oppgav at ikke hadde lyst til å tilgjengeliggjøre oppgaven. Den valgte undersøkelsesmetoden åpnet ikke for en mer inngående granskning av hva som lå bak en begrunnelse som «vil ikke». Kandidatene kunne selv formulere egen begrunnelse, men om en ikke har tenkt gjennom denne muligheten på forhånd kan det ha vært vanskelig å sette ord på hvorfor man tar dette valget. Det var som nevnt over ikke obligatorisk å oppgi en begrunnelse for manglede tilgjengeliggjøring i Munin, noe som betyr at flere studenter ikke oppgir en grunn. Dette kan si noe om studentene som faktisk oppga en begrunnelse. Det er mulig ikke alle har vært klar over at dette ikke var obligatorisk, noe som kan være en av forklaringene bak en begrunnelse som «vil ikke», men en kan også hevde at studentene som faktisk oppgir en begrunnelse var de som hadde særlig sterke meninger om tilgjengeliggjøring. Det er ikke usannsynlig at studenter som har tenkt gjennom spørsmålet om tilgjengeliggjøring på forhånd er mer tilbøyelig til å oppgi en begrunnelse. Dette kan særlig være tilfellet hvor studentene oppgir en detaljert forklaring. En nevnt feilkilde ved spørreundersøkelser er at man kun får svar av de som har veldig sterke følelser rundt den aktuelle problemstillingen, og at man dermed kanskje ikke hører fra de som har et mer nøytralt utgangspunkt. Noe lignende kan også ha vært utslagsgivende her.

Jeg har sortert oppgavene inn under de ulike kategoriene basert på egen forståelse av de oppgitte begrunnelsene, noe som ikke er uproblematisk. En åpenbar feilkilde er uoverensstemmelser mellom mine kategorier og hva studentene selv faktisk har ment. Jeg har forsøkt å kategorisere begrunnelsene nært opp mot studentenes egne formuleringer, men for å kunne gruppere begrunnelsene inn i ulike kategorier måtte jeg foreta generaliseringer. Eksempelvis vil begrunnelsen «*jeg vil kun tilgjengeliggjøre om oppgaven får karakteren A*»,

og begrunnelsen «*jeg vil ikke legge ut oppgaven før jeg vet sensur*», begge havne under kategorien «etter sensur». Begge begrunnelsene handler om at man kun vil tilgjengeliggjøre om man oppnår det en anser som bra nok karakter, tilgjengeliggjøring av oppgaven vil altså være avhengig av resultatet man får på eksamen.

Tabellen i *Figur 5* viser den opprinnelige inndelingen jeg foretok etter gjennomgangen av de innleverte oppgavene. Resultatene fra undersøkelsen av nåværende studenter (undersøkelse 3) skulle kunne sammenlignes med begrunnelsene oppgitt i de innleverte mastergradsoppgave (undersøkelse 1). Et av spørsmålene i spørreskjemaet var derfor hvorfor respondenten eventuelt ikke ville tilgjengeliggjøre egen oppgave umiddelbart. Respondenten i spørreundersøkelsen kunne velge fra en liste med faste svaralternativer som tilsvarte kategoriene utarbeidet for undersøkelse 1. Men under arbeidet med spørreskjemaet kom jeg fremt til at flere av disse kategoriene var for uklare til at de kunne benyttes som svaralternativer i spørreskjemaet. Dette førte til at jeg slo sammen flere av kategoriene, da jeg mente de kun var variasjoner av hverandre og det ville føre til forvirring om jeg inkluderte dem i spørreskjemaet. En mer detaljert beskrivelse følger i kapittelet som omhandler spørreundersøkelsen (undersøkelse 3), men det nevnes her da det har innvirkning på resultatet av denne undersøkelsen. Følgende kategorier var svaralternativ i spørreundersøkelsen for spørsmålet: «Hvorfor vil du ikke tilgjengeliggjøre oppgaven i Munin umiddelbart?».

Kategorinavn	Beskrivelse
Publiseringsplaner	Begrunnelse hvor studenten ønsker å publisere oppgaven et annet sted. Her kan tidspunkt for tilgjengeliggjøring i Munin være satt til «aldri», eller «senere».
Persondata eller sensitive opplysninger	Oppgaven inneholder informasjon om personer hvis identitet kan identifiseres. Slike oppgaver vil aldri legges ut i Munin.
Opphavsrettsbeskyttet materiale	Studenten har skrevet oppgaven i samarbeid med en bedrift og den inneholder opplysninger som bedriften ikke ønsker at skal offentliggjøres.
Karakteravhengig	Studenten ønsker ikke tilgjengeliggjøring av oppgaven før etter sensur. Samt tilfeller hvor studenten kun vil tilgjengeliggjøre om det oppnås en bestemt karakter.
Ikke tilgjengelig på internett	Studenten ønsker ikke at oppgaven skal være offentlig tilgjengelig via internett.
Har ikke nok informasjon om hva det innebærer	Studentene har ikke nok informasjon om hva det innebærer.
Annet	Begrunnelser som ikke passer inn i de overnevnte kategoriene.
Vet ikke	

Figur 6: Begrunnelseskategoriene benyttet i spørreskjemaet.

Jeg unnlot også to av de opprinnelige begrunnelseskategoriene fra spørreundersøkelsen. Kategorien «usikker på kvaliteten» falt bort da jeg mener dette kun var aktuelt for studenter som er ferdig med oppgaven sin. Jeg tok heller ikke med kategorien «vil ikke» siden Questback skjemaet allerede inneholdt svaralternativet «vet ikke» og «annet» mente jeg dette var dekkende nok om ingen av de andre kategorier passet respondenten. Jeg slo sammen kategorien «taushetsplikt» med kategorien «persondata» i en ny kategori kalt «persondata eller sensitive opplysninger». Disse to kategoriene kunne være vanskelig å skille fra hverandre. Etter spørreundersøkelsen var gjennomført foretok jeg en siste endring av begrunnelseskategoriene. Kategorien «persondata eller sensitive opplysninger» kunne slås sammen med «unntatt offentlighet», da begge omhandler tilfeller hvor oppgaven inneholder opplysninger som ikke kan offentliggjøres. Under arbeidet med de innleverte oppgavene så jeg at enkelte oppgaver oppgav begrunnelsen «unntatt offentlighet». Når jeg så formulerte begrunnelseskategorier for spørreskjemaet valgte jeg å beholde «persondata eller sensitive opplysninger» og «unntatt offentlighet» som to separerte kategorier da jeg var usikker på om respondentene ville forstå disse som samme kategori. Etter samtale med veileder kom jeg frem til at kategoriene kunne ses under ett og valgte derfor å slå sammen tallene for de to kategoriene. I gjennomgangen av resultatene fra undersøkelsene heter kategorien «persondata/sensitive opplysninger/unntatt offentlighet».

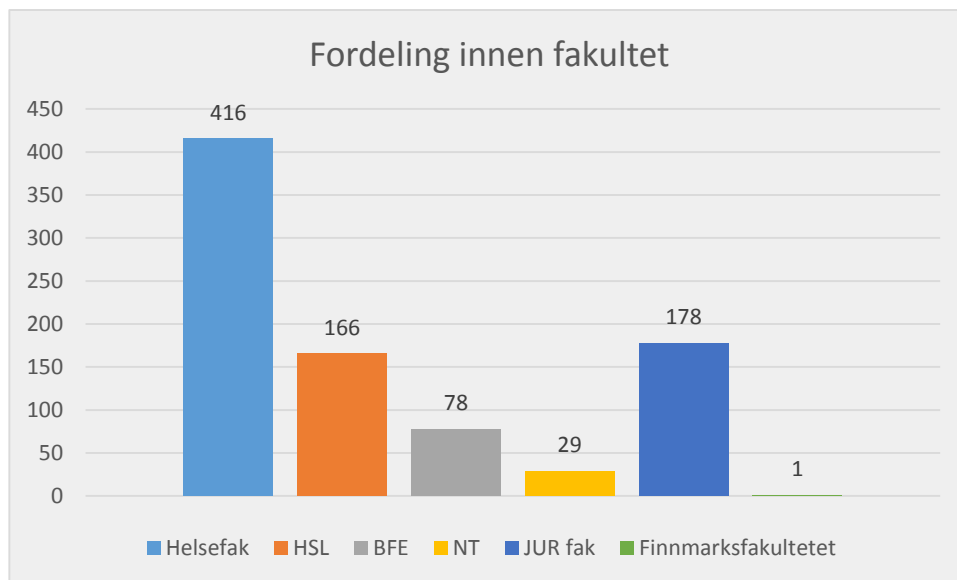
Begrunnelseskategorien; «har ikke nok informasjon om hva dette innebærer» ble lagt til for å undersøke om noen av respondentene mener de har for lite informasjon om Munin og tilgjengeliggjøring her. Under gjennomgangen av begrunnelsene fra de innleverte mastergradsoppgavene fikk jeg inntrykk av at mange studenter ikke hadde nok kunnskap om hva tilgjengeliggjøring innebærer, og ville undersøke dette blant nåværende studenter. Kategorien «ikke offentliggjør» ble endret til «vil ikke at oppgaven skal være elektronisk tilgjengelig», da jeg mente denne formuleringen var mer presis. En av fallgruvene for spørreundersøkelser er uklare spørsmål og jeg mener det samme også ville gjelde for upresise svaralternativ.

3.1.2 Resultater fra undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgave

Figuren under viser fordelingen av de 868 innleverte mastergradsoppgavene innen ulike fakultet. Fakultetene er i figuren gitt følgende forkortelser, som også disse vil benyttes videre i oppgaven:

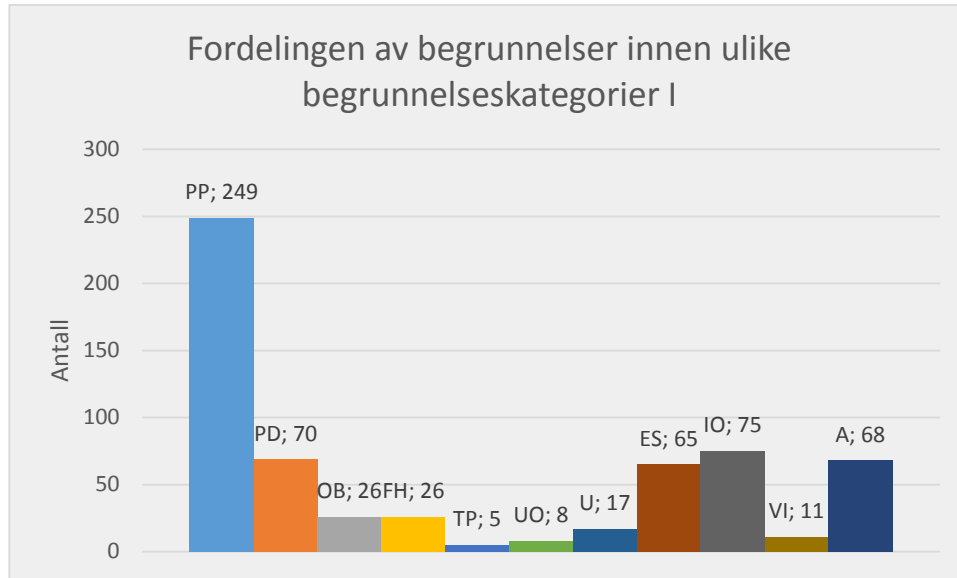
Det helsevitenskapelige fakultet	Helsefak
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	HSL-fak
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	BFE-fak
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	NT-fak
Det juridiske fakultet	Jur-fak
Finmarksfakultet	Finmarksfakultet

Figur 7: Forkortelser av fakultetsnavn

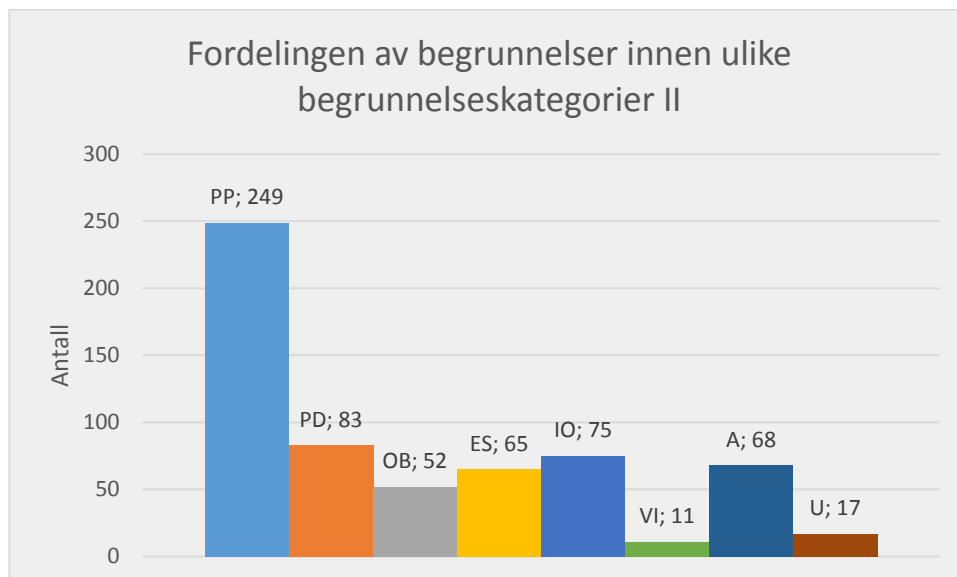
Figur 8: Fordeling av oppgaver i uttrekket innen fakultet

Figur 7 viser at nesten halvparten av oppgavene, hvor kandidaten ønsker å reservere seg mot eller utsette tilgjengeliggjøring, er fra Helsefak. Oppgavene med begrensninger for tilgjengeliggjøring ble levert mellom 15 mai 2009 og 5 februar 2014. Mellom 2009 og 2014 ble det levert totalt 3234 oppgaver gjennom ArkivMunin. Av de 868 innleverte oppgavene hvor studenten ikke ønsket umiddelbar tilgjengeliggjøring i Munin var det 620 oppgaver hvor studenten hadde oppgitt en begrunnelse for dette. Disse fordelte seg på følgende måte innen mine opprinnelige begrunnelseskategorier:

Figur 9: Fordeling innen begrunnelseskategorier I.

Et av målene med de ulike undersøkelsene var å kunne sammenligne resultatene fra disse med hverandre. For å kunne sammenligne resultatene fra spørreundersøkelsen med de fra undersøkelse 1 og 2, endret jeg på begrunnelseskategoriene slik at de tilsvarte de endelige begrunnelseskategoriene i spørreskjemaet. Jeg slo derfor også her sammen flere av kategoriene og fikk da følgende resultat.

Figur 10: Fordeling innen begrunnelseskategorier II

Ved å slå sammen enkelte av begrunnelseskategoriene kunne disse lettere sammenlignes med de som ble benyttet i undersøkelsen av nåværende studenter (undersøkelse 3). Det endelige resultatet for fordeling mellom de ulike kategoriene ble da som følgende:

Begrunnelse	Antall (av de 620 innleverte oppgaver med begrunnelse)
Publiseringsplaner (PP)	249
Persondata/sensitive opplysninger/unntatt offentlighet (PD)	83
Opphavsrett-beskyttet materiale (OB)	52
Etter sensur (ES)	65
Ikke offentliggjør (IO)	75
Vil ikke (VI)	11
Annet (A)	68
Usikker på kvalitet	17

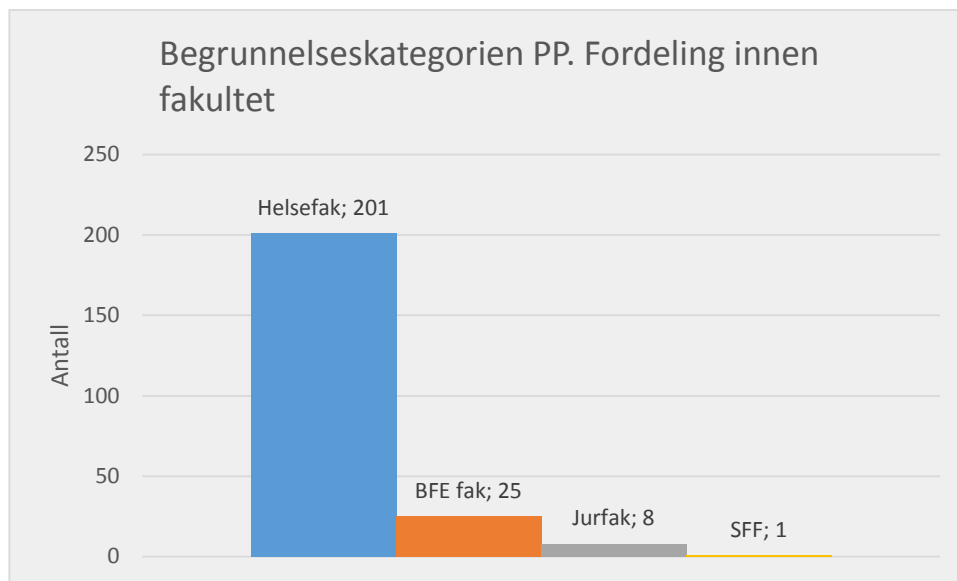
Figur 11: Fordeling innen begrunnelseskategorier II tabell

Resultatoversikten i Figur 10 viser at en av begrunnelseskategoriene utpeker seg og representerer 40% av tilfellene hvor det ikke blir publisert åpent i Munin.

3.1.3 Kategorien «publiseringsplaner»

Gjennomgang av de innleverte mastergradsoppgavene (undersøkelse 1) viste at begrunnelseskategorien «publiseringsplaner» er den som opptrer flest ganger, det er også flere oppgaver som havner under denne kategorien enn blant de som ikke har oppgitt en begrunnelse. «Publiseringsplaner» var en av kategoriene man ved Universitetsbibliotekets publiseringsgruppe hadde merket seg at gikk igjen. Det kan ligge ulike motiver bak begrunnelsen, men det er nærliggende å tenke seg at studentene er bekymrer for mulighetene til å få publisert oppgaven et annet sted om den allerede er åpent tilgjengelig gjennom et institusjonsarkiv, noe flere av de tidligere studentene også skriver direkte som begrunnelse. Studenter kan også være bekymret for manglende copyright beskyttelse og frykte plagiering om oppgaven ligger åpent tilgjengelig på nett. Andre studier blant universitetsstudenter og ansatte viser at dette oppgis som de vanligste bekymringene i spørsmål rundt tilgjengeliggjøring av eget arbeid i åpne institusjonsarkiv (Hawkins et.al 2013, Ramirez et.al. 2013, Stanton & Liew 2011a). *“The two risks that caused the most concern included the copying or use of work without permission and plagiarism. Conflict of interest with journal publishers and issues over copyright restrictions should also be noted”* (Stanton & Liew 2011a:185). *“(…) faculty advisors and students are concerned that open access to their electronic theses or dissertations could diminish future publishing opportunities”* (Ramirez et.al. 2013:368). Det kan virke som om slike innsigelser er et reelt hinder for universiteter som ønsker åpen tilgjengeliggjøring av arbeidet til egne studenter og ansatte. Dette er også en bekymring ved UiT, og det var interessant å se nærmere på om disse holdningene også gikk

igjen blant nåværende studenter. Det var også et poeng å undersøke om slike bekymringer er grunnløse eller ikke.

Figur 12: Fordeling "publiseringsplaner" fakultet

Det er også verdt å merke seg at Helsefak er sterkt representert blant de innleverte mastergradsoppgavene som oppgav begrunnelsen PP.

3.1.4 Diskusjon undersøkelse 1. Innleverte mastergradsoppgaver

Gjennomgangen av data fra innleverte mastergradsoppgaver ga noen interessante resultater. Undersøkelsen skulle vise hvilke, om noen, begrunnelser som går igjen for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin. Jeg ser her nærmere på det jeg mener er de viktigste resultatene fra undersøkelsen av innleverte mastergradsoppgaver, og fokuserer på tre områder:

1. Fordeling innen fakultet; studenter som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.
2. Fordeling av begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategorier.
3. Fordeling innen ulike fakultet av begrunnelseskategorien «Publiseringsplaner».

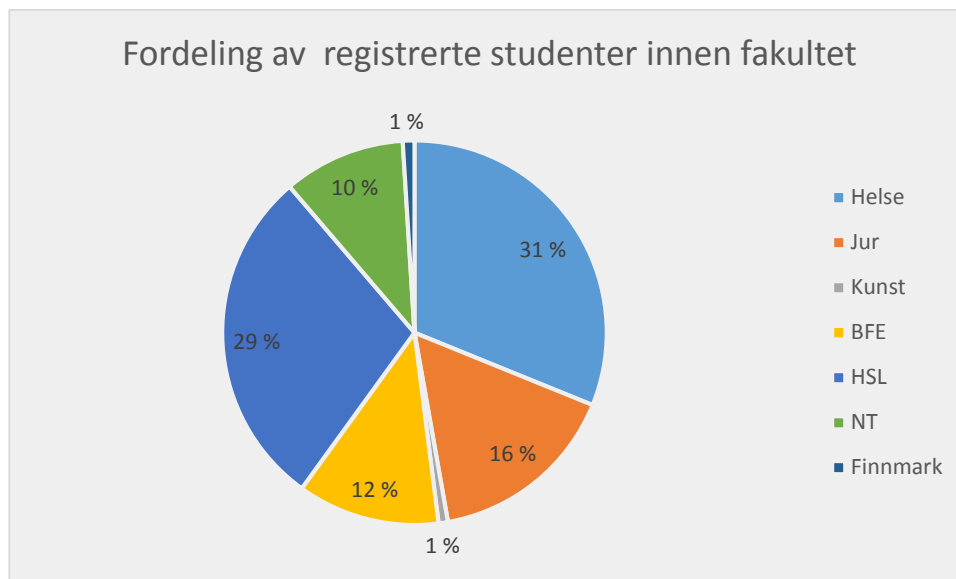
1. Fordeling innen fakultet; studenter som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.

Et flertall av oppgavene i uttrekket var skrevet av studenter ved det Helsevitenskapelige fakultet, med 416 av 868 oppgavene. En forklaring på dette kunne være at dette fakultetet har

og eller uteksaminerer flere mastergradsstudenter enn andre fakultetet. Tall for UiT fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) viser at det i 2014 på mastergradsnivå/profesjonsstudier var flest studenter ved Helsefak med 1430 studenter, rett bak kommer HSL-fak med 1021 studenter. Ser man på antall ferdige kandidater, er også disse to fakultetene størst, Helsefak med 253 og HSL-fak med 214 kandidater. Hvis antallet studenter er den viktigste forklaringen på hvor mange fra hvert fakultet som reserverte seg, eller utsatte tilgjengeliggjøring, burde HSL-fak vise lignende tall som Helsefak. Men i *Figur 8* som viser fordelingen av masteroppgaver som utsettes eller reserveres mot tilgjengeliggjøring i Munin, er HSL-fak bare det tredje mest representerte fakultetet, og med et betydelig lavere antall oppgaver enn Helsefak. Andelen med tilhørighet til Helsefak viser at studenter ved dette fakultetet i særlig grad velger å reserverer seg mot eller utsetter tilgjengeliggjøring av egen oppgave i Munin.

Fakultet	Master, 2år	Master, erfaringsbasert, 1,5-2 år	Maser, 1-1,5 år	Profesjonsstudium	Profesjonsstudium	Sum
Helse	363			818	249	1430
Jur			19		719	738
Kunst	36					36
BFE	318	199			33	550
HSL	581	129			611	1321
NT	178				294	472
Finnmark	45					45

Figur 13: Antall registrerte studenter master/profesjon høst 2014

Figur 14: Registrerte studenter master/profesjon høst 2014 innen ulike fakultet i prosent

Fakultet	Master, 2år	Master, erfaringsbasert, 1,5-2 år	Maser, 1-1,5 år	Profesjonsstudium	Profesjonsstudium	Sum
Helse	97			106	50	253
Jur			6		70	76
Kunst	10					10
BFE	126	26			6	158
HSL	152	51			11	214
NT	50				24	74
Finnmark	7					7

Figur 15: Antall ferdige kandidater master/profesjon vår/høst 2014

2. Fordeling av begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategoriene.

Gjennomgangen av de innleverte masteroppgavene viste at «publiseringsplaner» var den vanligste begrunnelseskategorien. Den andre vanligste kategorien var «persondata/sensitive opplysninger». Dette er oppgaver som inneholder sensitive personopplysninger eller data og slike oppgaver vil aldri gjøres tilgjengelig i Munin, selv ikke om studenten selv hadde ønsket det. Den tredje største begrunnelseskategorien var «ikke offentliggjør». Under denne kategorien er oppgaver hvor studenten ikke ønsket å offentliggjøre egen oppgave, uten at den

lå noen eksterne føringer som krevde dette. Det kan være mange ulike grunner til dette ønsket, og for 36 av de 75 oppgavene med denne begrunnelsen var det ikke gitt noen nærmere forklaring. Men for resten var det to argumenter som gikk igjen, at kandidaten ikke ønsker at oppgaven skal være åpent tilgjengelig på internett og at en ikke ønsker at andre skal lese oppgaven. Slike, og lignende, begrunnelser hvor det ikke ligger åpenbare ytre omstendigheter til grunn for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring står i kontrast til UiTs OA initiativ om åpen tilgang til arbeider utført ved institusjonen. Ved noen universiteter, blant annet i USA, har man innført ikke bare obligatorisk elektronisk innlevering i institusjonsarkiv, men også åpen tilgjengeliggjøring av disse som en forutsetning for å fullføre graden. Slik praksis er av noen fremhevet som en god løsning for å sikre at en institusjons arbeider blir tilgjengeliggjort. Det vises til undersøkelser hvor flertallet av spurte studenter er positive til åpne institusjonsarkiv, og i tilfeller hvor tilgjengeliggjøring i slike arkiv er pålagt er også flertallet av studentene villige til å gjøre dette (Pickton and McKnight 2006:211, Stanton and Liew 2011a,b). Men praksisen er også kritisert (Hawkins et al. 2013). Kritikken fremhever at det viktigste etiske poenget en må ta hensyn til ved OA tilgjengeliggjøring i institusjonsarkiv er at: «(...) *students own their own work, and universities shouldn't try to wrestle it away from them*» (Ibid:35).

Gjennomgangen av datamaterialet fra undersøkelsen av innleverte mastergradsoppgaver (undersøkelse 1) ga flere interessante resultater og åpner for ulike innfallsvinkler for videre undersøkelser. Jeg har valgt å fokusere på begrunnelseskategorien «publiseringsplaner». Dette er den største kategorien, man hadde ved UB merket seg at denne begrunnelsen gikk igjen og var interessert i å undersøke dette nærmere. Men før jeg går nærmere innpå denne kategorien vil jeg kort ta for meg begrunnelseskategorien «annet». Selv etter flere gjennomganger av materialet fra ArkivMunin var det oppgaver hvor den oppgitte begrunnelsen ikke passet inn under de definerte begrunnelseskategoriene, disse oppgavene ble samlet under kategorien «annet». Eksempler på begrunnelser under «annet» kategorien er; «*vil ikke*», «*oppgaven omfatter et tema med begrenset forskning*» «*fordi jeg ikke er helt sikker på hva dette innebærer, og ikke har fått noe info om dette*», «*av personlige årsaker*», «*for reasons of data privacy protection on the internet*». Av de 620 oppgavene med oppgitt begrunnelse var det 68 oppgaver som ble plassert i denne kategorien, det vil si rundt 11%. Ideelt burde alle begrunnelsene passet inn under en av kategoriene, men det lave antallet oppgaver under «annet» kan indikere at kategoriene traff godt.

3. Fordeling innen fakultet; begrunnelseskategorien «publiseringsplaner».

Av 868 oppgaver som ikke skulle tilgjengeliggjøres umiddelbart, er det 249 som begrunnet dette med «publiseringsplaner». Av disse 249 var 201 oppgaver skrevet av studenter tilhørende Det helsevitenskaplige fakultet. Dette kan indikere enten at flere kandidater fra Helsefak ønsker få oppgaven publisert ved et senere tidspunkt, eller at flere fra dette fakultetet mener publiseringsplaner ikke er forenelig med tilgjengeliggjøring i Munin, eller en kombinasjon av disse. Kanskje blir de i større grad oppmuntret til å publisere resultatene fra egen oppgave og kan dermed være mer bevisst på spørsmål om fremtidig publisering og utfordringer forbundet med dette. Til sammenligning er oppgavene fra HSL-fak ikke representert i denne begrunnelseskategorien, noe som er påfallende da HSL-fak var det tredje mest representerte fakultetet blant oppgavene som ikke ønsket tilgjengeliggjøring i Munin. Disse ulikhetene kan til en viss grad reflektere ulike tradisjoner for oppgaveskriving og publisering innen ulike fagmiljøer (Kingsley 2008:210, Davis and Connolly 2007). «*The divide between disciplines is not limited to the subject being explored. It extends to all aspects of the research endeavor (...), the methods of communication and the sources of information (...)*» (Kingsley 2008:210).

Innen naturvitenskaplige og medisinske fagmiljø kan det eksempelvis være vanligere å skrive artikler i samarbeid med andre forskere (Davis og Connolly 2007), og mastergradsstudenter kan i større grad inviteres til å skrive mastergradsoppgave som del av et pågående forskningsprosjekt²⁰. I oppgaver hvor det er flere medforfattere kan dette bety flere personer en må ta hensyn til og som kan ha innvendinger mot åpen tilgjengeliggjøring i Munin. Studenter ved andre fakultet enn Helsefak kan selvsagt også ønske å publisere resultatene fra masteroppgaven. I enkelte andre fagtradisjoner er det kanskje ikke like vanlig å skrive masteroppgave i artikkelformat, men heller i lengre format på opp mot 80 sider. For doktorgradsavhandlinger innen naturvitenskap er artikkelsamlinger i økende grad den foretrukne formen, en endring som ikke har vært like tydelig for avhandlinger innen samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag (Larivière et al. 2007:110, 116). Gjennomgangen av undersøkelsen av innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2) viste at flertallet av avhandlingene levert ved Helsefak var i form av artikkelsamlinger. Av de som oppgir format er det 146 som oppgir artikkelsamling og 4 som oppgir monografi. Ved

²⁰ https://uit.no/studietilbud/program?p_document_id=270789

HSL-fak er fordelingen jevnere, av de som oppgir format her er 30 i artikkelform og 45 monografi.

3.2 Undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger

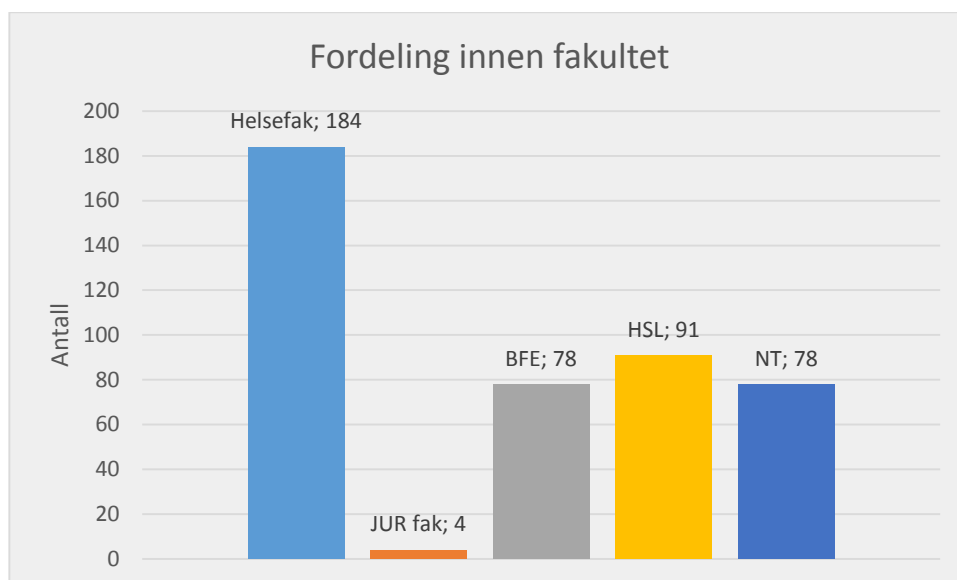
Etter gjennomgangen av innleverte masteroppgaver ønsket jeg å undersøke innleverte doktorgradsavhandlinger. Var doktorgradsavhandlinger også tilbakeholdt fra tilgjengeliggjøring i Munin og hvilke begrunnelser ble eventuelt oppgitt for dette? Om dette var tilfellet ville det være interessant å undersøke hvordan eventuelle begrunnelser her stemte overens med begrunnelseskategoriene fra de innleverte mastergradsoppgavene. Jeg forhørte meg ved UB om muligheten for å få et uttrekk over innleverte doktorgradsavhandlinger tilsvarende det jeg fikk tilgang til for innleverte masteroppgaver. Jeg fikk da tilgang til et Excel-skjema med oversikt over alle beståtte avhandlinger levert mellom 27.03.2013 og 23.01.2015, noe som tilsvarte 435 avhandlinger. Listen inneholdt, i likhet med listen over innleverte masteroppgaver, informasjon som navn på stipendiat og veileder, avhandlingens tittel og fakultet, samt når en ønsker tilgjengeliggjøring i Munin, og eventuell begrunnelse for hvorfor deler eller hele avhandlingen ikke skal tilgjengeliggjøres umiddelbart.

Ved innlevering av avhandlingen kan stipendiaten krysse av for om avhandlingen skal tilgjengeliggjøres i Munin «nå» eller «aldri». I innleveringsskjemaet er det et felt hvor en, om ønskelig, kan oppgi en kommentar angående tilgjengeliggjøring i Munin, og mange benytter seg av dette feltet for å oppgi restriksjoner rundt tilgjengeliggjøring. Slike kommentarer kan oppgis uavhengig av om stipendiaten valgte «nå» eller «aldri» for tilgjengeliggjøring. Selv de som oppgir «nå», kan ha begrensninger for tilgjengeliggjøring, og det var derfor ikke mulig å foreta et automatisk uttrekk av kun oppgavene hvor det var oppgitt innvendinger mot tilgjengeliggjøring i Munin. Restriksjonene består vanligvis i et ønske om å holde tilbake deler eller hele avhandlingen til etter vitenskapelig publisering i et tidsskrift, eller som bok. En avhandling vil innen mange fagdisipliner vanligvis bestå av en samling artikler som enten er publiserte eller som man forsøker å få publisert. Også i tilfeller hvor avhandlingen er i form av en monografi, vil mange stipendiater ha et ønske om å publisere denne. Stipendiater kan oppgi «aldri» ved innlevering av avhandling selv om de ønsker at hele eller deler av denne skal tilgjengeliggjøres, nettopp fordi de har slike restriksjoner. Det stipendiaten oppgir i kommentarfeltet blir dermed den viktigste indikatoren på om, og i så fall når, stipendiaten ønsker å tilgjengeliggjøre avhandlingen i Munin.

3.2.1 Resultater fra undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger

Jeg tok utgangspunkt i et uttrekk av alle doktorgradsavhandlingene levert i løpet av en gitt periode, uavhengig av om de ønsket umiddelbar tilgjengeliggjøring, dette uttrekket tilsvarte 435 avhandlinger. Prosessen med å levere inn en avhandling er, som nevnt over, annerledes enn for masteroppgaver, og man hadde her mulighet til å sette tidspunkt for tilgjengeliggjøring til «nå» samtidig som man oppgir begrensinger for en slik tilgjengeliggjøring. Av alle de innleverte avhandlingene var det 91 tilfeller hvor kandidatene oppgir at de aldri vil tilgjengeliggjøre, resten oppgir at de vil tilgjengeliggjøre «nå». Under gjennomgangen av de oppgitte begrunnelsene tok jeg utgangspunkt i begrunnelseskategoriene utarbeidet for mastergradsoppgavene, men det var her betydelig mindre variasjon blant de oppgitte begrunnelsene. Det er eksempelvis ingen som har oppgitt «persondata/sensitive opplysninger/unntatt offentligheten» som begrunnelse, noe som var den nest største begrunnelseskategori blant masterstudentene.

De innleverte 435 doktorgradsoppgavene som var med i uttrekket fordelte seg mellom de ulike fakultetene på følgende måte:

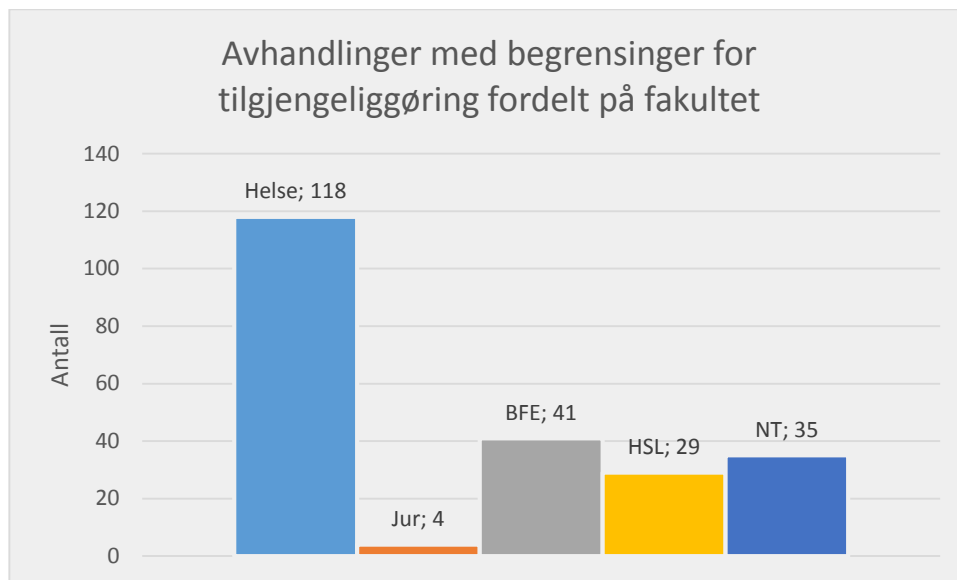

Figur 16: Fordeling av doktorgradsavhandlinger innen fakultet

Figur 15 viser at det er flest innleverte avhandlinger fra Helsefak. I motsetning til uttrekket av mastergradsoppgaver, som kun inneholdt oppgaver med begrensninger for tilgjengeliggjøring, representerer denne grafen alle beståtte doktorgradsavhandlinger fra den aktuelle perioden.

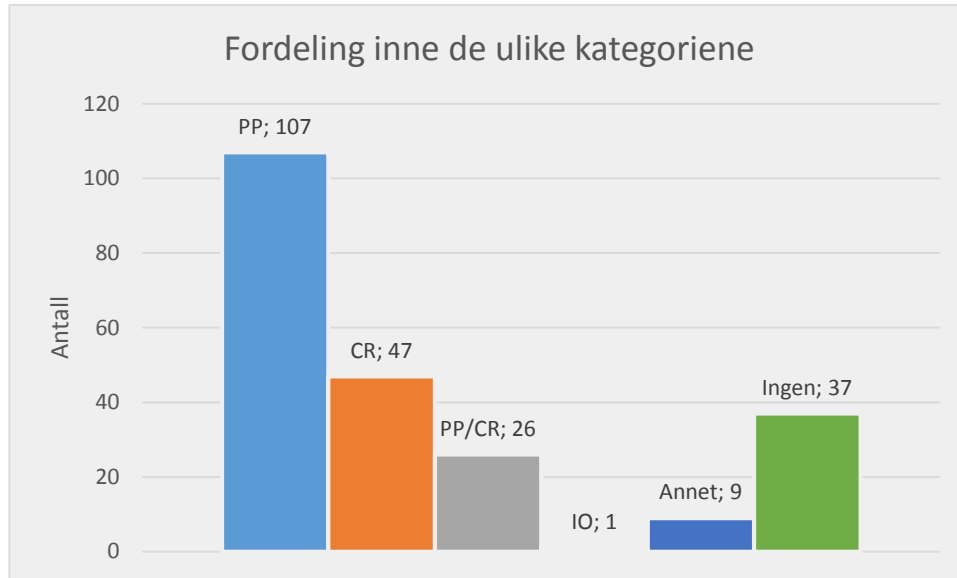
Dette betyr at det faktisk ble levert flere avhandlinger i det aktuelle tidsrommet fra Helsefak enn fra de andre fakultetene.

Av de 435 innleverte doktorgradsavhandlingene var det 227 oppgaver hvor kandidaten ikke ønsket å tilgjengeliggjøre oppgaven umiddelbart i Munin. Disse 227 oppgaven fordeler seg på følgende måte innen fakultetene.

Figur 17: Fordeling av avhandlinger med begrensinger innen fakultet

190 av disse hadde oppgitt en begrunnelse for hvorfor ikke hele, eller deler, av avhandlingen umiddelbart skulle tilgjengeliggjøres i Munin. Gjennomgang alle avhandlingene viste at også her er det begrunnelseskategorien «publiseringsplaner» som opptrer flest ganger, i tillegg til bekymringer rundt copyrightspørsmål. Av 190 med oppgitt begrunnelse var det hele 180 som begrunnet dette med enten «publiseringsplaner», og/eller bekymring rundt copyrightspørsmål. «Copyright» er begrunnelseskategori som ikke opptrådte i gjennomgangen av mastergradsoppgavene, men den var vanlig blant avhandlingene, ofte sammen med begrunnelseskategorien «publiseringsplaner». Begrunnelsen opptrer i tilfeller hvor stipendiaten har publisert, eller ønsker å publisere, deler eller hele avhandlingen et annet sted. Bakgrunnen for denne begrunnelsen er antakelig at kandidaten enten vet at utgiver har restriksjoner på annen tilgjengeliggjøring, eller er usikker på om utgiver har slike restriksjoner. Det er ikke alltid stipendiaten vet hva utgivers retningslinjer er, selv etter at arbeidet er publisert.

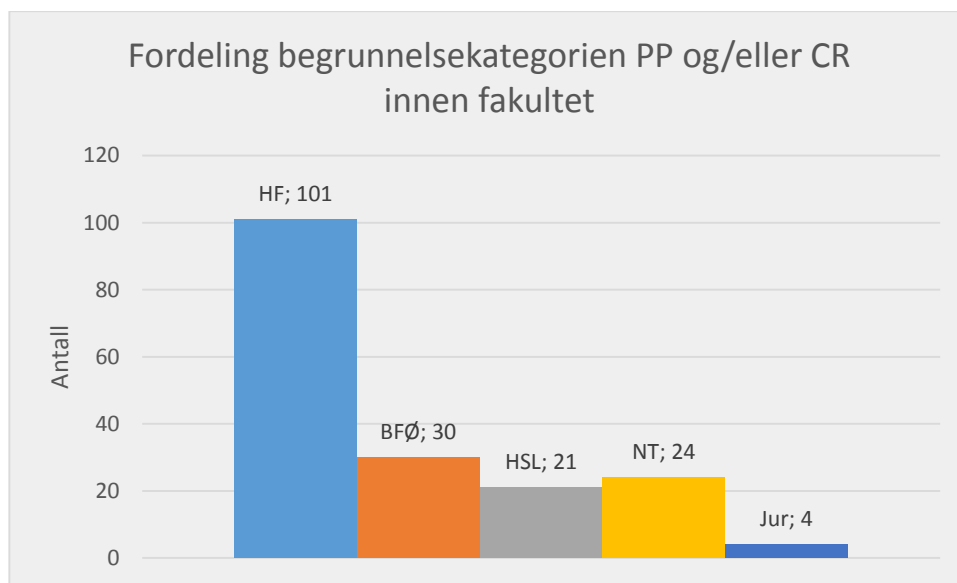
Figur 18: Fordeling av doktorgradsoppgaver innen begrunnelseskategorier

Publiseringsplaner	107	
Copyright (CR)	47	
Publiseringsplaner og copyright (PP/CR)	26	
Ikke offentliggjør (IO)	1	
Annet (A)	9	
Ingen begrunnelse	37	

Figur 19: Oversikt over antall doktorgradsavhandlinger innen de ulike begrunnelseskategoriene

Eksempler på andre begrunnelser for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring er at man har patentsøknader til vurdering, at man ikke ønsker arbeidet sitt tilgjengelig på nett, at man er usikker på avhandlingens kvalitet, samt bekymring for plagiering av innholdet i avhandlingen. Det var kun ni av kandidatene som oppgav slike begrunnelser og jeg valgte derfor å slå de sammen under begrunnelsen «annet». Jeg gjorde et unntak for begrunnelser som passet med mine begrunnelseskategorier. Dette gjaldt en oppgave med begrunnelse som passet under kategorien «ikke offentliggjør». Jeg valgte å ikke legge denne inn under «annet» da jeg synes det er interessant å illustrere hvordan begrunnelseskategoriene fra undersøkelsen av innleverte masteroppgaver også opptrer i dette materialet fra doktorgradsavhandlinger. I likhet med de innleverte masteroppgavene ville jeg her fokusere på begrunnelseskategorien «publiseringsplaner» da denne pekte seg ut som den største kategorien. Her ser jeg også på kategorien «copyright» da disse ofte opptrer sammen.

I gjennomgangen av avhandlingene var det interessant å undersøke hvordan disse begrunnelseskategoriene fordelte seg mellom de ulike fakultetene. Her er det igjen Helsefak som skiller seg ut når man ser på antall. Det er interessant å merke seg at av de fire avhandlingene fra Jur-fak, har alle oppgitt enten PP og eller CR som begrunnelse. Det dreier seg da om et lite antall og kan være en tilfeldighet, men det kunne være interessant å se nærmere på i eventuelt fremtidige undersøkelser. Helsefak har størst antall innleverte oppgaver, men også prosentvis er det flere fra dette fakultet som oppgir PP/CR som begrunnelse enn eksempelvis HSL-fak.

Figur 20: Fordeling av begrunnelseskategorier for doktorgradsavhandlingene innen fakultet

3.2.2 Diskusjon undersøkelse 2. Innleverte doktorgradsavhandlinger

For å kunne sammenligne resultatene fra de ulike undersøkelsene med hverandre baserte jeg meg på de valgene jeg tok for undersøkelsen blant innleverte mastergradsoppgaver (undersøkelse 1) i gjennomgangen av materialet. Jeg konsentrerte meg om resultatene fra tilnærmet de samme tre områdene som jeg diskuterer i diskusjonsdelen av undersøkelse 1. Det viste seg at flere av resultatene går igjen i begge undersøkelsene.

1. Fordeling innen fakultet; stipendiater som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.
2. Fordeling av oppgitte begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategoriene
3. Fordeling innen fakultet; begrunnelseskategorien «publiseringsplaner/copyright».

1. Fordeling innen fakultet; stipendiater som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.

I likhet med de innleverte masteroppgavene var det flest avhandlinger levert av stipendiater ved Helsefak. Det er også fra dette fakultet hvor flest stipendiater har satt begrensinger på tilgjengeliggjøring i Munin. Tall fra Norske Samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS over doktorgradsavhandlinger ved UiT i 2013 viser at det ble levert flest avhandlinger ved Helsefak, med 17, men dette er bare et mer enn BFE-fak som leverte 16 avhandlinger dette året. Ser man på tallene fra alle årene mellom 2009 og 2013 viser disse at Helsefak leverte flere avhandlinger enn de andre fakultetene disse årene. Ser en bort fra Jur-fak med kun fire avhandlinger hvor alle oppgir begrensninger for tilgjengeliggjøring, er det Helsefak som har den prosentvis største andelen av avhandlinger med begrensninger for tilgjengeliggjøring, med BFE-fak som neste på listen.

2. Fordeling av oppgitte begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategoriene

Andre undersøkelser blant stipendiater viser at bekymringer rundt publisering og copyright går igjen i forhold til tilgjengeliggjøring av egen avhandling i åpne institusjonsarkiv. I tillegg til eventuelle problemer rundt senere publiseringmuligheter, uttrykte de spurte doktorgradsstipendiatene også bekymring for beskyttelse mot plagiat og for kvaliteten på arbeider i slike institusjonsarkiv (Hawkins et.al 2013, Stanton & Liew 2011a).

Kategoriene publiseringsplaner og copyright kan ses i sammenheng med hverandre. Hvor publiseringsplaner oppgis som begrunnelse når kandidaten er enten har et ønske om å publisere eller er i prosessen med å publisere ved at en har sent inn et manuskript til forlegger eller arbeidet er til fagfellevurdering. En typisk begrunnelse vil her kunne være; «*Artikkel II og IV er enda ikke publisert, artikkel II er enda manus, og avhandlingen bør derfor ikke publiseres i sin helhet før artiklene er publisert*» og; «*Paper 2 and 3 have not been submitted for publication. These articles need to be published in scientific journal before they can be made publicly available on Munin*»²¹. Copyright oppgis gjerne når materialet allerede er publisert. Eksempel på begrunnelse i denne kategorien er; «*Artiklene i avhandlingen kan ikke gjøres tilgjengelig via Munin da tidsskriftene de er publisert i har copyright rettighetene*»; «*Kun betingelse at det tas hensyn til copy-rights for artiklene som er publisert*», og; «*Med*

²¹ Fra datamaterialet innleverte doktorgradsavhandlinger.

forbehold om at tidsskriftene artiklene er publisert i godtar publisering i Munin»²². I 26 tilfeller er det oppgitt en kombinasjon av begrunnelsene PP og CR, og dette er vanlig i tilfeller hvor avhandlingen er en artikkelsamling der noen av artiklene er publisert med copyright restriksjoner, og andre enda ikke er publisert.

Flere av begrunnelseskategoriene fra de innleverte mastergradsoppgavene (undersøkelse 1) vil av naturlige årsaker ikke opptre i materialet fra doktorgradsavhandlingene. Bekymringer rundt karakter er blant annet ikke gyldig her. Og begrunnelsen «ikke offentliggjør» er mindre aktuell her der offentliggjøring av forskningsresultatene er påkrevd.²³ Det var kun en av avhandlingene som hadde en slik begrunnelse; «*I do not wish to publish my intellectual work on the net, apart from obligatory parts - papers and manuscripts*». Da avhandlinger er ment for offentliggjøring vil det heller ikke være naturlig å benytte seg av materiale som inneholder persondata eller lignende, så dette er også en kategori som ikke opptrer blant doktorgradsavhandlingene.

3. Fordeling av begrunnelseskategorien «publiseringsplaner/copyright» innen ulike fakultet

Sammenligner man tallene for hvor mange som har satt begrensninger fra hvert fakultet med hvor mange fra hvert fakultet som oppgir begrunnelsen PP/CR, er det prosentvis flest fra Jur-fak, hvor alle de fire innleverte avhandlingene er gitt begrunnelsen publiseringsplaner. Etter Jur-fak har Helsefak prosentvis flest avhandlinger med begrunnelseskategorien PP og eller CR. Fordelingen av denne begrunnelseskategorien innen de ulike fakultetene er jevnere her enn i undersøkelsen av innleverte masteroppgaver. Av de innleverte mastergradsoppgavene var det nesten halvparten av oppgavene fra Helsefak som oppgav publiseringsplaner som begrunnelse²⁴, og 81% av alle oppgavene med denne begrunnelse kom fra Helsefak.²⁵ Doktorgradsavhandling er, naturlig nok, i større grad enn masteroppgaver på faglig nivå egnet for publisering. Kvaliteten på en avhandling skal være av slik art at den kan publiseres som en del av den vitenskapelige litteraturen i faget²⁶. Det er nok flere stipendiater enn masterstudenter som ønsker å publisere, og som faktisk får publisert, uavhengig av hvilket fakultet disse tilhører. Resultatene kan vise til at doktorgradsstipendiater er mer bevist på publisering og mulige problemer som kan oppstå her ved tilgjengeliggjøring i Munin.

²² Fra datamaterialet innleverte doktorgradsavhandling.

²³ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-10-25-1150#KAPITTEL_4

²⁴ 201 av 416 oppgaver fra Helsefak.

²⁵ 201 av 249 av oppgavene som oppgav publiseringsplaner som begrunnelse.

²⁶ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-10-25-1150#KAPITTEL_4

Ved UiT er det et krav at avhandlinger skal være offentliggjort før disputas, men dette innebærer ikke nødvendigvis åpen tilgjengeliggjøring av avhandlingen i Munin. Om avhandlingen består av en artikkelsamling vil oppgavens sammendrag kunne tilgjengeliggjøres i Munin uavhengig av artiklene, som da tilgjengeliggjøres gjennom vitenskapelig publisering. For avhandlinger i monografiformat kan ønske om publisering være et hinder for tilgjengeliggjøring i Munin. Kandidatene kan sette en embargo for tilgjengeliggjøring slik at avhandlingen ikke er tilgjengelig i Munin før en satt dato slik at en kan rekke å publisere et annet sted først. For doktorgradsavhandlinger som inneholder upubliserte artikler vil en embargo kunne løse problemer rundt fremtidig publisering av disse. En embargo løser derimot ikke tilfeller hvor kandidaten ved vitenskapelig publisering har gitt fra seg rettighetene til å tilgjengeliggjøre materialet andre steder, som i et åpent institusjonsarkiv.

Flertallet av avhandlingene med en begrunnelse for å utsette eller reserver seg mot tilgjengeliggjøring oppgav begrunnelser som falt inn under begrunnelseskategorien «PP/CR». En har altså en antakelse om at tilgjengeliggjøring i Munin vil stå i veien for en senere publisering som eksempelvis artikkel i et vitenskapelig tidsskrift, eller som monografi. Ved universitetsbibliotekets publiseringsgruppe hadde man inntrykk av at dette var en svært vanlig begrunnelse som gikk igjen ved innleveringen av både masteroppgaver og doktorgradsavhandlinger. Jeg valgte derfor å fokusere på denne begrunnelseskategorien i undersøkelsen blant nåværende studenter (undersøkelse 3) ved å undersøke hvor mange av respondentene her som oppgir «publiseringsplaner» som begrunnelse for å ikke tilgjengeliggjøre i Munin umiddelbart. Det var også interessant i å se nærmere på hvorfor tilgjengeliggjøring i Munin anses problematisk for senere publiseringsmuligheter og om studentenes holdninger til dette er berettiget eller ikke.

3.3 Undersøkelse 3. Nåværende studenter

Undersøkelse 3 var en spørreundersøkelse blant nåværende studenter ved UiT hvor målet var å undersøke hvilke holdninger disse har til tilgjengeliggjøring av egen masteroppgave i Munin. Det ville være interessant å sammenligne svarene fra nåværende studenter med begrunnelsene til tidligere masterstudenter og stipendiater. Jeg ville undersøke om nåværende studenter har et bevist forhold til tilgjengeliggjøring av egen oppgave, og sammenligne resultatene med de som allerede har levert for å avkrefte eller bekrefte tendenser i materialet. Jeg benyttet meg av tjenesten Questback for å utforme spørreskjemaet og analysere

resultatene fra undersøkelsen. Spørreskjemaet bestod i hovedsak av lukkede svaralternativer, med et unntak hvor respondenten kunne skrive svaret i et åpent felt. Spørreskjemaet bestod av maksimalt 17 spørsmål, hvor respondentens svar på enkelte av spørsmålene avgjorde hvor mange spørsmål respondenten måtte svare på. De som svarte «umiddelbart» på spørsmålet om når man ønsker å tilgjengeliggjøre oppgaven i Munin hadde mulighet til, om de ønsket, å begrunne dette i fritext. De som svarte «aldri» eller «senere» ble også bedt om å begrunne dette, men måtte da velge mellom oppgitte svaralternativer. Disse svaralternativene var basert på begrunnelseskategoriene benyttet i undersøkelsen av tidligere leverte masteroppgaver og avhandlinger.

3.3.1 Utarbeiding av spørreskjema

Det var viktig å oppmuntre så mange som mulig til både å begynne på og fullføre undersøkelsen, så jeg valgte å konsentrere meg om kun et par tema i spørreskjemaet, henholdsvis; benytter studentene seg av Munin i egne studier, og ønsker studenten selv å tilgjengeliggjøre egen oppgave i Munin ved endt eksamen. Hovedmålet med spørreundersøkelsen var å undersøke hvilken begrunnelse studentene oppgir for ikke å umiddelbart tilgjengeliggjøre oppgaven sin i Munin. Her kunne jeg latt respondentene svare fritt for så å sammenligne de oppgitte begrunnelsene med mine begrunnelseskategorier fra undersøkelse 1. Dette kunne ha åpnet for nye kategorier og ville ikke risikere å styre respondentenes svar i en retning ved å la dem velge mellom ferdig formulerte kategorier. Men jeg ønsket å kunne sammenligne resultatene fra de ulike undersøkelsene, og mente det ville være mest hensiktsmessig å la respondentene velge begrunnelse fra en liste over ulike kategorier. Dette gav respondentene liten valgfrihet, men de kunne velge kategorien «annet» om ingen av de andre kategoriene passet.

De andre spørsmålene omhandlet hvilket studie studentene tilhørte, hvor langt de var kommet i studieløpet, om de hadde veiler og om de skrev oppgaven i samarbeid med andre. Jeg hadde en hypotese om at mange studenter vegrer seg mot tilgjengeliggjøring i Munin fordi de mangler kunnskap om hva dette innebærer, og jeg ønsket derfor å undersøke studentenes forhold til og kunnskap om Munin. I skjemaet inkluderte jeg derfor spørsmål om respondentene kjenner til Munin, om de benytter seg av andre masteroppgaver i studiesammenheng, om de har diskutert tilgjengeliggjøring av egen oppgave i Munin med veileder og om de ønsket mer informasjon om Munin. De fleste spørsmålene skulle besvares med «ja/nei» og i de fleste tilfeller kunne respondenten også velge «vet ikke». Alle

spørsmålene måtte besvares for å komme videre i undersøkelsen, med unntak av spørsmålet hvor studentene som ønsker å tilgjengeliggjøre egen oppgave blir bedt om å oppgi en begrunnelse for dette. Denne begrunnelsen måtte de skrive med egne ord og jeg ønsket ikke frafall om respondenten ikke kunne eller ville skrive en egen begrunnelse.

Da det var frivillig å delta i spørreundersøkelsen er det mulig at de som deltok er studenter som allerede hadde tenkt gjennom problemstillingen med tilgjengeliggjøring i Munin. Respondentene i undersøkelsen kan, i likhet med studentene som oppgav en begrunnelse ved innlevering av egen oppgave, representere personer som har et mer bevist forhold til Munin og tilgjengeliggjøring. For de fleste spørsmålene i spørreskjemaet hadde respondentene mulighet til å krysse av for alternativene «annet» og «vet ikke» om de ikke kjente seg igjen i de oppgitte svaralternativet. Det advares om at det å bruke svarkategorien «vet ikke» kan være en invitasjon til respondenten om ikke å svare på spørsmålet (Jacobsen 2005:254-256). Jeg mente det for noen spørsmål var viktig å inkludere svaralternativene «vet ikke» og «annet» for å oppmuntre respondenten til å fullføre undersøkelsen selv om en ikke kunne eller ville svare på et spørsmål. Manglende mulighet til å distribuere spørreskjemaet direkte til studentene kan ha påvirket undersøkelsenes svarprosent. Jeg gjorde spørreundersøkelsen kort i håp om at dette kunne bidra til å øke svarprosenten, noe som også anbefales også i litteratur om utforming av spørreskjema.

3.3.2 Distribueringen av spørreskjemaet

For å distribuere undersøkelsen kontaktet jeg de ulike fakultetene ved UiT for tilgang til kontaktinformasjon for deres masterstudenter, og jeg henvendte meg først til studieadministrasjonen ved Det helsevitenskapelige fakultet. Studenter fra Helsefak var i flertall innen begrunnelseskategorien «publiseringsplaner» og jeg var derfor særlig interessert i å sammenligne svarene til nåværende studenter, med de fra tidligere masterstudenter ved dette fakultetet. Det viste seg at jeg ikke ville få anledning til å sende ut en slik undersøkelse til studentene via studentmail, men at en lenke til spørreskjemaet kunne tilgjengeliggjøres via deres Fronter-side. Det ville vært mest hensiktsmessig å sende undersøkelsen direkte til kun masterstudentene. Det var i utgangspunktet disse jeg ville nå, da disse studentene sannsynligvis i større grad enn bachelorstudenter har meninger om temaet. Men jeg vurderte det som bedre å legge ut en lenke til undersøkelsen i Fronter enn ikke å sende ut undersøkelsen. Jeg bestemte meg for ikke å foreta et mer begrenset utvalg av respondenter enn at undersøkelsen ville være åpen for alle studenter ved UiT.

Jeg anså det som sannsynlig at undersøkelsen ville besvares av hovedsakelig masterstudenter da undersøkelsens tema var mest aktuell, og dermed interessant, for disse. Jeg kontaktet de andre fakultetene ved UiT for å forhøre meg om også de kunne lenke til undersøkelsen på sine Fronter-sider. Etter en forespørsel og en purring fikk jeg kun svar fra to fakultet. BFE-fak ville ikke distribuere lenken på sine Fronter sider da de mente Fronter kun skal brukes til studierelevante forhold, HSL-fak godkjente forespørselen og ba sine studiekonsulenter om å legge ut lenken i fronter-rommet til sine program. Det er mulig flere fakultet la ut lenken på sine sider, men jeg mottok ingen bekreftelse fra studieadministrasjonene om dette. Ved to anledninger la jeg selv ut en lenke på UiT's digitale tavle på deres nettsider, og jeg lenken til undersøkelsen på egen Facebookside og på Facebooksiden for UiT og UB.

Spørreskjemaet var tilgjengelig fra 1.02.15 til 02.04.15 og jeg hadde i løpet av denne perioden sendt ut purringer på å få lenken distribuert via fakultetenes Fronter-sider, samt lagt ut lenker ved flere anledninger på ulike nettsted. Det kom inn flest svar de første ukene etter jeg distribuerte lenken til undersøkelsen. Det kunne virke som om jeg ikke ville oppnå en stor økning i antall respondenter med mindre jeg fikk distribuert undersøkelsen på nye måter. Jeg valgte da å heller konsentrere meg om å analysere resultatene fra undersøkelsen. Spørreskjemaet lå åpent tilgjengelig slik at alle som ønsket det hadde mulighet til å ta undersøkelsen. Jeg presiserte i utlysningsteksten at undersøkelsen var rettet mot nåværende masterstudenter, og jeg fikk hovedsakelig svar fra disse. Unntaket var to respondenter som var tidligere masterstudenter, men svarene fra disse lot seg enkelt luke ut, slik at alle besvarelsene er fra nåværende studenter. Problemer med distribueringen av undersøkelsen førte til at den ble tilgjengeliggjort relativt sent og at studenter ved de ulike fakultetene ikke har hatt samme tilgang til undersøkelsen.

3.3.3 Resultater fra undersøkelse 3. Nåværende studenter

Da jeg avsluttet spørreundersøkelsen var det kommet inn til svar fra til sammen 133 respondenter. En gjennomgang av respondentene viste at det var kommet inn svar fra studenter ved årsstudium og bachelorstudier i tillegg til mastergradsstudenter, men med et flertall av de sistnevnte. Under følger en kort gjennomgang av spørsmålene og resultatene fra spørreundersøkelsen.

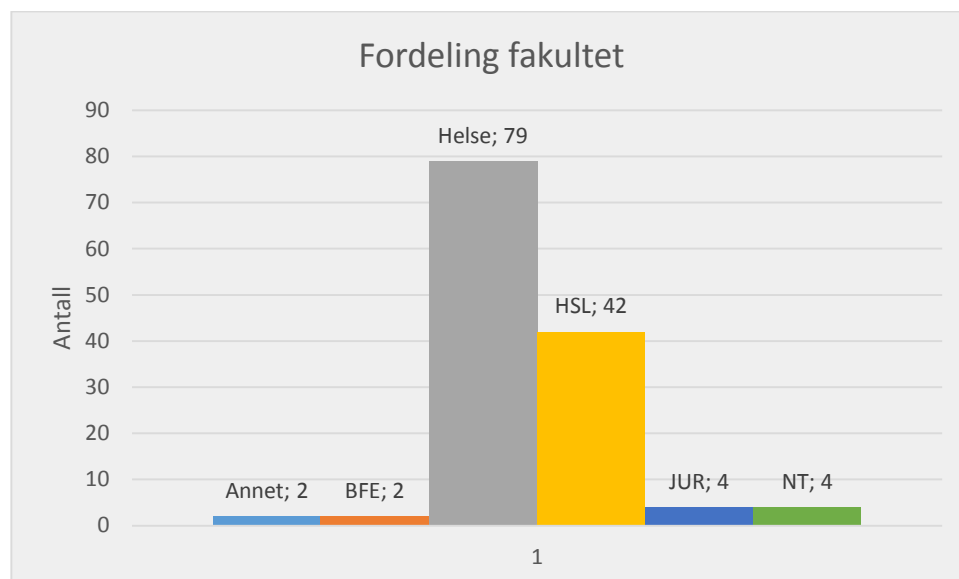
De første spørsmålene i spørreskjemaet skulle gi litt bakgrunnsinformasjon om respondentene; hadde de kjennskap til Munin, fakultetstilhørighet, hvor de er i studieløpet, om de har veileder og om man skriver masteroppgaven alene, i samarbeid med andre studenter eller som del av en forskningsgruppe.

Spørsmål 1: Kjenner du til Munin, Universitetet i Tromsøs vitenarkiv?

- Ja: 116
- Nei: 15
- Vet ikke: 2

Spørsmål 2: Hvilket studieprogram går du på?

Figur 21 viser fordelingen av respondentene innen ulike fakultet.

Figur 21: Respondentenes fordeling innen fakultet

Spørsmål 3: Hvilket semester av studiet er du på nå?

Spørsmål 3 var ment å gi en oversikt over hvor langt studentene var i studieløpet. Det viste seg at formuleringen av spørsmålet var for upresis. Jeg hadde lagt opp til at respondentene skulle regne semester fra første semester man begynte å studere, men eksempelvis regnet flere masterstudenter som å være på første til fjerde semester av selve masterløpet og regnet altså ikke med semester på bachelornivå. Spørsmål 2 om studieprogram er dermed en bedre indikator på hvor i studieløpet respondenten befinner seg, siden respondenten kunne krysse av program fra en liste over alle studieprogrammene ved UiT. Spørsmål 3 om semester var tatt med for å undersøke om det var forskjeller i holdningene til Munin blant studenter tidlig og sent i studieløpet. Jeg så for meg at studenter på første semester av en mastergrad i mindre grad hadde tenkt gjennom spørsmål rundt tilgjengeliggjøring i Munin enn studenter som går siste semester. Den upresise formuleringen gjorde det vanskelig å tolke resultatene.

Spørsmål 4: Har du veileder?

- Ja: 95
- Nei: 38

Spørsmål fire skulle gi en indikator på hvor langt respondentene på masternivå var kommet i arbeidet, da det å ha veileder indikerer at man er kommet i gang med selve masteroppgaven. Resultatet viser at av 133 respondenter har 95 veileder, mens 38 ikke har dette, noe som viser at et flertallet av respondentene var kommet relativt langt i studieløpet.

Spørsmål 5: Skriver du oppgaven din i samarbeid med andre studenter eller en forskningsgruppe?

- Ja: 19
- Nei: 102
- Vet ikke: 12

Dette kunne være interessant å undersøke da en oppgave med flere forfattere har flere parter å ta hensyn til i spørsmålet om tilgjengeliggjøring i Munin. Det viste seg å kun være et mindretall av respondentene som hadde bestemt seg for en slik løsning. De 12 som oppgav «vet ikke» antas å vise til studenter som ikke hadde avklart dette enda. Opprinnelig ønsket jeg å undersøke om de som oppgav «ja» hadde reserverasjoner for tilgjengeliggjøring, men da det

var et lavt antallet som oppgav «ja» ville det være vanskelig å hevde en sammenheng mellom det å skrive oppgave i felleskap og reserverasjoner mot tilgjengeliggjøring.

Jeg ønsket å kartlegge om respondentene hadde kjennskap til muligheten for å tilgjengeliggjøre egen masteroppgave i Munin. Resultater fra spørsmål 1 «*Kjenner du til Munin, Universitetet i Tromsøs vitenarkiv?*», viste at et flertall av respondentene kjenner til Munin, men det betyr ikke at de vet at de vil bli bedt om å tilgjengeliggjøre egen oppgave her.

Spørsmål 6: Var du kjent med muligheten til å offentliggjøre masteroppgaven digitalt i Munin.

- Ja: 98
- Nei: 35

Det viser seg å være flere respondenter som svarer at de ikke kjenner til muligheten for tilgjengeliggjøring enn de som svarer at de ikke kjenner til Munin. Dette indikerer at enkelte respondenter kjenner til Munin uten å være klar over muligheten for å tilgjengeliggjøre egen oppgave her. Kunnskap om Munin vil kunne variere etter blant annet hvor langt studenter er kommet i utdanningen, men samtidig er det ingen grunn til at studentene skal kjenne til Munin uten å også vite om arkivets bruksområder.

Spørsmål 7: Har du lest eller benyttet deg av tidligere studentoppgaver?

- Ja: 107
- Nei: 26

Et klart flertall av respondentene har lest eller benyttet seg av andre studentoppgaver. De kan ha fått tilgang til slike oppgaver gjennom flere ulike forum, som medstudenter, forelesere, via Munin og andre nettressurser, eller de kan ha lånt trykte oppgaver på universitetsbiblioteket. Men studentene benytter seg av slike oppgaver og får dermed selv erfare fordelene av at slike oppgaver er åpent, raskt og gratis tilgjengelig.

Spørsmål 8: Har din veileder, eller andre, anbefalt deg å lese master- eller doktorgradsavhandlinger under arbeidet med egen oppgave?

- Ja: 72
- Nei: 61

I en undersøkelse (Stanton and Liew 2011a,b) foretatt blant doktorgradsstipendiater oppgir disse at veileder har stor innflytelse på hvor og hvordan de velger å publisere eget arbeid.

Resultatet fra spørsmål 8 kunne være interessant å se i sammenheng med dette. Om veiledere anbefaler studentene sine å lese andre oppgaver, ville man tro de også støttet åpen tilgjengeliggjøring av slike oppgaver. Her hadde jeg forventet at et større flertall av respondentene ville oppgi «ja», men resultatet inkluderer også de studentene som ikke har veileder og som en da kan anta oppga «nei».

Spørsmål 9: Har du benyttet Munin for tilgang til vitenskapelige arbeider som mastergradsoppgaver, doktorgradsavhandlinger eller tidsskriftsartikler?

- Ja 81
- Nei: 50
- Vet ikke 2

Resultatet viser at flertallet av respondentene har benyttet seg av Munin. Som andre undersøkelser har vist kan studenter mene åpne institusjonsarkiv er nyttige og viktige, men fremdeles ha reservasjoner mot å selv tilgjengeliggjøre i slike (Stanton and Liew 2011a, Pickton og McNight 2006).

Spørsmål 10: Har du diskutert offentliggjøring av egen oppgave i Munin med din veileder?

- Ja: 8
- Nei: 99
- Nei, har ikke veileder: 26

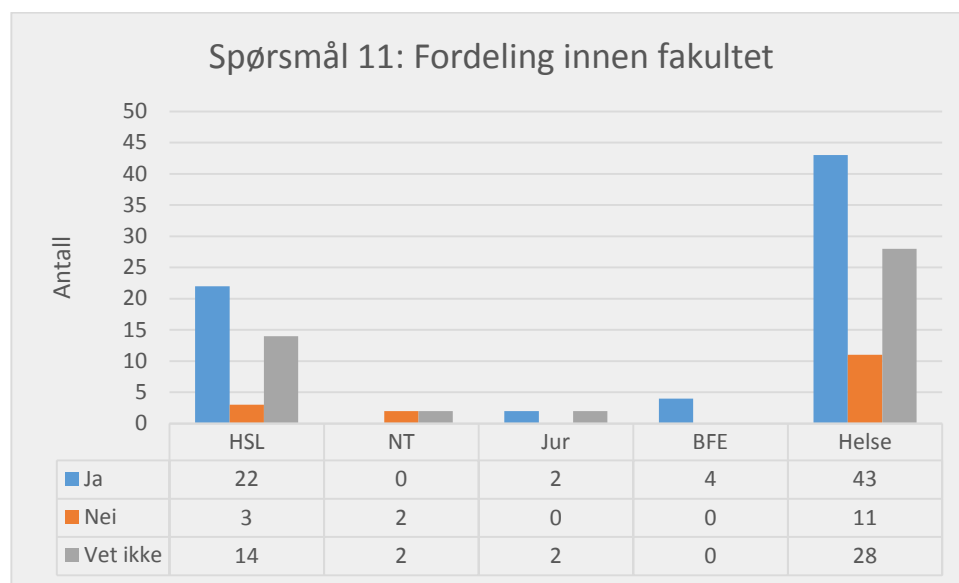
Som nevnt i gjennomgangen av spørsmål 8 viser andre undersøkelser at veileder har stor innflytelse på hvor kandidaten velger å publisere. Flertallet av respondentene har veileder, men de har ikke diskutert muligheten for tilgjengeliggjøring i Munin med denne. Flertallet av respondentene har benyttet seg av andre mastergradsoppgaver, er blitt anbefalt å lese andre oppgaver eller avhandlinger, samt har benyttet seg av Munin for tilgang til materialet. Flertallet av respondentene har selv veileder, men de færreste har diskutert tilgjengeliggjøring av egen oppgave i Munin med denne. Et viktig poeng her er at man ved UiT ikke har lagt opp til at veileder har ansvar for å informere studentene om tilgjengeliggjøring i Munin, dette er overlatt til «det enkelte institutt og studieveiledere» (se kapittel 1.4.1). Spørsmål 10 burde muligens vært omformulert til om respondenten har diskutert tilgjengeliggjøring med veileder, studieveileder eller andre ansatte ved UiT. Men resultatet viser at informasjon om tilgjengeliggjøring i Munin primært kommer fra andre kilder enn veileder.

Etter spørsmålene som omhandlet kandidatenes bakgrunn, samt kjennskap til og bruk av Munin, fokuserte spørreskjemaet på respondentenes holdning til tilgjengeliggjøring av egen oppgave i Munin.

Spørsmål 11: Vil du offentliggjøre din egen masteroppgave i Munin?

- Ja: 71
- Nei: 16
- Vet ikke: 46

Mange respondenter har ikke bestemt seg for hva de ønsker, men flertallet av de som svarte ønsker å tilgjengeliggjøre i Munin. Men som annen forskning har vist er det ikke alltid samsvar mellom hva en oppgir i en slik undersøkelse og hva en faktisk gjør senere. Det kan være forskjell på å prinsipielt støtte åpen tilgjengeliggjøring og å faktisk gjøre dette selv med eget arbeid. Spørsmål om noe som ligger frem i tid er og lite forpliktende og respondenter kan ende opp med det svaret de tenker er «rett» (Jacobsen 2005). I dette tilfellet, å oppgi «ja».

Figur 22 Hva svarer respondentene fra ulike fakultet på spørsmålet om de ønsker å tilgjengeliggjøre i Munin.

Figuren over viser hvordan resultatene fra dette spørsmålet fordeler seg mellom respondenter fra ulike fakultet. Tallene fra HSL-fak og Helsefak er mest illustrerende da flertallet av respondentene tilhører disse, tabellen viser en relativt jevn spredning mellom disse, men Helsefak har en noe større andel respondenter som oppgir «nei».

Spørsmål 12: Hvorfor vil du publisere i Munin?

Respondenter som oppgav at de ville tilgjengeliggjøre egen oppgave ble bedt om å gi en begrunnelse for dette valgte. Det var frivillig å svare på dette spørsmålet, men 59 av 71 respondenter valgte å oppgi en forklaring. Flertallet av disse gir uttrykk for at de støtter og ser verdien i åpen tilgjengeliggjøring, men enkelte av svarene viste også at ikke alle følte at tilgjengeliggjøringen var frivillig. Under følger et utvalg av de oppgitte begrunnelsene:

«Fordi forskning gjort ved offentlige finansierte institusjoner, inkludert universiteter burde gjøres offentlig tilgjengelig.»

«Jeg vil publisere den i Munin etter at jeg har publisert en artikkel basert på resultatene. Viktig at arbeidet blir kjent»

«For å være til hjelp for andre som skriver oppgave.»

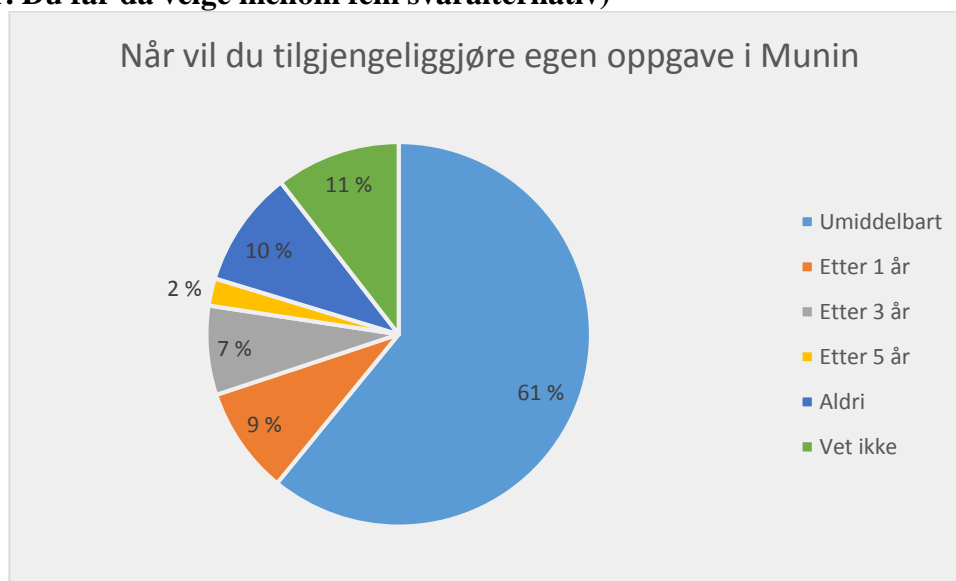
«Fordi det kreves av meg. Jeg orker ikke å lage oppstyr selv om jeg egentlig føler det er litt feil at alt skal publiseres.»

«Fordi jeg synes det er viktig at man tilgjengeliggjør sine egne studier, på samme måte som jeg synes det er nyttig og interessant at andre også gjør det.»

«Viktig å lære av hverandre. Foreslår derimot at kun oppgaver med karakter B eller bedre publiseres.»

«Kunne vise til den i en jobbsøkerprosess. Forskning bør tilgjengeliggjøres gratis.»

Spørsmål 13: Hvilket av svaralternativene tror du at du vil velge? (Når du leverer masteroppgaven din må du velge et alternativ for når denne skal legges ut på Munins nettsider. Du får da velge mellom fem svaralternativ)

Figur 23: Oversikt over når respondenten ønsker å tilgjengeliggjøre i Munin, i prosent

Resultatene fra spørsmål 13 støtter opp om resultatene fra spørsmål 11 og 12, et flertall av respondentene ønsker å tilgjengeliggjøre egen oppgave i Munin og et flertall vil gjøre dette umiddelbart etter sensur.

Ved dette spørsmålet skilte spørreskjemaet seg i to deler avhengig av hva respondenten svarte på dette spørsmålet. Respondenter som oppgav at de ikke ville tilgjengeliggjøre umiddelbart ble bedt om å oppgi en begrunnelse for dette. De fikk her velge mellom begrunnelseskategoriene utarbeidet under gjennomgangen av undersøkelse 1. tidlige masterstudenter. Respondentene som ville tilgjengeliggjøre umiddelbart ble sendt direkte til spørsmål 17.

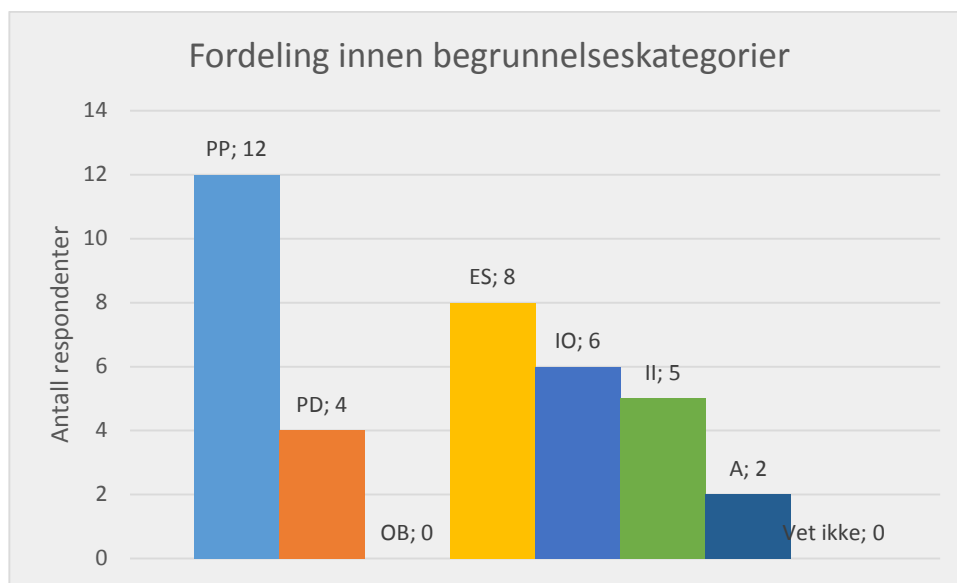
Spørsmål 14: Hvorfor vil du ikke offentliggjøre oppgaven i Munin umiddelbart etter bestått sensur?

Respondentene kunne her velge mellom begrunnelseskategorier basert på kategoriene utarbeidet for undersøkelsen av tidligere masteroppgaver (undersøkelse 1). To av kategoriene fra spørreskjemaet skiller seg ut fra de opprinnelige kategoriene. Jeg inkluderte ikke kategorien «vil ikke», men respondenten kunne i spørreskjemaet velge «vet ikke» eller «annet». Jeg la også til begrunnelseskategorien «har ikke nok informasjon om hva det

innebærer» da jeg ville undersøke om dette kunne være en av grunnene for å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring. I spørreundersøkelsen var det kun respondentene som ikke ønsket å tilgjengeliggjøre oppgaven umiddelbart som ble bedt om å oppgi en begrunnelse for dette. Da det kun var 37 respondenter som oppga at de ikke ville tilgjengeliggjøre umiddelbart, er det bare 37 av 133 respondenter som svarte på dette spørsmålet. De 37 respondentene kunne velge mellom følgende begrunnelseskategorier:

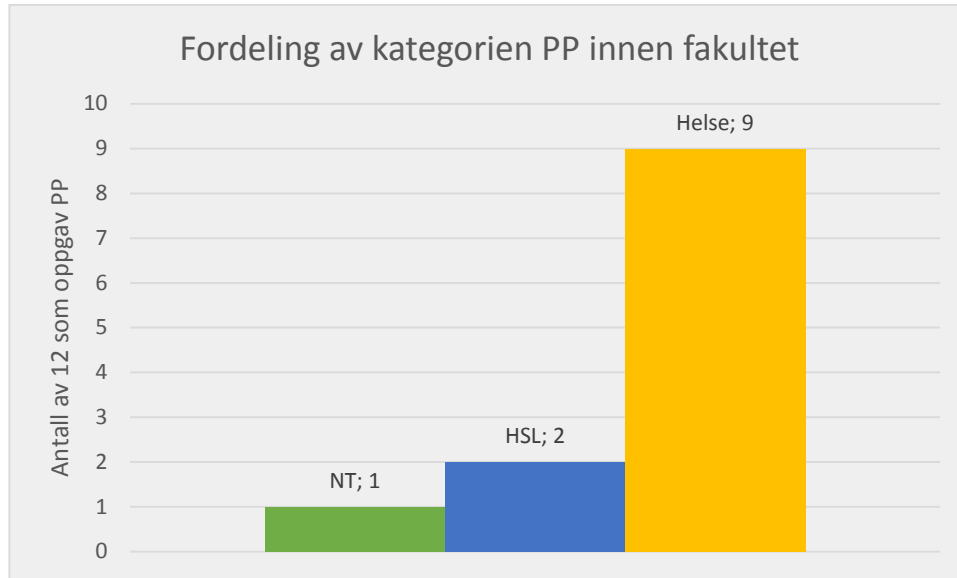
- PP: Publiseringsplaner
- PD: Persondata/sensitive opplysninger/unntatt offentlighet
- OB: Opphavsrettsbeskyttet materiale
- ES: Etter sensur
- IO: Ikke offentliggjør
- II: Ikke nok informasjon
- Vet ikke
- A: Annet

De valgte begrunnelseskategoriene fordelte seg på følgende måte:

Figur 24 Fordeling innen de ulike begrunnelseskategoriene

Resultatet fra spørreundersøkelsen viser at «publiseringsplaner» er den største begrunnelseskategorien også blant nåværende studenter. Av de 37 respondentene som ikke ønsket å tilgjengeliggjøre oppgaven umiddelbart, oppga 12 «publiseringsplaner» som begrunnelse og av de 12 tilhører 9 Helsefak, 2 tilhører HSL-fak og 1 tilhører NT-fak.

Figur 25: Fordeling av kategorien publiseringsplaner innen fakultet

De neste spørsmålene, nr. 15 og 16, kunne bare besvares av respondenter som oppgav «publiseringsplaner» som begrunnelse for å utsette eller reserver seg mot tilgjengeliggjøring. Dette betyr at kun de 12 respondentene som oppgav publiseringsplaner svarte på disse spørsmålene. De 3 respondentene som oppgav andre begrunnelser enn «publiseringsplaner» ble sendt direkte til spørsmål 17.

Spørsmål 15: Om du ønsker å publisere et annet sted, hvordan vil du helst publisere?

- Tidsskriftartikkel: 9
- Monografi: 2
- Annet: 1
- Bokkapittel: 0

Spørsmålet var i hovedsak med for å undersøke om respondentene som oppgav publiseringsplaner hadde tenkt gjennom hvordan de ville publisere. Spørsmål 15 og 16 var ment for å gi et innblikk i om hvor langt en var kommet i planleggingen av fremtidig publisering. Dette for å få et inntrykk av hvor gjennomtenkt ønsket om fremtidig publisering var blant de respondentene som oppgav begrunnelsen «publiseringsplaner»

Spørsmål 16: Om du vil publisere et annet sted, når anslår du at du vil sende inn manuskriptet?

Har respondenten en faktisk plan for fremtidig publisering, eller kun et ønske om å gjøre dette? Svarene her fordelte seg på følgende måte:

- Før innlevering av oppgave: 1
- Innen 3 mnd etter innlevering: 2
- Innen 6 mnd etter innlevering: 3
- Innen 12 mnd etter innlevering: 5
- Mer enn 12 mnd etter innlevering: 1
- Annet: 0

Det var kun var 12 respondenter som kunne svare på spørsmål 15 og 16, men jeg vil hevde at resultatene fra disse spørsmålene indikerer at respondentene som oppgav «publiseringsplaner» har tenkt gjennom dette i den forstand at de har en plan for både hvordan og når de ønsker å publisere.

Spørsmål 17: Ønsker du mer informasjon om vitenarkivet Munin og digital tilgjengeliggjøring av oppgaven?

Dette var spørreundersøkelsens siste spørsmål, og skulle besvares av alle respondentene uavhengig av hva de svare på andre spørsmål.

- Ja: 81
- Nei: 50
- Vet ikke: 2

Over halvparten av respondentene var interessert i mer informasjon om Munin. Det er ikke et overveldende flertall, men det er enda relativt mange sett i sammenheng med at flertallet av respondentene oppgav at de kjenner til Munin, var klar over muligheten for digital tilgjengeliggjøring i Munin, og hadde benyttet seg av Munin før. Det er viktig at studentene får informasjon om hva et institusjonsarkiv som Munin er, og om fordeler og potensielle bakdeler ved OA tilgjengeliggjøring (Copeland 2008). Ved UiT er det, som nevnt, studieadministrasjonen ved de ulike instituttene og fakultetene som har ansvar for informasjon til studentene om levering og tilgjengeliggjøring.

3.3.4 Diskusjon undersøkelse 3. Nåværende studenter

Undersøkelsen fokuserer på samme områder som i undersøkelse 1 og 2. Diskusjonspunktene for undersøkelse 3 ligner derfor på punktene for de foregående undersøkelsene. Andre resultater som er relevante for problemstillingen tas opp under sammenligningen og diskusjon av resultatene fra alle undersøkelsene.

1. Fordeling innen fakultet; studenter som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.
2. Fordeling av begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategoriene
3. Fordeling innen fakultet; begrunnelseskategorien «publiseringsplaner».

1. Fordeling innen fakultet; respondenter som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin.

Spørreundersøkelsen hadde flest respondenter fra Det helsevitenskaplige fakultet. Det var også dette fakultetet som først distribuerte lenken til spørreskjemaet gjennom egen Fronter, så studenter ved dette fakultetet hadde tilgang til undersøkelsen over lengre tid enn studenter ved andre fakultet. HSL-fak skilte seg også ut med relativt mange respondenter, dette var det andre fakultetet hvor jeg fikk bekreftelse på at lenken til undersøkelsen ville legges ut i Fronter. Men det er ikke nødvendigvis utslagsgivende hvor lenge en har tilgang til en undersøkelse, slike undersøkelser får man gjerne flest svar på rett etter de gjøres tilgjengelig. Det kan også være forskjeller i hvor aktivt fronter brukes innen ulike fakultet, slik at det innen noen fakultet var flere som ble gjort klar over undersøkelsen enn hos andre. Resultatene fra undersøkelsen av tidligere masteroppgaver viste at studenter ved Helsefak var i flertall blant de som ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring og at «publiseringsplaner» var den vanligste begrunnelsen for dette. En mulig forklaring på det høye antallet respondenter her kan være at masterstudenter ved Helsefak var særlig motivert til å svare på spørreundersøkelsen da mange her ønsker vitenskapelig publisering og er kjent med mulige problemer som kan oppstå ved åpen tilgjengeliggjøring av upublisert materiale.

Det var få respondenter som oppgav at de ville utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin og disse fordelte seg mellom kun fire fakultet, Helsefak, HSL-fak, NT-fak og Jur-fak. Dette gjør det vanskelig å si noe om ulikheter mellom ulike fakultet i holdninger til tilgjengeliggjøring i Munin. Det var kun 4 respondenter som besvare spørreundersøkelsen fra NT og Jur-fak. Av disse var det tre på NT-fak og 1 på Jur-fak som ville utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring. Med så få respondenter vil disse resultatene fra disse respondentene være særlig sårbare for statistisk skeivfordeling (Jacobsen 2005). Eksempelvis vil tre av fire respondenter fra NT-fak tilsvare at 75% fra denne fakultetet ikke vil tilgjengeliggjøre i Munin umiddelbart, men med et så lavt antall respondenter blir det

misvisende å hevde at NT-fak har den høyeste andel studenter som ikke ønsker umiddelbar tilgjengeliggjøring. Helsefak med 79 respondenter og HSL-fak med 42 var de to fakultetene med høyest andel respondenter i spørreundersøkelsen og med høyeste andelen respondenter som ville utsette, eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring.

Fakultet	Respondenter	Utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring	Prosent
Helse	79	26	33%
HSL	42	7	17%

Figur 26: Andel oppgaver med utsatt tilgjengeliggjøring fra Helsefak og HSL-fak

2. Fordeling av begrunnelser innen de ulike begrunnelseskategoriene

Kun 37 av 133 respondenter oppgav at de ønsket å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin. Av de 37 var det 12 som begrunnet dette med «publiseringsplaner». Den andre største begrunnelseskategorien var «etter sensur» med 8 respondenter som oppgav denne begrunnelsen. Kategorien «ikke offentliggjør» er neste med 6 respondenter. Blant tidligere masteroppgaver opptrer kategoriene «IO» og «ES» som andre og fjerde vanligste begrunnelseskategori også ofte.

3. Fordeling innen fakultet; begrunnelseskategorien «publiseringsplaner».

De 12 respondentene som oppgav denne begrunnelseskategorien «publiseringsplaner» fordelte seg på Helse, HSL- og NT-fak. Igjen gjør det lave antall respondenter det vanskelig å trekke konklusjoner fra tallmaterialet, særlig for NT-fak.

Fakultet	Antall respondenter	Vil utsette eller reservere seg	Oppgav begrunnelseskategorien PP	Prosent som oppgav PP av de som vil utsette/reservere seg
Helsefak	79	26	9	35%
HSL	42	7	2	29%
NT	4	3	1	33%

Figur 27: Fordeling av publiseringsplaner som begrunnelseskategori mellom Helsefak, HSL-fak og NT-fak

Tallene fra ArkivMunin over hvor mange innleverte masteroppgavene som blir tilgjengeliggjort i Munin viste at flertall et av masteroppgavene tilgjengeliggjøres her (se Figur 1). Spørreundersøkelsen blant nåværende studenter hadde for få respondenter til å gi statistisk signifikante tall (Ringdal 2001:277, Jacobsen 2005:300 Kumar 2005:131), men også her er

det et klart flertall som oppgir at de ønsker å tilgjengeliggjøre egen oppgave i Munin. Utfordringen for UiT og Munin ligger i å få studentene til å holde på denne holdningen til de faktisk skal levere, samt å møte de som er negative til tilgjengeliggjøring med informasjon som kan oppmuntre de til å endre mening.

3.4 Sammenligning og diskusjon av resultatene fra undersøkelsene

	Undersøkelse I: 620 pers.			Undersøkelse II: 190 pers.			Undersøkelse III: 38 pers.	
Kategori	Antall	Prosent	Kategori	Antall	Prosent	Kategori	Antall	Prosent
PP	249	40%	PP	107	56,5%	PP	12	31,5%
P	83	13%	CR	47	25%	PD	4	10,5%
OB	52	8%	PP/CR	26	14%	OB	0	0%
ES	65	10,5%	-	-	-	ES	8	21%
IO	75	12%	IO	1	0,5%	IO	6	16%
II	-	-	-	-	-	II	5	13%
Vil ikke	11	2%	-	-	-	Vil ikke	1	3%
Annet	68	11%	Annet	9	5%	Annet	2	5%
U	17	3%	-	-	-	-	-	-

Figur 27: Oversikt over oppgitte begrunnelsene fra studenter og stipendiater

Tabellen over gir en oversikt over begrunnelsene studentene og stipendiatene oppgir for hvorfor de ønsker å utsette eller reservere seg mot tilgjengeliggjøring i Munin. I oversikten over innleverte masteroppgaver var det 602 som oppgav en begrunnelse for hvorfor de ikke ønsket umiddelbar tilgjengeliggjøring i Munin, blant doktorgradsavhandlingene var det 190 og for nåværende masterstudenter var det 37. Undersøkelsen av innleverte avhandlinger (undersøkelse 2) viste færre begrunnelseskategorier enn de andre to undersøkelsene, noe som skyldes mindre variasjon i oppgitte begrunnelsene her. Jeg tok utgangspunkt i begrunnelseskategoriene fra undersøkelsen av innleverte masteroppgaver (undersøkelse 1) i spørreundersøkelsen (undersøkelse 3) og vektlegger derfor sammenligning av resultatene fra disse to undersøkelsene.

Det var kun begrunnelseskategorien «publiseringsplaner», «ikke offentliggjør» og «annet» som gikk igjen for alle undersøkelsene. For innleverte doktorgradsoppgaver var det kun en som oppgav kategorien «ikke offentliggjør». Det er et betydelig større tallmateriale for innleverte masteroppgaver enn for nåværende studenter, noe som gjøre at man må være forsiktig med å trekke konklusjoner fra sammenligningen av disse undersøkelsene. Men jeg mener det enda er interessant å se nærmere på dem for en indikasjon på om noen av begrunnelseskategoriene er vanligere eller sjeldnere for begge. Det virker som om de etablerte

begrunnelseskategoriene traff godt også for nåværende studenter, da et lite antall her velger alternativet «annet». Sammenligner man resultatene for undersøkelsen blant tidligere masterstudenter og nåværende studenter er det både likheter og ulikheter. For begge undersøkelsene er kategorien «IO» den tredje største. Begrunnelseskategorien «persondata» er vanligere blant leverte masteroppgaver, en forklaring kan være at flere av de nåværende studenter ikke visste om masteroppgavene deres vil inneholde slik informasjon på tidspunktet de svarte på spørreundersøkelsen. «Etter sensur» er derimot en vanligere begrunnelse blant nåværende studenter enn tidligere. Kanskje oppleves det som mer skremmende for studenter tidligere i studieløpet å skulle tilgjengeliggjøre en «dårlig» masteroppgave, enn for studentene som har akkurat har skrevet ferdig en slik oppgave? Tallmaterialet er som nevnt svært lite for nåværende studenter, men dette kunne vært interessant å undersøke nærmere. Det finnes digitale universitetsarkiv som kun aksepterer oppgaver som oppnår visse karakterer.

Som tabellen viser er «publiseringsplaner» den største begrunnelseskategorien for alle tre undersøkelsene. Når kandidater oppgir begrunnelsen «publiseringsplaner» viser det til bekymringer rundt muligheten for å få publisert en oppgave som ligger åpent tilgjengelig i et digitalt institusjonsarkiv. At slik tilgjengeliggjøring vil forhindre fremtidig publisering oppgis som den vanligste bekymringen rundt åpne institusjonsarkiv blant studenter i flere andre undersøkelser (Hawkins et.al. 2013, Ramirez et.al. 2013, Stanton og Liew 2011a,b). Noen undersøkelser viser at ulike akademiske disipliner har ulike holdninger til institusjonelle arkiv og OA publisering. Resultatene her viser at humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner utviser størst motstand mot OA og digital tilgjengeliggjøring, og ulike publiseringstradisjoner trekkes gjerne frem som forklaring (Stanton og Liew 2011a, Kingsley 2008:209-211). I motsetning til dette står naturvitenskapene som i større grad benyttet seg av OA publisering i form av gull OA journaler og tilgjengeliggjøring av manus (pre-prints) i fagarkiv (Stanton and Liew 2011b). Men etter en spørreundersøkelse blant doktorgradsstudenter konkluderer Stanton og Liew med at ulikhetene mellom ulike disipliner er mindre enn det som fremkommer i tidligere studier. De mener dette kan vise til en økende aksept for OA og/eller bruk av nettbaserte ressurser innen forskningsprosessen (ibid).

Det var interessant å se om mine undersøkelser viste ulikheter mellom fagdisipliner i holdningen til tilgjengeliggjøring i åpne institusjonsarkiv. For spørreundersøkelsen blant nåværende studenter var svarprosenten blant flere av fakultetene så lav at det er vanskelig å undersøke dette. For innleverte oppgaver og avhandlinger (undersøkelse 1 og 2) kan man

sammenligne antall oppgaver med begrensinger for tilgjengeliggjøring fra hvert fakultet, med det totale antallet ferdige oppgaver fra fakultetene i samme periode. Dette vil gi et bilde på om noen fakultet skiller seg ut. Tallmaterialet jeg fikk fra ArkivMunin for innleverte masteroppgaver gjelder kun oppgavene med begrensninger for tilgjengeliggjøring. Disse kan sammenlignes med tallene over ferdige mastergradsoppgaver de samme årene, men uttrekket fra ArkivMunin er gjort for spesifikke datoer som ikke nødvendigvis sammenfaller med datoene for telling av ferdige oppgaver. Man må derfor utvise forsiktighet når man å sammenligne tallene med hverandre, men det kan likevel være interessant å se om det er noen åpenbare skiller mellom ulike fakultet.

Fakultet	Ferdige oppgaver 2009-2013	Ferdige masteroppgaver med begrensinger for tilgjengeliggjøring 15.05.2009-05.02.2014	Andel ferdige oppgaver med begrensninger
NT	202	29	14,4%
BFE	551	78	14%
HSL	1303	166	13%
Helse	1254	416	33%

Figur 28: Andel av masteroppgaver med begrensninger for tilgjengeliggjøring

Denne enkle sammenligningen viser at tallene for HSL og BFE-fak tilnærmet like, NT-fak har færrest oppgaver og Helsefak har flest oppgaver med begrensninger for tilgjengeliggjøring. Her er det usikkerheter knyttet til tallmaterialet, men det indikerer at det eksisterer ulikheter mellom fakultetene som kan være interessant å undersøke nærmere.

Tallmaterialet fra innleverte doktorgradsoppgavene bestod av alle ferdige avhandlinger levert i et bestemt tidsrom, så tallene for innleverte og beståtte avhandlinger er sammenlignbare.

Fakultet	Ferdige avhandlinger	Avhandlinger med begrensninger for tilgjengeliggjøring	Prosent av ferdige avhandlinger med begrensninger
NT	78	35	45%
BFE	78	41	53,6%
HSL	91	29	32%
Helse	184	118	64%

Figur 29: Andel av doktorgradsavhandlinger med begrensninger for tilgjengeliggjøring

Ikke uventet har en større andel avhandlinger enn mastergradsoppgaver begrensninger for tilgjengeliggjøring. Andelen mastergradsoppgaver med begrensninger er jevnere fordelt blant NT, HSL og BFE-fak enn andelen doktorgradsavhandlinger der HSL-fak har en påfallende lavere andel avhandlinger med begrensninger.

Til forskjell fra universitetene i lignende undersøkelser av holdning til OA og institusjonsarkiv er UiT et breddeuniversitet som også inkluderer Helsefaglige studier. Sammenligner man resultatene med de fra tidligere undersøkelser, går ikke det største skillet mellom humanistiske /samfunnsvitenskapelige og naturvitenskapelige disipliner. Det er Helsefak som peker seg ut som fakultetet som utviser størst motstand mot tilgjengeliggjøring i Munin. Noe som går igjen i resultatene fra alle undersøkelsene mine. I undersøkelsen av innleverte masteroppgaver (undersøkelse 1) er det studentene ved Helsefak som i minst grad ønsker å umiddelbar tilgjengeliggjøring. Dette resultatet ser man også i undersøkelsen av innleverte doktorgradsavhandlinger (undersøkelse 2). Også spørreundersøkelsen blant nåværende studenter (undersøkelse 3) viser samme tendens. Spørsmålet er hvorfor Helsefak i så stor grad skiller seg ut ved å både ha det høyeste antallet oppgaver og avhandlinger med reservasjoner mot tilgjengeliggjøring, og flest oppgaver og avhandlinger med begrunnelseskategorien «publiseringsplaner». Undersøkelsene som sammenligner humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner med naturvitenskapelige viser til ulikheter i publiseringstradisjoner. Disse ulikhetene virker til å bli redusert etter som artikkelformatet blir vanligere innen humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner, og etter som nye generasjoner tar i bruk nye teknologier. Den store andelen tilbakeholdte oppgaver og avhandlinger på Helsefak kan være et uttrykk for en publiseringsskulturer som skiller seg sterkt fra de andre fakultetene. Det kan eksempelvis være en sterkere tradisjon her for å ikke tilgjengeliggjøre arbeider før de er fagfellevurdert, eller at man innen helsefag har en mangel på anerkjente OA utgivere? Noe av forklaringen kan ligge i at studenter her tidlig sikter seg inn mot publisering og derfor i særlig stor grad er bevisst på mulige konflikter som kan oppstå mellom åpen tilgjengeliggjøring og publisering. Holdninger blant veilederne, studiekonsulenter og medstudenter til slike problemstillinger kan også være en faktor.

4 Åpne institusjonsarkiv; myter og fakta

Denne oppgavens problemstilling er å undersøke hvilke begrunnelser studenter og stipendiater oppgir for hvorfor de vil reservere seg mot, eller utsette, tilgjengeliggjøring i Munin, og om disse begrunnelsene er fundert på faktiske begrensninger disse eller feiloppfatninger. Jeg diskuterer her de to vanligste begrunnelsens mot åpen tilgjengeliggjøring i Munin fra alle tre undersøkelsene; at det ikke er forenelig med fremtidig publisering og at det hindres av utgiveres copyrightrestriksjoner.

Tilgjengeliggjøring i Munin vil hindre fremtidig publisering.

Publiseringsplaner var den vanligste begrunnelsen for å utsette eller reservere seg mot å tilgjengeliggjøre i Munin for alle undersøkelsene. Bakgrunnen for denne begrunnelsen er et inntrykk av at fremtidig publisering ikke er forenelig med slik tilgjengeliggjøring. Dette argumentet mot åpne institusjonsarkiv oppgis også i flere lignende undersøkelser foretatt blant både ansatte, studenter og stipendiater ved andre universitet (Davis and Connolly 2007, Stanton and Liew 2011a,b). Det er utført spørreundersøkelser blant redaktører hos ulike utgivere med spørsmål om tilgjengeliggjøring i OA arkiv vil påvirke muligheten til publisering hos dem. Et viktig poeng her er om utgiverne anser åpen tilgjengeliggjøring i institusjonsarkiv som publisering, da utgivere vegrer seg mot å utgi materiale som allerede er publisert (Gail McMillan 2001). Resultatene fra undersøkelsene blant redaktørene viste at et flertall av utgiverne som deltok i undersøkelsene ikke anså tilgjengeliggjøring av en oppgave eller avhandling i et slikt arkiv som publisering (Seamans 2003, Ramirez et al. 2013). I 2001 ble det foretatt en undersøkelse blant potensielle utgivere valgt ut av ansatte og studenter ved Virginia Techs interdisiplinære vitenskap og teknologistudium. Denne undersøkelsen viste at flertallet av utgiverne ikke hadde en faste retningslinjer for dette og at alle manuskript ble vurdert på individuell basis. “...*there were either no obvious objections to reviewing manuscripts derived from Web-based dissertations, or that they would be considered on a case-by-case basis.*” (Seamans 2003:57-58). En nyere undersøkelse fra 2011 (Ramirez et.al. 2013) blant redaktører og forleggere av humanistiske og samfunnsvitenskapelige publikasjoner viste samme resultat. Et flertall av forleggerne vurderer ikke elektroniske versjoner tilgjengelig gjennom en institusjons database for å være publikasjoner. Her var det kun 4,5% av respondentene som ikke ville vurdert å publisere et bidrag tilgjengeliggjort i et åpent institusjonsarkiv. Det var forventet at en oppgave eller avhandling ville måtte omarbeides før det ble sendt inn for å tilpasses utgivers retningslinjer. “...*an ETD is written*

for a different audience and is held to standards that are different from those of journals or book publishing.” (Ramirez et al 2013:375). Med utgangspunkt i denne undersøkelsen hevder forfatterne at antakelser, ikke fakta ligger bak valget om å ikke tilgjengeliggjøre i åpne institusjonsarkiv. *“Perceptions and fear, not data, inform many graduate advisors’ and graduate students’ decisions to restrict access to their ETDs.”* (Ibid 370). Men undersøkelsen viste også at den positive holdningen til tilgjengeliggjorte oppgaver og avhandlinger var mer utbredt blant større utgivere enn de mindre. Kvalitet var det viktigste for redaktører og forleggere, og de er i hovedsak enige om at en oppgave eller avhandling som har gjennomgått en fagfelle vurdering, før den publiseres som artikkel eller bok, vil være annerledes enn den opprinnelige oppgaven og egnet for publikasjon (Ramirez et al 2013:377).

Samtidig viser undersøkelsene at ikke alle utgivere har en definert politikk angående dette da flere vurderte hvert manus individuelt (Seamans 2003, Ramirez et al. 2013). Det var også utgivere som anså åpen tilgjengeliggjøring i forkant av publisering som negativt. Da undersøkelsene viste at det ofte ikke eksisterer faste retningslinjer kan en ikke garantere at deponering i åpne arkiv ikke vil komme i konflikt med fremtidig publisering. Åpen tilgjengeliggjøring har også vist seg vanskeligere å kombinere med fremtidig publisering i bokformat, enn publisering i artikkelformat (Suber 2012:199). Dette poengteres også i kritikk rettet mot obligatorisk åpen tilgjengeliggjøring av studentoppgaver, hvor en kritiserer universiteter med slike mandat blant annet for å operere med for kort embargotid for bokpubliseringer (Hawkins et al 2013).

Problemstillingen ser ikke ut til å ha en enkel løsning, da ulike utgivere opererer med ulike tillatelser og restriksjoner. I tillegg er kunnskapen om copyright-statusen til ens publiserte arbeider varierende innen akademia (Kingsley 2008:209). I en undersøkelse av stipendiaters holdning til institusjonsarkiv vises det til nettressurser som kan bidra til å oppklare usikkerhet rundt utgiveres copyrightpolicy og restriksjoner. SHERPA Romeo er et eksempel på dette, hvor en kan finne informasjon en mengde utgiveres retningslinjer angående egenarkivering i OA arkiv (Kingsley 2008, Stanton og Liew 2011b).²⁷ Dette er et særlig nyttig verktøy om en allerede har sendt inn, eller fått publisert, arbeidet sitt. Det kan vise seg å være vanskeligere å finne ut om en utgiver anser arbeider som er allerede er tilgjengeliggjort gjennom OA arkiv for å være publisert, og derfor ikke vil vurdere å publisere det selv.

²⁷ <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Tilgjengeliggjøring i Munin hindres av copyright restriksjoner hos utgiver.

Denne begrunnelsen kan forekomme i tilfeller hvor kandidaten allerede har publisert hele eller deler av oppgaven eller avhandlingen hos en kommersiell, toll access, utgiver. Begrunnelsen var sammen med «publiseringsplaner» den vanligste blant innleverte doktorgradsavhandlinger. Hos doktorgradsavhandlingene opptrådte disse to begrunnelsene gjerne sammen i de tilfellene hvor kandidatene hadde noen publiserte artikler og noen upubliserte i samme avhandling. For slike tilfeller vil også søk i eksempelvis SHERPA Romeo kunne avklare hvilke copyrightrestriksjoner utgiver opererer med. En kan også kontakte utgiver direkte for å avklare slike forhold. Dette bør ideelt gjøres før man sender inn et manuskript til en utgiver, men en kan se for seg at ønsket om vitenskapelig publisering overskygger ønsket om åpen tilgjengeliggjøring. Det er kanskje også urealistisk å forvente at studenter og stipendiater skal undersøke utgiveres regler og retningslinjer på egen hånd.

Å sette en embargo for tilgjengeliggjøring i institusjonsarkiv kan være en metode for å unngå konflikter i forhold til både ønske om fremtidig publisering og i tilfeller hvor en allerede har publisert. Ved å sette en tidssperre for når oppgaven eller avhandlingen kan tilgjengeliggjøres i Munin kan en få tid til å først publisere i et vitenskapelig tidsskrift el. For kandidater ved UiT vil en også kunne kontakte Munin i ettertid for å forlenge eller forkorte en slik embargoperiode. Kanskje får man ikke publisert et annet sted, eller publiseringsprosessen tar lengre tid enn forventet. Ved publisering hos tradisjonelle, toll access, utgivere overlater man rettighetene til eget arbeid til utgiver. Det betyr at man ikke står fritt til å tilgjengeliggjøre arbeidet senere, noe som i mange tilfeller inkluderer tilgjengeliggjøring i OA arkiv som Munin. Men mange slike utgivere vil kunne tillate tilgjengeliggjøring av den originale «manusversjonen» før fagfelleevaluering etter en satt tidsperiode.

5 Avslutning. Hvordan oppmuntre til åpen tilgjengeliggjøring

Grovt regnet er 2/3 av masteroppgavene som leveres ved UiT tilgjengelige gjennom Munin. Det betyr at 1/3 holdes utenfor, og økningen i andelen åpent tilgjengelig masteroppgaver ved UiT har vært veldig liten, om ikke fraværende, de siste 5 årene. Jeg har ikke samme tallmateriale for doktorgradsavhandlinger, men i listen over avhandlinger levert mellom 2013 og 2015 var det 227 av 435 avhandlinger som ikke kunne tilgjengeliggjøres umiddelbart. Fordelingen av disse over denne perioden er usikker, men sammenlagt har over halvparten av avhandlingene begrensninger for tilgjengeliggjøring. Det er både oppgaver og avhandlinger

som kunne vært tilgjengeliggjort i Munin, men som ikke blir det. Men gjør det noe at ikke alle blir tilgjengeliggjort i OA arkiv? Er slik tilgjengeliggjøring nyttig for annet å vise frem en institusjons forskning, og hvilken nytte kan kandidaten selv ha av slik tilgjengeliggjøring?

Forskning er ofte finansiert med offentlige midler, og bør derfor være tilgjengelig for offentligheten. For forskere øker tilgjengelighet mulig publikum og anerkjennelse. Det samme argumentet gjelder for institusjoner som profilerer seg ved hjelp av forskning (eksempelvis UiT). For offentligheten og andre forskere øker det tilgjengeligheten til kunnskap som kan bygges videre på. Et eksempel på slik bruk er at flertallet av de nåværende mastergradsstudentene hadde benyttet seg av tidligere leverte oppgaver. Tidligere leverte oppgaver er dermed i bruk og tilgjengeliggjøring av disse en forutsetning for denne bruken.

For doktorgradsavhandlinger kan bruken av disse måles gjennom siteringer, altså aktiv bruk av resultatene i annen forskning. En undersøkelse av vitenskapelig siteringen av avhandlinger basert på Thomson vitenskapelige bibliografiske databaser viste at antall siteringer av avhandlinger har gått ned, og det pekes på en nedadgående trend i antall referanser til avhandlinger i fagfelleverderte artikler (Lanière et al. 2008). Undersøkelsen brukte data fra ulike siteringsindekser innen naturvitenskapelige, medisinske, samfunnsvitenskapelige og humanistiske disipliner, blant annet Web of Science. Resultatet viste at antall siteringer av avhandlinger stabiliserte seg fra rundt 1980, og begynte å gå nedover fra 2001. Det konkluderes med at elektronisk lagring av avhandlinger i beste fall har slakket ned farten for denne utviklingen (Lanière et al. 2008:112-115). Undersøkelsen viste også at referanser til avhandlinger vanligvis er selv-siteringer. En mulig feilkilde her er at stipendiater i økende grad skriver avhandlinger i artikkelformat, ikke som monografi, og siteringen til slike artikler vil her ikke registreres som sitering av en avhandling (Lanière et al. 2008:116). Som mulig forklaring på nedgangen i antall siteringer hevdes det at avhandlinger som informasjonsskilde overses i den økende mengden andre publikasjoner som gjøres tilgjengelig på nett. Men det poengteres også at avhandlinger har viktige funksjoner. Det kan eksempelvis være vanskelig for studenter å vite om andre har dekt samme forskningsområde som dem selv, og åpne elektroniske institusjonsarkiv vil være viktige resurser for dette. Slike arkiv vil også kunne øke antall referanser til avhandlinger som er tilgjengelig gjennom arkivet (Lanière et al. 2008:118). I en artikkel om forskere og forskningsstudenters bruk av institusjonelle arkiv hevdes det at opplevd verdi er avgjørende for å øke antall bidrag til slike arkiv. Nøkkelen til et vellykket institusjonelt arkiv ligger i dens opplevde verdi blant bidragsyterne og intern kultur

kan være avgjørende for bruk og utviklingen av slike databaser (Pickton og McKnight 2007:154).

Flere undersøkelser viser at forskningsartikler som er OA siteres tidligere og oftere enn artikler som ikke er OA (Eysenbach 2006:696, Suber 2012:15). Dette benyttes gjerne som argument for å få forskere til å publisere arbeidet sitt hos OA utgivere, da antall siteringer av et ferdig arbeid vil være svært viktig for både forskere og stipendiater. Argumentet vil ikke nødvendigvis være relevant for å få mastergradsstudenter til å tilgjengeliggjøre i et åpent institusjonsarkiv. Studenter og stipendiater kan være mer tilbøyelige til å tilgjengeliggjøre eget arbeid om man viser hvilke fordeler dette kan ha for dem selv, eksempelvis kan mastergradsstudenter se nytten av å bygge videre på tidligere arbeid innenfor samme tema. En annen måte å fremheve egennytte kan være å vise hvordan økt tilgjengelighet kan øke antall lesere. For studenter i starten av en akademisk karriere kan det vise seg fordelaktig at forskere har lett tilgang til deres arbeider, slik at navnet deres og forskningen raskt blir kjent. Økt tilgjengelighet vil kunne øke bruken av tidligere publiserte avhandlinger (Copeland 2008:88). Åpne institusjonsarkiv indekseres av store søkemotorer noe som øker synligheten til oppgaver og avhandlinger tilgjengelige her (Giesecke 2011:537). Google Scholar er oppgitt som den mest brukte søkemotoren for å finne litteratur blant studenter, men ikke alle er klar over at institusjonsarkiv indekseres av de fleste store søkemotorene som nettopp Google Scholar (Stanton & Liew 2011a:185, 188). En måte å demonstrere bruk av materiale i institusjonelle arkiv er å vise antall nedlastinger eller visninger, og Munin benytter seg av en slik oversikt som blant annet oppgir antall visninger. I tillegg til å vise antall nedlastinger eller visninger, kan institusjonsarkiv også ha nytte av teknologi som viser all elektronisk omtale og deling av innholdet i arkivene. Et eksempel på slik teknologi er Altmetric, som eksempelvis kan måle og vise omtale av artikler og lignende i ulike sosiale media.²⁸ Det å kunne følge en slik spredning av ens arbeid kan være motiverende for studenter som kanskje ikke ellers får mye oppmerksomhet for sitt akademiske arbeid.

I tillegg til egeninteresse, viser undersøkelser at veileder har særlig stor innflytelse på hvor og hvordan studenter og stipendiater vil publisere (Stanton og Liew 2011a:185,190). I en studie fra 2008 ble det vist at flere sisteårsstudenter ved amerikanske colleges ble advart av veileder om at åpen tilgjengeliggjøring ville ødelegge mulighetene for fremtidig publisering hos

²⁸ <http://www.altmetric.com/>

enkelte utgivere (Ramirez et.al. 2013:368-369). Dette er et tegn på at det i noen tilfeller finnes institusjonell motstand mot tilgjengeliggjøring i institusjonsarkiv, noe Brian Quinn tar for seg. Han viser til forskning om at vi er mer tilbøyelige til å utføre oppgaver om vi oppfatter den som ber oss om å gjøre dette som lik oss selv. Quinn hevder at universitetet som oppmuntrer til deponering i digitale institusjonsarkiv bør vurdere hvem det er som kommer med denne forespørselen. “(...) *appeals to scholars and researchers would be more effective if they were made by other scholars and those who are actively engaged in research.*” (Quinn 2010:71). Om en student eller stipendiat opplever at forskere, som veileder, er negative til å deponere i åpne arkiv vil dette kunne telle mer enn oppfordringer eller påbud som kommer fra universitetet sentralt. UiTs offisielle standpunkt til OA hjelper lite om kandidaten blir fortalt at slik tilgjengeliggjøring ikke er ønskelig eller at det kan skade ens akademiske karriere. Støtte fra vitenskapelig ansatte og veiledere er essensielt for å bygge opp institusjonelle OA arkiv. Det er derfor viktig at kandidater som ønsker å gjøre egen avhandling elektronisk tilgjengelig i det minste ikke frarådes dette av fakultetsmedlemmer (Copeland 2008:90). En undersøkelse blant administratorer av institusjonelle arkiv viste at disse mente det var viktig å oppmuntre studentene til å deponere eget arbeid på et tidlig stadiet i deres akademiske karriere. Man mente tilgjengeliggjøring i OA arkiv som student vil gjøre det mer sannsynlig at de som fremtidige akademikere også vil støtte prinsippet og praksisen med OA (Pickton og McKnight 2007:159).

Mye av kritikken mot tilgjengeliggjøring i åpne institusjonsarkiv tar utgangspunkt i tilfeller der dette er et påbud og en forutsetning for å ta en universitetsgrad. Spørreundersøkelsen viste også at blant de som sa ja til tilgjengeliggjøring var det de som ikke følte dette var frivillig. Quinn hevder det vil være mer hensiktsmessig å prøve å imøtegå motstanden mot tilgjengeliggjøring enn kun å innføre mandater (Quinn 2010:74). Kandidater bør gjøres klar over hvilke fordeler de selv kan ha ved å gjøre eget arbeid elektronisk tilgjengelig, men bør også informeres om hvilke situasjoner som kan kreve en embargoperiode (ibid 91). Kandidater må informeres og veiledes angående muligheter og begrensninger i forhold til fremtidig publisering og copyrightrestriksjoner. Det vil alltid være oppgaver og avhandlinger som av ulike grunner ikke kan tilgjengeliggjøres i et åpent institusjonsarkiv. Men for å gjøre terskelen lavere for å velge offentliggjøring, selv med embargoperiode, kan Munin lage en oversikt over hva ulike store utgivere mener om tilgjengeliggjøring i åpne arkiv. Herunder vil det vært nyttig å opplyse kandidater om hvilke utgivere som krever embargo, hvem sier nei,

og hvem vil vurdere det case-by-case? Avgjørelsen om åpen tilgjengeliggjøring i Munin bør baseres på fakta, ikke antakelser og fordommer. Ved UiT ligger det formelle ansvaret for å informere tilgjengeliggjøring i Munin hos det enkelte institutt og fakultet, samtidig har veiledere og medstudenter antakelig stor påvirkningskraft. En fremtidig undersøkelse kan se nærmere på hvordan dette informasjonsarbeidet foregår innen de ulike delene av universitetet og om det er noe her som kan endres eller forbedres.

UiT's faggruppe for forsknings- og publiseringsstøtte hadde en hypotese om at "publiseringsplaner" var en vanlig begrunnelse for hvorfor studenter utsatte eller reserverte seg mot tilgjengeliggjøring av egen oppgave i Munin. Denne oppgavens undersøkelser viser at dette er den vanligste begrunnelsen blant både tidligere mastergradsoppgaver og doktorgradsavhandlinger, og blant nåværende studenter. Resultatene fra undersøkelsene viser at det må fokuseres på problemet med fremtidig publisering om en ønsker å øke antallet tilgjengelige oppgaver i Munin. Det kan pekes på flere fordeler med åpen tilgjengeliggjøring, både for både kandidaten og Universitetet som institusjon. Dagens studenter og stipendiater er fremtidens forskere, og god og riktig kunnskap om Open Access og digital egenarkivering i åpne arkiv er sentralt for arbeidet med å promotere OA blant disse.

Litteraturliste

- Boolsen, M. W. (2008): *Spørgeskemaundersøgelser: fra konstruktion af spørgsmål til analyse af svarene*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Copeland, S. (2008): "Electronic theses and dissertations: promoting 'hidden' research", *Policy Futures in Education*, 6 (1), pp. 87-96.
- Creswell, J.W. (2008): *Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. 3rd edition. Upper Saddle River, NJ:Merrill.
- Davis, P. M., Connolly, M. J. L. (2007): "Institutional Repositories. Evaluating the Reasons for Non-use of Cornell University's Installation of DSpace", *D-Lib Magazin*, 13 (3/4).
- Davies, P. M. (2011): "Open access, readership, citations: a randomized controlled trial of scientific journal publishing", *The FASEB Journal*, 25 (7), pp. 2129-2134.
- Giesecke, J. (2011): "Institutional Repositories: Keys to Success", *Journal of Library Administration*, 515 (6), pp. 529-542.
- Hansen, N-H. M., Marcmann, B., Nørregård-Nielsen, E. (2008): *Spørgeskjemaer i virkeligheden – Målgrupper, Design og Svarkategorier*. Fredriksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- Hawkins, A. R., Kimball M. A., Ives, M. (2013): "Mandatory Open Access Publishing for Electronic Theses and Dissertations: Ethics and Enthusiasm", *The Journal of Academic Librarianship*, 39 (1), pp. 32-60.
- Jacobsen, D. I. (2005): *Hvordan gennemføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Kingsley, D. (2008): "Those who don't look don't find: disciplinary considerations in repository advocacy", *OCLC Systems & Services: International digital library perspective*, 24 (4), pp. 204-218.
- Kumar, R. (2005): *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. London: SAGE.
- Lanière V., Zuccala A., Archambault É. (2008): "The declining scientific impact of thesis: Implications for electronic thesis and dissertation repositories and graduate studies", *Scientometrics*, 74 (1), pp. 109-121.
- Lynch, C. A. (2003): "Institutional repositories: essential infrastructure for scholarship in the digital age. *ARL Bimonthly Report* 226, pp.1-7.
- McMillian, G. (2001): "Do ETDs Deter Publishers? Does Web availability count as prior publication?", *College and Research Libraries News*, 62 (6), pp. 620-621.
- Pickton, M., McKnight, C. (2007): "Is there a role for research students in an institutional repository? Some repository managers' views", *Journal of Librarianship and Information Science*, 39 (3), pp. 153-161.
- Quinn, B. (2010): "Reducing psychological resistance to digital repositories", *Information, technology and libraries*, 29 (2), pp. 67-75.

Ramirez, M. L., Dalton, J. T., McMillian, G., Read, M., Seamans, N. H. (2013): "Do open access electronic theses and dissertations diminish publishing opportunities in the social sciences and humanities? Findings from a 2011 survey of academic publishers", *College & Research Libraries*, 74 (4), pp. 368-380

Seamans, N., H. (2003): "Electronic theses and dissertations as prior publications: what the editors say", *Library Hi Tech*, 21 (1), pp. 56-61.

Stanton, K. V., Liew, L., L. (2011a): "Risk, benefits and revelations: An exploratory study of doctoral students' perceptions of Open Access theses in institutional repositories", i Xing, C. Crestani, F. og Rauber, A. (red.) *13th International Conference on Asia-Pacific Digital Libraries, ICADL 2011, Beijing, China*. Berlin: Springer, pp. 182-191.

Stanton, K. V., Liew, C. L. (2011b): "Open access theses in institutional repositories: an exploratory study of the perceptions of doctoral students", *Information Research*, 16 (4).

Suber, P. (2012): *Open Access*. USA: MIT Press.

Nettsider

https://uit.no/ub/art?p_document_id=252955&p_dimension_id=88185&p_menu=42374
(12.11.2015)

<http://cshl.libguides.com/content.php?pid=222607&sid=1847688> (12.11.2015)

https://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=244798&p_dimension_id=88127
(12.11.2015)

<http://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai-10-recommendations> (12.11.2015)

<http://www.openaccess.no/faq/> (12.11.2015)

https://uit.no/ub/publisering/art?p_document_id=225287&p_lang=2
(12.11.2015)

http://sparceurope.org/oaca_table/ (12.11.2015)

<http://www.openaccess.no/veiledere/institusjoner/index.html#toc4>
(12.11.2015)

http://www.openscholarship.org/upload/docs/application/pdf/2009-01/open_access_institutional_repositories.pdf (12.11.2015)

<https://en.wikipedia.org/wiki/DSpace>(12.11.2015)

<http://www.greylit.org/about> (12.11.2015)

<http://munin.uit.no/> (12.11.2015)

https://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=171539&p_dimension_id=88165&men=28714 (12.11.2015)

<http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utuvh/aar/2014-05-23?fane=tabell&sort=nummer&tabell=174416> (12.11.2015)

https://uit.no/startside/uit/dbhartikkel?p_document_id=328104 (12.11.2015)

https://uit.no/studietilbud/emner/emne?p_document_id=409494
(12.11.2015)

https://uit.no/studietilbud/emner/emne?p_document_id=371518 (12.11.2015)

https://uit.no/studietilbud/program?p_document_id=270789
(12.11.2015)

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-10-25-1150#KAPITTEL_4
(12.11.2015)

<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/> (12.11.2015)

Appendix 1

Publiseringsfondet ved UiT – retningslinjer

Publiseringsfondet ved UiT - retningslinjer

1. Det kan gis støtte til dekning av utgifter til forfatterbetaling (Article Processing Charges, APC, Article Submission Charges og lignende) i Open Access-tidsskrifter. I utgangspunktet gis støtten slik at fondet dekker hele utgiften for artikler som innvilges støtte, men dersom det viser seg at antallet støtteverdige artikler blir stort i forhold til fondets midler vil det kunne gis støtte til en prosentandel eller med (opptil) et bestemt beløp per artikkel.

1.1. Det gis ikke støtte til dekning av utgifter til fargestrykk, ekstra illustrasjoner, stort omfang og lignende.

1.2. Det gis ikke støtte til publisering i hybridtidsskrifter. Hybridtidsskrifter er tidsskrifter hvor man betaler for å gjøre en enkeltartikkel Open Access, samtidig som tidsskriftet er abonnementsfinansiert.

2. Forutsetninger for tildeling

2.1. Korresponderende forfatter må ha tilhørighet ved UiT gjennom tilsetting eller som student. (Se likevel pkt. 4 nedenfor.) Det stilles ikke krav til stillingsomfanget, men tilhørigheten må også fremkomme i artikkelens angivelse av forfatterens institusjonstilhørighet.

2.2. Eksternt finansierte prosjekter bør vanligvis også finansiere forfatterbetaling for artikler som er et resultat av prosjektet, og midler til å dekke slike utgifter bør derfor innarbeides i prosjektsøknaden (gjelder ikke prosjekter finansiert av Forskningsrådet, se nedenfor). Det gis derfor som hovedregel ikke støtte dersom artikkelen er basert på ekstern finansiering og de eksterne forskningsmidlene kan dekke utgiftene til OA-publisering. Det kan gjøres unntak fra dette, dersom tungtveiende grunner tilsier det.

Norges forskningsråd bidrar til finansieringen av all artikkelbetaling gjennom fondet. Artikler bygget på forskning finansiert av forskningsrådet skal derfor i denne sammenhengen likebehandles med internt finansiert forskning. All artikkelbetaling for artikler knyttet til forskningsrådfinansiert forskning skal skje gjennom fondet, og denne typen utgifter skal ikke belastes prosjektene.

2.3. Artikkelen må registreres i Cristin og den publiserte fullteksten lastes opp i Cristin senest ved publiseringstidspunktet.

2.4. Tidsskriftet må være registrert i Directory of Open Access Journals (DOAJ, www.doaj.org) og må være på nivå 1 eller 2 i NSDs register over publiseringskanaler, se (<http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/>). Om tidsskriftet ikke er vurdert av NSD, må forfatteren

dokumentere at tidsskriftet er innmeldt for vurdering (<http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/forslag.do>), og at det har rutiner for fagfellevurdering slik at godkjenning på nivå 1 er sannsynliggjort.

3. Det søkes om støtte på dertil egnet skjema som finnes på Universitetsbibliotekets nettsider. Det er ingen søknadsfrist, men det normale vil være at man søker før man sender manus inn til tidsskriftet for vurdering. Universitetsbiblioteket avgjør søknadene løpende og gir tilbakemelding til forfatteren, og informerer om hvordan betaling skal skje.
 - 3.1. Dersom støtte avslås fordi fondets midler er oppbrukt, kan det ikke søkes om dekning av utgifter for den samme artikkelen i et senere år der fondet ev. har fått nye midler.
4. Universitetsbiblioteket kan i velbegrunnede enkelttilfeller innvilge støtte selv om ikke alle krav er oppfylt.
5. Retningslinjene
 - 5.1. Retningslinjene vedtas av Universitetsdirektøren.
 - 5.2. Retningslinjene og praktiseringen av dem vil løpende bli evaluert i samarbeid med bibliotekdirektørens ressursgruppe for publisering.
 - 5.3. Disse retningslinjene vil kunne endres uten varsel, men uten at allerede meddelte innvilgelser eller avslag påvirkes.
 - 5.4. Universitetsbibliotekets avgjørelser er endelige og kan ikke påklages.

Retningslinjene er fastsatt av Universitetsdirektøren. Revidert utgave per 19.09.2014.

Appendix 2

Data fra "Undersøkelse 3 – nåværende studenter"

Dato	1: Ja	1: Nei	1: Vet ikke
02.02.2015 09:58:41	1	0	0
02.02.2015 10:01:25	1	0	0
02.02.2015 14:45:33	1	0	0
03.02.2015 14:11:30	1	0	0
03.02.2015 15:58:13	1	0	0
03.02.2015 16:34:01	1	0	0
03.02.2015 16:38:24	1	0	0
03.02.2015 17:31:43	1	0	0
03.02.2015 17:53:17	1	0	0
03.02.2015 18:25:45	1	0	0
03.02.2015 18:45:01	1	0	0
03.02.2015 19:31:34	1	0	0
03.02.2015 19:41:29	0	1	0
03.02.2015 20:50:45	1	0	0
03.02.2015 20:51:01	0	1	0
03.02.2015 21:06:36	1	0	0
03.02.2015 22:39:11	1	0	0
04.02.2015 03:09:01	1	0	0
04.02.2015 03:10:42	1	0	0
04.02.2015 09:28:41	1	0	0
04.02.2015 10:18:05	1	0	0
04.02.2015 10:59:33	1	0	0
04.02.2015 11:20:57	1	0	0
04.02.2015 12:39:02	1	0	0
04.02.2015 12:45:26	0	1	0
04.02.2015 14:04:46	1	0	0
04.02.2015 14:05:04	0	0	1
04.02.2015 14:22:17	1	0	0
04.02.2015 14:44:11	1	0	0
04.02.2015 15:24:42	0	1	0
04.02.2015 16:03:49	0	1	0
04.02.2015 20:36:25	1	0	0
04.02.2015 22:32:53	1	0	0
04.02.2015 22:43:11	1	0	0
05.02.2015 06:22:42	1	0	0
05.02.2015 09:03:34	1	0	0
05.02.2015 11:48:06	1	0	0
05.02.2015 13:28:44	1	0	0
05.02.2015 13:38:19	1	0	0
05.02.2015 15:08:47	1	0	0
05.02.2015 19:18:11	0	0	1
05.02.2015 20:29:10	1	0	0
05.02.2015 22:02:19	1	0	0
05.02.2015 22:24:11	1	0	0
06.02.2015 08:04:57	1	0	0
06.02.2015 09:34:52	1	0	0
06.02.2015 09:51:51	1	0	0
06.02.2015 11:05:50	1	0	0
06.02.2015 11:33:15	0	1	0
06.02.2015 12:02:20	1	0	0
06.02.2015 13:51:50	1	0	0
06.02.2015 13:58:49	1	0	0
06.02.2015 15:18:06	1	0	0
07.02.2015 11:36:44	1	0	0
07.02.2015 16:53:08	1	0	0

07.02.2015 19:16:16	1	0	0
08.02.2015 14:12:56	1	0	0
08.02.2015 15:00:13	1	0	0
08.02.2015 15:33:54	1	0	0
08.02.2015 22:54:33	1	0	0
09.02.2015 09:54:23	1	0	0
09.02.2015 11:45:51	1	0	0
09.02.2015 12:23:24	1	0	0
09.02.2015 12:43:45	1	0	0
09.02.2015 14:26:52	0	1	0
09.02.2015 14:47:29	1	0	0
10.02.2015 00:09:06	0	1	0
10.02.2015 08:12:11	0	1	0
10.02.2015 10:10:39	0	1	0
10.02.2015 19:43:07	1	0	0
11.02.2015 12:20:25	1	0	0
11.02.2015 14:13:56	1	0	0
12.02.2015 13:24:33	1	0	0
12.02.2015 13:43:49	1	0	0
12.02.2015 13:59:10	1	0	0
12.02.2015 15:02:21	0	1	0
12.02.2015 19:23:02	1	0	0
12.02.2015 19:31:30	1	0	0
12.02.2015 22:42:08	1	0	0
13.02.2015 09:31:29	1	0	0
14.02.2015 10:43:38	1	0	0
15.02.2015 10:56:43	1	0	0
17.02.2015 09:30:04	1	0	0
17.02.2015 12:10:01	1	0	0
18.02.2015 21:17:40	1	0	0
19.02.2015 13:37:27	1	0	0
20.02.2015 11:33:25	1	0	0
22.02.2015 14:59:56	0	1	0
22.02.2015 21:40:44	1	0	0
23.02.2015 08:16:39	0	1	0
23.02.2015 22:16:28	1	0	0
25.02.2015 16:12:09	1	0	0
26.02.2015 17:25:19	1	0	0
27.02.2015 11:09:10	1	0	0
27.02.2015 12:55:51	1	0	0
27.02.2015 13:10:22	1	0	0
28.02.2015 22:29:31	1	0	0
01.03.2015 18:22:40	1	0	0
02.03.2015 10:35:30	1	0	0
02.03.2015 16:40:43	1	0	0
03.03.2015 12:16:20	1	0	0
03.03.2015 13:15:24	1	0	0
03.03.2015 13:15:43	1	0	0
03.03.2015 16:07:26	1	0	0
03.03.2015 17:13:53	1	0	0
03.03.2015 18:08:15	1	0	0
03.03.2015 22:47:20	1	0	0
05.03.2015 13:12:51	1	0	0
05.03.2015 23:38:04	1	0	0
07.03.2015 11:19:08	1	0	0
07.03.2015 19:36:25	1	0	0

09.03.2015 19:17:30	1	0	0
11.03.2015 11:48:49	1	0	0
11.03.2015 14:29:14	1	0	0
11.03.2015 15:56:29	0	1	0
11.03.2015 18:11:41	1	0	0
12.03.2015 09:28:12	0	1	0
12.03.2015 13:16:14	1	0	0
12.03.2015 19:07:40	1	0	0
12.03.2015 19:18:46	1	0	0
13.03.2015 12:55:07	1	0	0
15.03.2015 00:49:50	1	0	0
17.03.2015 11:29:53	1	0	0
18.03.2015 17:43:51	1	0	0
22.03.2015 07:58:44	1	0	0
25.03.2015 16:32:25	1	0	0
26.03.2015 00:53:27	1	0	0
27.03.2015 13:27:26	1	0	0
27.03.2015 14:25:48	1	0	0
27.03.2015 17:04:37	1	0	0
31.03.2015 15:14:55	1	0	0
31.03.2015 23:52:27	1	0	0
01.04.2015 09:41:15	1	0	0

2: Hvilket studieprogram går du på?	3: Hvilket semester av studiet er du på nå?
Samfunnssikkerhet - master	10
Pedagogikk - master	2
Dokumentasjonsvitenskap - master	2
Dokumentforvaltning - Dokumentasjonsvitenskap - master	3
Medisin profesjonsstudium	9
Flerfaglig studieretning - helsefag - Helsefag - master	4
Medisin profesjonsstudium	8
Medisin profesjonsstudium	8
Medisin profesjonsstudium	8
Psykologi profesjonsstudium	4
Medisin profesjonsstudium	12
Odontologi (tannlege) - master (5-årig)	10
Medisin profesjonsstudium	8
Medisin profesjonsstudium	8
Farmasi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	10
Medisin profesjonsstudium	10
Farmasi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	8
Medisin profesjonsstudium	8
Fysioterapi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	10
Helsefag - master	4
Psykisk helse - Helsefag - master	2
Psykologi - bachelor	6
Public Health - master	2
Psykologi - bachelor	6
Public Health - master	4
Farmasi - master	10
Farmasi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	6
Psykologi - årsstudium	2
Psykologi - bachelor	6
Barnevern - master	4
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	4
Psykologi - master	4
Medisin profesjonsstudium	10
Medisin profesjonsstudium	2
Helsefag - master	2
Helsefag - master	10
Public Health - master	2
Medisin profesjonsstudium	12
Medisin profesjonsstudium	10
Radiografi - bachelor	2
Odontologi (tannlege) - master (5-årig)	10
Aldring og eldreomsorg - Helsefag - master	6
Medisin profesjonsstudium	10
Psykologi - master	4
Barnevern - master	4
Medisin profesjonsstudium	12
Statsvitenskap - master	10
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	12
Public Health - master	Annet
Theoretical Linguistics - master	2
Dokumentforvaltning - Dokumentasjonsvitenskap - master	2

Medisin profesjonsstudium	6
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	Ferdig våren 2014
Psykologi - bachelor	2
Psykologi profesjonsstudium	6
Medisin profesjonsstudium	6
Barnevern - master	4
Medisin profesjonsstudium	10
Farmasi - master	4
Farmasi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	6
Strategisk ledelse og økonomi - erfaringsbasert master	5
Medisin profesjonsstudium	6
Sykepleie - bachelor	1
Psykologi - årsstudium	2
Radiografi - bachelor	4
Medisin profesjonsstudium	8
Barnevern - master	4
Statsvitenskap - master	4
Dokumentasjonsvitenskap - master	6
Arkeologi - bachelor	4
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	6
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	4
Sosiologi - master	4
Anvendt matematikk - Matematikk og statistikk - bachelor	12
Samfunnsplanlegging og kulturforståelse - master	4
Medisin profesjonsstudium	8
Medisin profesjonsstudium	4
enkeltemne	12
Medisin profesjonsstudium	10
Psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi - Helsefag - master	4
Medisin profesjonsstudium	6
Medisin profesjonsstudium	12
Barnevern - master	2
Barnevern - master	3
Sykepleie - bachelor	4
Helsesøsterfag - Helsefag - master	2
Psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi - Helsefag - master	4
Farmasi - master	10
Historie - master	2
Statsvitenskap - master	2
Statsvitenskap - master	4
Historie - master	4
Medisin profesjonsstudium	10
Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	12
Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	10
Russlandsstudier - master	10
Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	10
Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	10
Historie - master	2
Statsvitenskap - master	4
Sosialantropologi - master	4
Statsvitenskap - master	10
Organisasjon og ledelse - master	2
Barnevern - master	4
Medisin profesjonsstudium	12
Russlandsstudier - master	5

Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	10
Helsefag - master	2
Lærerutdanning 5. - 10. trinn - master (5-årig)	10
Medisin profesjonsstudium	2
Russisk - Litteratur - master	2
Sosiologi - master	2
Organisasjon og ledelse - master	10
Sosiologi - master	8
Samfunnsplanlegging og kulturforståelse - master	4
Samfunnsplanlegging og kulturforståelse - master	2
Odontologi (tannlege) - master (5-årig)	8
Sosialantropologi - master	4
Psykologi - master	4
Russisk - Språk - master	10
Pedagogikk - master	2
Samfunnssikkerhet - master	3
Religionsvitenskap - Religionsvitenskap - master	10
Fiskeri- og havbruksvitenskap - master	10
Statsvitenskap - master	Velger å ikke spesifisere
Sosialantropologi - master	4
Technology and Safety in the High North - master	4
Statsvitenskap - master	4

4: Nei	4: Ja	5: Skriver du oppgaven din i samarbeid med andre studenter eller	6: Ja	6: Nei	7: Nei	7: Ja
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	0	1
1	0	Vet ikke	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	0	1
1	0	Vet ikke	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	1	0
0	1	Ja	1	0	0	1
1	0	Vet ikke	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Vet ikke	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	0	1	1	0
1	0	Ja	0	1	0	1
0	1	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Vet ikke	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Vet ikke	0	1	0	1
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	0	1
0	1	Ja	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	1	0

0	1	Nei	1	0	1	0
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	1	0
1	0	Vet ikke	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	0	1
1	0	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	0	1
1	0	Vet ikke	0	1	1	0
1	0	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
1	0	Vet ikke	0	1	1	0
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Vet ikke	1	0	1	0
0	1	Nei	1	0	1	0
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	0	1	1	0
1	0	Vet ikke	0	1	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	1	0
0	1	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	0	1	0	1
0	1	Ja	0	1	0	1
0	1	Nei	0	1	1	0
1	0	Nei	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1

0	1	Ja	0	1	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	0	1	0	1
0	1	Vet ikke	0	1	1	0
0	1	Nei	1	0	1	0
1	0	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
1	0	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Ja	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1
0	1	Nei	1	0	0	1

0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
0	0	1	1	0	0	0	0	1	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
0	1	0	1	0	0	0	0	1	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	0	1	1	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	1	0
0	1	0	0	1	0	0	0	1	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	1	0	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1

0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	0	1	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	0	1	1
0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0	0	1	0	1

11: Nei	11: Vet ikke	12: Hvorfor vil du publisere i Munin?
0	1	
0	1	
0	0	
0	0	Fordi jeg synes det er viktig at man tilgjengeliggjør sine egne st
1	0	
0	0	Viktig å lære av hverandre. Foreslår derimot at kun oppgaver m
0	0	Det er bra å lese andres oppgaver for å kunne avgjøre hvordan
0	1	
0	1	
0	0	Fordi masteroppgave/hovedoppgave er forskning, og forskning
1	0	
0	0	Fordi det kreves av meg. Jeg orker ikke å lage oppstyr selv om
0	0	Både fordi andre da kan ha nytte av den, og fordi den vil kunne
0	0	Ser selv at jeg har benyttet meg av muligheten til å bruke andre
0	1	Enklere for andre å basere forskning videre på?
1	1	
0	1	
1	0	
1	0	
0	0	
0	1	
0	1	
0	0	Vise andre hva jeg har gjort. Spennede og det blir litt mer serria
0	1	
0	0	
0	1	
0	0	Den vil være vitenskapelig, all vitenskap bør publiseres!
0	1	
0	0	Slik at andre kan få tilgang til den. Det kan være greit hvis andr
0	1	
0	1	
0	1	
0	1	
0	0	Bakgrunnen for det er at oppgaven forstås som særlig dagsakt
0	1	
0	0	
0	0	Jeg synes det er fint om min oppgave kan gi informasjon eller hj
0	0	
0	0	kan være interessant å (potensielt) nå ut med oppgaven.
0	0	Tilgjengelig for interesserte
0	1	
0	0	For å være til hjelp for andre som skriver oppgave.
0	0	
0	0	For at kunnskap bør være tilgjengelig for de som ønsker den.
0	0	Hvorfor ikke?
0	0	Fordi man da har muligheten til å spre kunnskap om det man s
0	1	
0	0	Synes alle oppgaver bør publiseres da meningen med forskning
0	1	
0	0	Derfor! Fint at andre kan se arbeid som er gjort.
0	0	Synes at mitt arbeid kan ligge tilgjengelig for andre.
0	0	Kunne vise til den i en jobsøkerprosess. Forskning bør tilgjeng
0	0	Jeg vil publisere den i Munin etter at jeg har publisert en artikke
0	0	
0	1	

0	0	All forskning bør være tilgjengelig for så mange som mulig.
0	1	
0	0	For å, dersom mulig, hjelpe andre studenter som kan ha nytte av
0	1	
0	1	
0	0	En god måte å gjøre oppgaven tilgjengelig for andre, ved god k
0	0	
0	0	Slik at andre kan ha nytte av arbeidet jeg har gjort-
0	0	
0	0	Mer tilgjengelig for alle. Gammeldags å ha det kun på papir.
0	0	Å forske uten å dele resultatet er bortkastet
0	1	
0	1	
0	0	▲▲▲ Newfags can't triforce
1	0	
0	1	
0	0	Jeg ser fordelene av å lese andres oppgave, både for evt å bruk
0	1	
0	0	For å gjøre oppgaven lett tilgjengelig for andre.
1	0	
0	1	
0	0	Jeg er politisk anlagt, og ønsker at vitenskapelige artikler skal p
0	0	Det får være mitt (særdeles) lille bidrag til det fritt tilgjengelige k
1	0	
0	0	Mener min oppgave kan være nyttig for andre.
1	0	
0	0	Fordi forskning gjort ved offentlige finansierte institusjoner, inkl
0	0	Tilgjengelig i hele verden, gratis
0	0	Vitenskapelige avhandlinger bør offentliggjøres
0	0	Det er viktig å dele kunnskap og informasjon. Fint at andre lett f
0	0	Morsomt at det arbeidet man gjør kan brukes av andre og ikke
0	0	Det er obligatorisk, men var ikke ønskelig fra min side.
1	0	
0	0	Resultatene i oppgaven kan være interessant eller relevant for
0	1	
1	1	
0	0	Fordi jeg skriver om et tema som er lite belyst i faget mitt fra tid
0	1	
0	1	
0	1	
0	0	Slik at andre studenter har mulighet til å dra nytte av den i frem
0	0	For å spre funnene fra oppgaven
1	0	
0	1	
0	0	For å kunne dele kunnskap og funnene mine med andre
0	0	publisitet, samfunnsnyttig
0	0	Sharing is caring
0	0	
0	1	
0	1	
1	0	
1	0	
0	0	Hvorfor ikke?
0	0	Fordi jeg vil at arbeidet mitt skal kunne brukes til noe. Ved å off
1	0	
0	0	Fordi jeg synes selv oppgaven er interessant, og håper at andre

0	1	
0	1	
0	1	
0	0	
0	0	
0	0	Fordi jeg selv har hatt nytte av å lese andres oppgaver. Og jeg
0	0	
0	0	Fordi jeg ønsker å føle at jeg skriver for andre.
0	1	
0	0	Slik at andre kan dra nytte av å lese den, om det skulle være av
0	1	
0	1	
0	1	
0	1	
0	0	Jeg tenker at det er fint at noe man har brukt så mye tid og ress
1	0	
0	0	Ser ikke vitsen i å bruke tid og ressurser på å forske på noe hv
0	0	Når jeg først har lagt ned så mye arbeid i en oppgave så vil jeg
1	0	
0	1	
0	1	
0	0	Hender det er relevant for andre å lese oppgaven, både internt

13: Nå (Etter bestått eksamen)	13: Etter 1 år	13: Etter 3 år	13: Etter 5 år	13: Aldri	13: Vet ikke
0	1	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
0	0	1	0	0	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0

0	1	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
0	0	1	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0

0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	1
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0

Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Vet ikke
Oppgaven inneholder forretningshemmeligheter
Jeg har ikke nok informasjon om hva publisering i Munin innebæ
Jeg vil ikke at oppgaven skal være elektronisk tilgjengelig
Det avhenger av hvilken karakter oppgaven får
Jeg har ikke nok informasjon om hva publisering i Munin innebæ
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Jeg vil ikke at oppgaven skal være elektronisk tilgjengelig
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Jeg vil ikke at oppgaven skal være elektronisk tilgjengelig
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Det avhenger av hvilken karakter oppgaven får

Jeg vil ikke at oppgaven skal være elektronisk tilgjengelig
Det avhenger av hvilken karakter oppgaven får
Jeg ønsker å publisere oppgaven et annet sted (eksempelvis e
Oppgaven inneholder informasjon som er unnlatt offentligheten
Jeg har ikke nok informasjon om hva publisering i Munin inneb
Det avhenger av hvilken karakter oppgaven får

Før innlevering av oppgave	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	0	1
	1	0
Innen 3 mnd etter innlevering av oppgave	1	0
	0	1
Innen 12 mnd etter innlevering av oppgave	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	0	1
	1	0
Mer enn 12 mnd etter innlevering av oppgave	1	0
	0	1
	0	1
Innen 12 mnd etter innlevering av oppgave	0	1
	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	0	1
	1	0
	1	0
	0	1
	1	0
	0	1
	0	1
Innen 6 mnd etter innlevering av oppgave	0	1
	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	1	0

	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	0	1
	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
Innen 6 mnd etter innlevering av oppgave	0	1
	0	1
	0	1
	1	0
	1	0
	1	0
	0	1
	0	1
	1	0
	1	0